

เอกสารประกอบการศึกษา ชั้นมหาวิทยารมิกะไท

วิทยารมิกะวิทยาลัษ มหาวิทยาลัษมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัษ

สารบัญ

□ ปัจจุบันขนาดตาราง (๑+๓ = กาล ๕)

หน้า

๐ บุคคลวาระ - อุปาทวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ	๗	๑๓
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๑๙	๒๕
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๓๑	๓๔

๐ บุคคลวาระ - นิโรธวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ	๔๔	๕๐
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๕๖	๖๒
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๖๗	๗๐

๐ บุคคลวาระ - อุปาทนิโรธวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ	๗๕	๘๗
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๙๓	๙๙
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๑๐๕	๑๐๘

๐ บุคคลวาระ - สรุปร องค์ธรรม	อุ	นิ	อุนิ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ	๑๑๓	๑๑๙	๑๒๕
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๑๑๕	๑๒๑	๑๒๗
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ	๑๑๗	๑๒๓	๑๒๙

หน้า

๐ บุคคลโลกาวาระ - อุปาทวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ		
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		

๐ บุคคลโลกาวาระ - นิโรธวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ		
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		

๐ บุคคลโลกาวาระ - อุปาทนิโรธวาระ	นุ	จ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ		
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ		

๐ บุคคลโลกาวาระ - สรุปร องค์ธรรม	อุ	นิ	อุนิ
๑. ทุกขลัจจมูละ - สมุทยลัจจมูลียมกะ			
๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ			
๓. สมุทยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ			

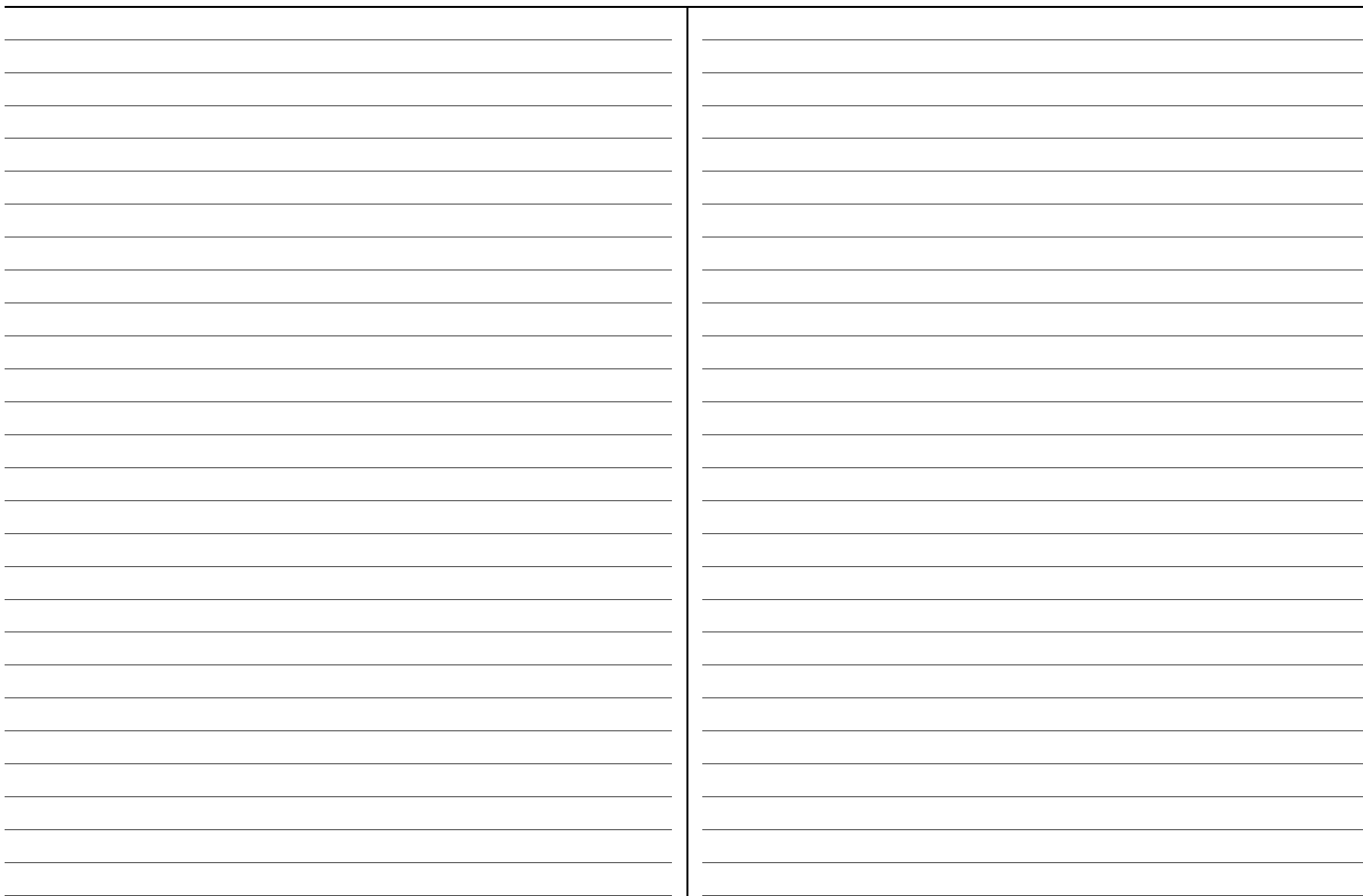
[illegible]

ลัจจยมกะ ปวัตตติวาระ

ปัจจุปปันนนานาคตวาระ (กาล ๕)

ปคคตวาระ

(อุปปาทวาระ)

อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) อุปาทวาระ - บุคคลวาระ

ยจिरักฐิ สจิจูป

สทิสฺว ดิ.๑ มต.๓ ผต.๓

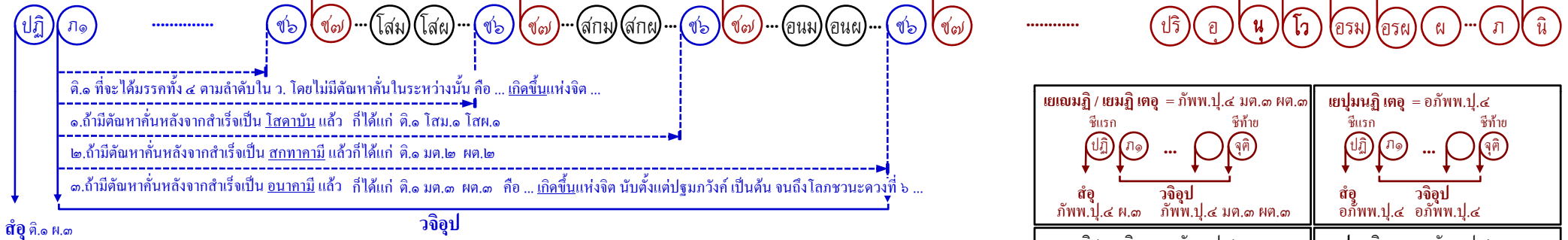
ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีคั่นหาคั่นในระหว่างนั้น ได้แก่ ดิ.๑ มต.๓ ผต.๓ คือ ... เกิดขึ้นแห่งจิต นับ..คั่นหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถี

๑.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ มก.๒ ผต.๓

๒.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ สกพ. ๑ อนม. ๑ อนผ. ๑

๓.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนผ. ๑ คือ ...

** อรทตมรรควิถี (ฉ)

(คือ ... = คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการ ...)

ยจिरักฐิ สจิก

สทิสฺว ดิ.๑ มต.๓ ผต.๓

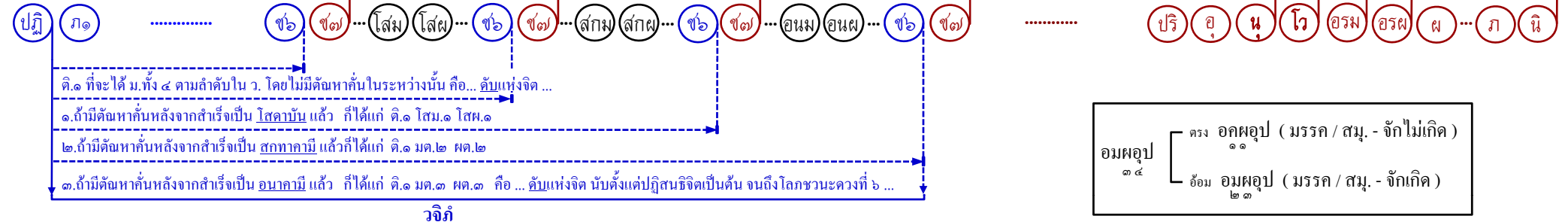
ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีคั่นหาคั่นในระหว่างนั้น ได้แก่ ดิ.๑ มต.๓ ผต.๓ คือ ... คั่นแห่งจิต นับ..คั่นหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถี

๑.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ มก.๒ ผต.๓

๒.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ สกพ. ๑ อนม. ๑ อนผ. ๑

๓.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนผ. ๑ คือ ...

** อรทตมรรควิถี (ฉ)

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) อุปปาทวาระ - บุคคลวาระ

ยจิราคมุข สจฺย

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺยภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ

" บุคคลเหล่าใดจะได้ อรหัตตมรรค ในลำดับแห่งโวทาน ในอุปาทกขณะแห่งโวทาน ของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "

มุขยนัย (ตรง)

อ.ธ. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวทาน ในอรหัตตมรรควิธี

สทิสฺสวารณฺ (อ้อม) - เฉพาะคู่สมุทฺยสัจจะ

อ.ธ. ๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีติดพันในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปฏิภูม ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

๑. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่

โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๒

๒. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

๓. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

สย

สทฺเพสฺ อุปฺปชฺชุนฺตานํ

" เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังเกิด (กิตฺติ) "

อีย

อิตเรสฺ อุปฺปชฺชุนฺตานํ

" บุคคลที่นอกจากบุคคลเหล่านี้ กำลังเกิด (กิตฺติ) "

อ.ธ. ๐ ปฏิภูม ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ

(จิ เยม. เปยุ.) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกฺลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกฺลาปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

ยจิราคมุข สจฺย

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺยภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภาวคฺกขณ

" บุคคลเหล่าใดจะได้ อรหัตตมรรค ในลำดับแห่งโวทาน ในภังคกขณะแห่งโวทาน ของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "

มุขยนัย (ตรง)

อ.ธ. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโวทาน ในอรหัตตมรรควิธี

สทิสฺสวารณฺ (อ้อม) - เฉพาะคู่สมุทฺยสัจจะ

อ.ธ. ๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีติดพันในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปฏิภูม ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ภังคกขณะของต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

๑. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่

มรรคบุคคลเบื้องต้น ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๒

๒. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

๓. ถ้ามีติดพันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ (ภังคกขณะของ) ต้นเหตุที่ดับ

ครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

สย

สทฺเพสฺ จวนฺตานํ

" เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังตาย (กิตฺติ) "

อ.ธ. ๐ ปฏิภูม ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)

(เยม. เปยุ.) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุตติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกฺลาป ชีวิตนวกฺลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) อุปปาทวาระ - บุคคลวาระ

วชิรูป	ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ
	" ในอุปปาทกขณแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ. (จิ)	๐ ดิเหตุกุปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรูปภูมิ)
	๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>โสดาบัน</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ โสดาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสดาปัตติผลบุคคล ๑
	๒. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>สกทาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๒ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๒
	๓. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>อนาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
	(เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรูปภูมิ)
(เยม. เยป.)	๐ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงจุติจิต
	(เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรูปภูมิ)

เยมฏี เตตอุปฺ **เย มคฺคํ ปฏิสณฺธิ เตสํ ตณฺหา** อุปปาทกขณ

" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรค ในอุปปาทกขณแห่งต้นเหตุของบุคคลเหล่านั้น "

อ.ธ. ๐ ภัพพุปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งต้นเหตุ คือ โภภมุขจิตอุปาท

วชิรํ	ปวตเต จิตตสส ภคกขณ
	" ในภังคกขณแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ. (จิ)	๐ ดิเหตุกุปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย
	๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>โสดาบัน</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ โสดาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสดาปัตติผลบุคคล ๑
	๒. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>สกทาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๒ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๒
	๓. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น <u>อนาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	ดิเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย
(เยม. เยป.)	๐ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ผลบุคคลเบี่ยงต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตินันตรจิต]

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) อุปปาทวาระ - บุคคลวาระ

เยยมณี เตอ วาจิบุ เย จณเณ มคค์ ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปชฺชนฺตานํ

ปวตเต จิตตสฺส อุปปาทกฺขณเณ

" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสํมํคิยาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังเกิดกิติ
ในอุปปาทกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิติ) "

อ.ธ. (ลัอ) ๐ ภัพพบุตฺถน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกฺลาป ๓ ๗ ๔
ชีวิตนวกฺลาปที่เกิดในขณะแรก

(วาจิบุ) ๐ ภัพพบุตฺถน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากิติ หรือ
[๒] จะได้มรรคเบื้องต่ำในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากิติ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงจุติจิต
(เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุภูมิ)

(วาจิบุ ใน ฌิ) ๐ ตีเหตุกบุตฺถน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่
ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุภูมิ)

เยปุมณี เตตอุป เย ปุตฺถชฺชา มคค์ น ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสฺ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขณเณ

" ปุตฺถชนเหล่าใดจะไ้มรรค ในอุปปาทกขณะแห่งตัณหาของปุตฺถชนเหล่านั้น (กิติ) "

อ.ธ. ๐ อภัพพบุตฺถน ๔ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตัณหา คือ โลภมูลจิตตูปาท

เยยมณี เตจ วาจิบุ เย จณเณ มคค์ ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ

ปวตเต จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ

" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสํมํคิยาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตายกิติ
ในภงคกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิติ) "

อ.ธ. (ลัจ) ๐ ภัพพบุตฺถน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่ง กำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป
ชีวิตนวกฺลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

(วาจิบุ) ๐ ภัพพบุตฺถน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากิติ หรือ
[๒] จะได้มรรคเบื้องต่ำในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากิติ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อน
จุติจิต [จุตินันตรจิต] (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุภูมิ)

(วาจิบุ ใน ฌิ) ๐ ตีเหตุกบุตฺถน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่
ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี

เยปุมณี เตตวํ ตวิจิเน เย จ ปุตฺถชฺชา มคค์ น ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสฺ ตณฺหาเย ภงคกฺขณเณ

ตณฺหาวิปปยุตฺตจิตเต วตฺตมานเณ

" ปุตฺถชนเหล่าใดจะไ้มรรค ในภงคกขณะแห่งตัณหา
และในขณะที่ตัณหาวิปปยุตตจิต กำลังเกิดแก่ปุตฺถชนเหล่านั้น (กิติ) "

อ.ธ. ๐ อภัพพบุตฺถน ๔ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โลภมูลจิตตูปาท
และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปปยุตตจิต
นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโข

๑. ทฤษฏีสังขยมกะ - สมุทยสังขยมุติยมกะ

น. ๙๒

อน.ป.

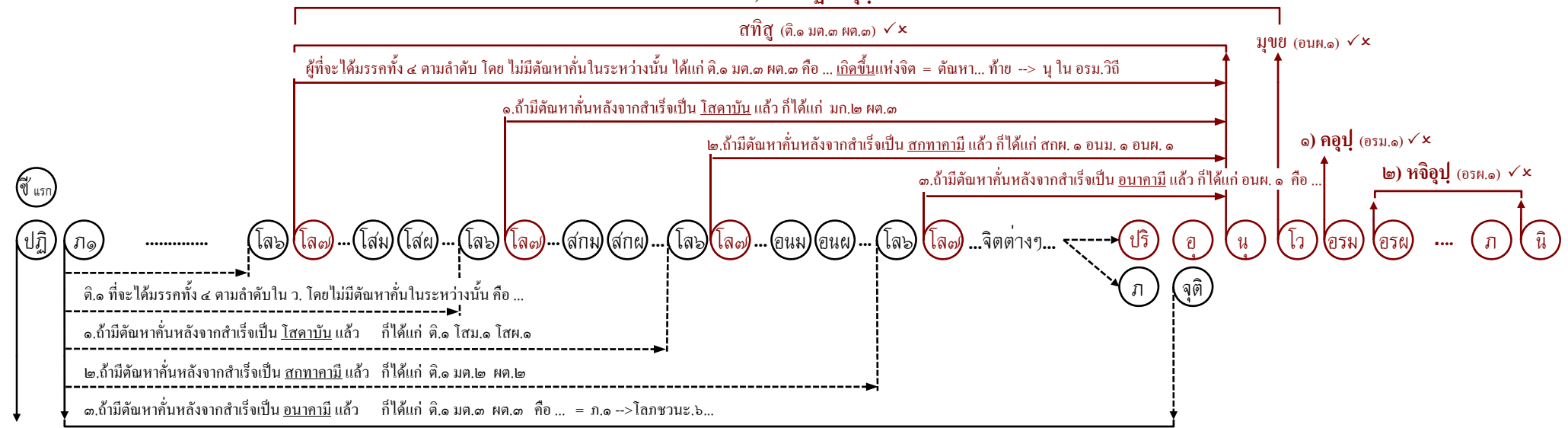
ยสสฺ ทฤษฏีสังขยมุติยมกะ, ตสสฺ สมุทยสังขยมุติยมกะ ?
ทฤษฏีสังขยมุติยมกะ กาลังเกิด แก่บุคคลใด, สมุทยสังขยมุติยมกะ กาลังเกิด แก่บุคคลนั้นใจใหม่ ?

จักไม่เกิด x

ปริ.-ตรง

๓) ยจิริคัมภี สจจิอุป ✓x

สทิสฺ (ติ.๑ มต.๓ ผต.๓) ✓x

๔) อธิ (ป.๔ ผ.๓) ✓✓

๕) วจจิอุป (ติ.๑, ป.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓✓

๑) คอุป

อรพ.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อรพ.๑ เจ.๖๖

๒) หจจิอุป

อรพ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... จิต = อรพ.ใน อรม.วิถี --> นิ. (-อรพ. ในอรูป)

๓) ยจิริคัมภี สจจิอุป

มุขย. - อนพ.๑

คือ... ไวทาน ใน อรม.วิถี

สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

คือ... จิต = คณหา... ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถี. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.พ.ในอรูป)

๔) อธิ

และ ป.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏิก.๑๕ เจ.๖๕ ก.๓๖๔ ซิ.แรก

๕) วจจิอุป

ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...

คือ... จิต = ภ.๑ --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.พ.ในอรูป)

ป.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.พ.ในอรูป)

๑. ทุขลัจจุลละ - สหุทยลัจจุลลิมกะ

คยุป ๑) ✓× อรม.๑ อธิยุ ๔) ✓✓ (ลสิ - จิ เยม. เยป.) ปุ.๔ ผ.๓

ทหิยุป ๒) ✓× อรม.๑ วหิยุป ๕) ✓✓ (ลสิ) ต.๑

ยจิราคัมภี สหิยุป ๓) ✓× (มุข.) อนผ.๑ ✓✓ (เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓

✓× (ลสิ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓

๒) ทหิยุป

(อรทนต์ จิตตลล อุปาทททณ เตล)

○ อรทนต์ลลลล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปญจโวการภูมิ
คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรทนต์ลลลล
ในอรทนต์มรรควิถิเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต (เว้น อรทนต์ลลลล ในอรุภูมิ)

๓) ยจิราคัมภี สหิยุป

(ยลล จิตตลล อนนตรา อคคคค ปฏิลลลลลลลล)

ตลล จิตตลล อุปาทททณ เตล)

มุขณัย - โดยตรง

○ อนาคามีลลลลล ๑
คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต ในอรทนต์มรรควิถิ

วิ. ✓× อคคคคคคค อุปาทททณ อรทนต์ จิตตลล อุปาทททณ
ยลล จิตตลล อนนตรา อคคคคคคค ปฏิลลลลลลลล ตลล จิตตลล อุปาทททณ เตล

ทททลลลล อุปาทททณ โน จ เตล สหุทยลลลล อุปาทททณ,

✓✓ อิตเรลล อุปาทททณ ปวตเต จิตตลล อุปาทททณ เตล

ทททลลลล อุปาทททณ สหุทยลลลลล อุปาทททณ,

- ในอุปาทททณแห่งอรทนต์มรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทททณแห่งจิตของพระอรหันต์
ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่านี้จะได้อรทนต์มรรคในลำดับแห่งจิต ในอุปาทททณแห่งจิต
ของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุขลัจจุลลลลลล เกิด แต่สหุทยลลลลลลลลลล ไม่เกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ บุคคลที่นอกจากบุคคลเหล่านี้ กาลังเกิดก็ดี ในอุปาทททณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคล
เหล่านั้นก็ดี ทุขลัจจุลลลลลลลล กาลังเกิด สหุทยลลลลลลลลลล เกิด.

ในอนุ.ป. อ.ธ. ลัน. ได้แก้

๑) คยุป (อคคคคคคค อุปาทททณ เตล)

○ อรทนต์มรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปญจโวการภูมิ

คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรทนต์มรรคจิต ๑ เจ.๓๖

× ยจิราคัมภี แสดงขยาย อ.ธ. ๓ ถ้า ... มีเฉพาะคู่ ทุข - สหุ (น+จ) เท่านั้น

๑. ทุขลัจจุลละ - สัมทยลัจจุลลียมกะ

๔) อธิ (อิตเรส อุปุชฺชนฺตานํ เตสํ)

(จี. เยม. เยปู.) ๐ และ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕
กัมมชกฺกาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกฺกาปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๕) วจิอุป (ปวตเต จิตตสฺส อุปาทกฺขณ เตสํ)

(จี) ๐ ดิเหตุกฺกุปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีตัณหาต้น
ในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์
เป็นต้น จนถึงโลกขวัณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นตอที่เกิดขึ้น
ครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺกุปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺกุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺกุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น
จนถึงโลกขวัณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นตอที่เกิดขึ้น
ครั้งสุดท้าย (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)

(เยม. เยปู.) ๐ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น

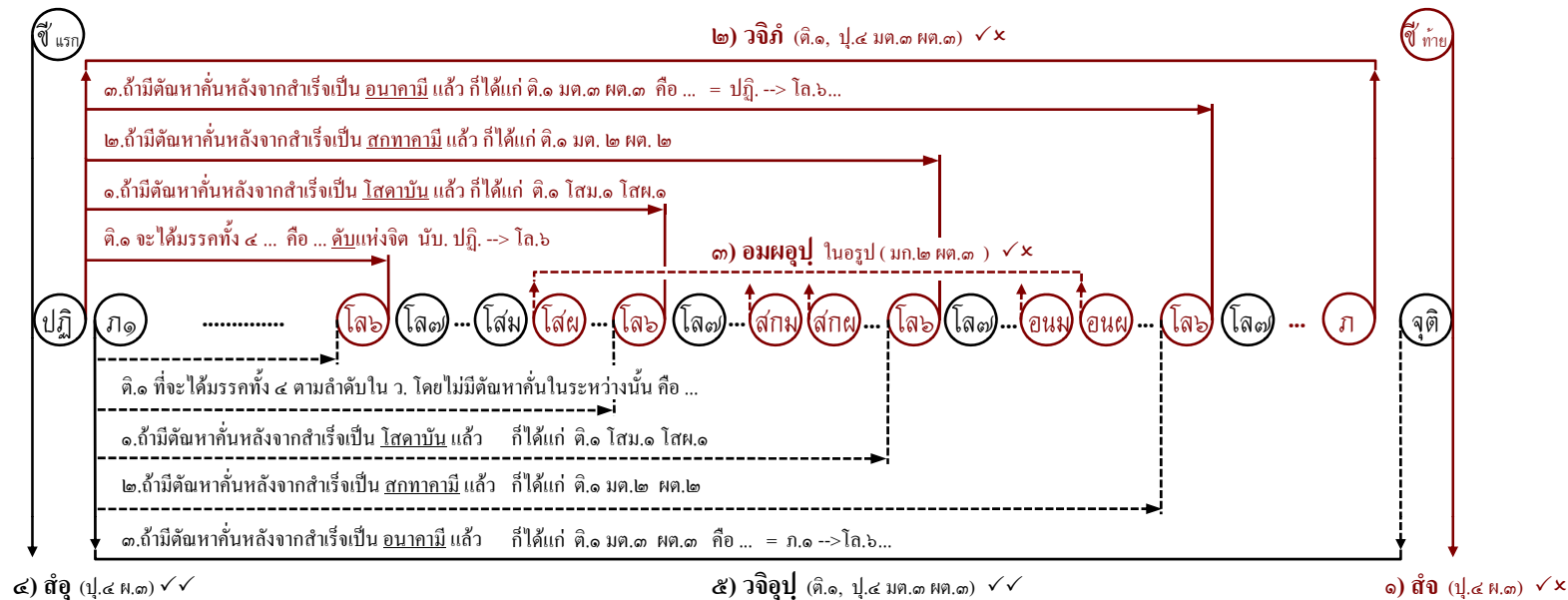
จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๑. ทฤษฏีสังขยมกะ - สมุทตยสังขยมกัณ

ปฏฺ.ป.

ยสฺส วา ปน สมุทตยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, ตสฺส ทฤษฏีสังขยมกัณ อุปฺปชฺชตีตี ?
หรือว่า สมุทตยสังขยมกัณ จักเกิด แก่บุคคลใด, ทฤษฏีสังขยมกัณ ก็กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นไหม ? ปริ.-ตรง

- ๑) สจฺจ
ปฏฺ.ป. (๑.๔ ม.๓) ซึ่ง ก.ด. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.)
คือ... จิต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
- ๒) วจฺจ
จิต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
คือ... จิต = ปฏฺ.ป. --> โล.๖... > ถ้า ๑.๒.๓.
ปฏฺ.ป. (๑.๔ ม.๓) ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
คือ... จิต = ปฏฺ.ป. --> จิตอนัน.
- ๓) อมฺพยุป
มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรุป.
คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

- ๔) สจฺจ
และ ปฏฺ.ป. (๑.๔ ม.๓) ซึ่ง ก.ด. ใน ๓๑ ภูมิ
คือ... ปฏฺ.ป. (๑.๔ ม.๓) กัมม. ๓๕ ชี.ท้าย
- ๕) วจฺยุป
จิต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
คือ... จิต = ภ.๑ --> โล.๖... > ถ้า ๑.๒.๓. (-ม.พ.ในอรุป)
ปฏฺ.ป. (๑.๔ ม.๓) ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
คือ... จิต = ภ.๑ --> จิต (ม.พ.ในอรุป)
- อมฺพยุป แสดง เฉพาะคู่ ทุกข.-สมุ., ทุกข.-มรรค. ที่เป็นปฏฺ.ป.โสม.

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุทตยสังขมูลียมกะ

สัง ๑)	✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ ผ.๓	สัง ๔)	✓✓	(จิ. เยม. เยป.) ปุ.๔ ผ.๓
วจิภ ๒)	✓×	(จิ) ต.๑	วจิตุ ๕)	✓✓	(จิ) ต.๑
	✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓		✓✓	(เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓
อมผอุ ๓)	✓×	มก.๒ ผต.๓			

- วิ. ✓× **สหเพส จวนตาน ปวตเต จิตตสส ภคกขณ อรูป มคคสส จ ผลสส จ**
อุปปาทกขณ เตส สมุทตยสจจ อุปปชิสสตี โน จ เตส ทุภขสจจ อุปปชติ,
 ✓✓ **สหเพส อุปปชุนตาน ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ เตส**
สมุทตยสจจจ อุปปชิสสตี ทุภขสจจจจ อุปปชติ.

- เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังตายก็ดี ในภังคกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปปาทกขณะแห่ง มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุทตยสจจะจักเกิด แต่ทุกขสจจะไม่ไ้กำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังเกิดก็ดี ในอุปปาทกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุทตยสจจะจักเกิด ทุกขสจจะกำลังเกิด.

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

- ๑) **สัง** (**สหเพส จวนตาน เตส**)
 (เยม. เยป.) ○ ปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ)
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุตติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป
 ชีวิตนวกกาลที่ดับครั้งสุดท้าย

- ๒) **วจิภ** (**ปวตเต จิตตสส ภคกขณ เตส**)
 (จิ) ○ ติเหตุกปุณฺ ๑ ที่จะไ้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล
 โดยไ้มีต้นเหตุในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต
 นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗
 อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
 ติเหตุกปุณฺ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑
 ๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่
 ติเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒
 ๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่
 ติเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
 จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

(เยม. เยป.) ○ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึง
 จิตที่เกิดก่อนจตุตติจิต [จุตติอนันตรจิต]

๓) **อมผอุ**

(**อรูป มคคสส จ ผลสส จ อุปปาทกขณ เตส**)

- มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓
- (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

และ เท่ากับ องค์ธรรมหมวดหลังของอนุโลม

๔) **สัง**

(**สหเพส อุปปชุนตาน เตส**)

- (จิ. เยม. เยป.) ○ และ ปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕
- กัมมชกกาล ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกาลที่เกิดในขณะแรก

๑. ทุกขลัจจุลละ - สัมมทลัจจุลลิมมกะ

๕) วชิยุป

(ปวตเต จิตตสส อุปาททกขณ เตส)

(จิ) ๐ ติเทตูกปุกุชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุกัน
ในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์
เป็นต้นจนถึงโลกขวัณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้น
ครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีต้นเหตุกันหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ติเทตูกปุกุชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีต้นเหตุกันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาความี แล้ว ก็ได้แก่

ติเทตูกปุกุชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีต้นเหตุกันหลังจากสำเร็จเป็น อนาความี แล้ว ก็ได้แก่

ติเทตูกปุกุชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึง
โลกขวัณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

(เขม. เขป.) ๐ ปุกุชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น
จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัจ. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

เยมฏีเตจ วจิภัง	]	สัง ๑)	✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ ฌ.๓
เยปุมณฏีเตจ วจิภัง		วจิภัง ๒)	✓×	(ฉิ.) ตี.๑
			✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓
		อมผลอุป ๓)	✓×	มก.๒ ฌต.๓
		คภัง ๔)	✓✓	อรัม.๑ (จตุ. ปัญจ.)
		ทจิภัง ๕)	✓✓	อรัม.๑
		ยจิราคัมภี สจิภัง ๖)	✓✓	(มุขย) อนณ.๑
			✓✓	(สทิสฺ) ตี.๑ มต.๓ ฌต.๓
		อคณอุป ๗)	✓✓	(มุขย) อรัม.๑ อรัม.๑
			✓✓	(สทิสฺ) มก.๒ ฌต.๓

วิ.

✓×

สหุเพส จวนตานัน ปวตเต จิตตสส ภงคกขณ อรูป มคคสส จ ผลสส จ
อุปาทกขณ เตส ทุภขสจจ นุปปชติ โน จ เตส สมุททยสจจ นุปปชติสสติ,

✓✓

อคคคคคคสส ภงคกขณ อรทณตานัน จิตตสส ภงคกขณ ยสส จิตตสส อนนตวรา
อคคคคคคค ปฏิสณิสสนติ คคค จิตตสส ภงคกขณ อรูป อคคคคคคค จ ผลสส จ
อุปาทกขณ เตส ทุภขสจจณจ นุปปชติ สมุททยสจจณจ นุปปชติสสติ.

○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังตายก็ดี ในภังคกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทกขณแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุภขสังขจะไม่ใช้กำลังเกิด แต่สมุททยสังขจะจักเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,

○ ในภังคกขณแห่งอรรหัตตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภังคกขณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่านั้นจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในภังคกขณแห่งโวทานของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทกขณแห่งอรรหัตตมรรคจิตอรรหัตตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุภขสังขจะไม่ใช้กำลังเกิด สมุททยสังขจะจักไม่เกิด.

ในอนุป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) สัง

(สหุเพส จวนตานัน เตส)
(เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูป จีวตณวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๒) วจิภัง

(ปวตเต จิตตสส ภงคกขณ เตส)
(ฉิ) ○ ติเหตุกปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ติเหตุกปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

ติเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่

ติเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

(เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตियนฺตรจิต]

๓) อมผลอุป

(อรูป มคคสส จ ผลสส จ อุปาทกขณ เตส)
○ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

๑. ทกขลั๑จมุ๒ละ - ส๑มท๑ป๑ลั๑จมุ๒ลีย๑มก๑ะ

๔) คม (อคคมคคศลล ภงคภขณ เตล)

๐ และ อรรถัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เฉ.๓๖

๕) ทวิภัง (อรหันตญาณ จิตตลลัส ภังคภังเณ เตลล)

○ อรรถัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต

ใน อรรถัตตมรรควิถีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๒) ข้าราชการวิสามัญ (ยศพล จิตตยศล ยอนนตรา อคคมคคํ ปฏิลภยศลนดิ
ตศล จิตตยศล ภงคภยณ เศล)

मुख्य - टोयटो

๐ อนาคตามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโศก ในอรรถตมรตวิธิ

สถิติอุปการณัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุททยสัจจะ)

๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปฏฺชน ๑ มรรคบุคคลเป่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเป่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
เป็นต้น จนถึงอนิโสม ในอรรถตมมรรควิถี

๑. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ไล่ตាប់ตีผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องกลาง ๒

๒ ถ้ามีต้นหาคนหลังจากสำเร็จเป็น สักทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

สัททาคามิผลบุคคล ๑ อนาคามิมรรคบุคคล ๑ อนาคามิผลบุคคล ๑

๗) อคผอปปุ (**ฮรูเป อคคคคคคคคค จ ผลลลล จ อปปาทททททเท เตลล์**)

मुख्य - โดยตรง

๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต

สถิติผู้ปลงศพ - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทไทยสัจจะ)

๐ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ในอรุณภูมิ

ที่จะได้มรรคเบื้องต้นตามลำดับ โดยไม่มีต้นหาค้นในระหว่างนั้น

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งมรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓

อ.ธ. สัง. ไต่ถาม องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

x อดฉอปล จะแสดง มขย.+สทิส เจเพาะคฺ ทกข.-สม. ที่เป็นปัจจนิกนัย เท่านั้น

๑. ทุภขสังขยมุละ - สมุทยสังขยมุลียมกะ

คอุป ๑) ✓× อรม.๑

คภ ๕) ✓✓ อรม.๑

ทจิอุป ๒) ✓× อรม.๑

ทจิภ ๕) ✓✓ อรม.๑

ยจิราคัมภี สจิอุป ๓) ✓× (มุขย) อนผ.๑
✓× (สทิส) ตี.๑ มต.๓ ผต.๓

ยจิราคัมภี สจิภ ๖) ✓✓ (มุขย) อนผ.๑
✓✓ (สทิส) ตี.๑ มต.๓ ผต.๓

อคผอุป ๗) ✓✓ (ตรง) อรม.๑ อรม.๑
✓✓ (อ้อม) มก.๒ มต.๓

วิ. ✓× อคคมคคสส อุปาททกขณ อรทนทาน จิตตสส อุปาททกขณ ยสส จิตตสส
อนนตรา อคคมคค ปฏิสภิสสนติ ตสส จิตตสส อุปาททกขณ เตส
สมุทยสจจ นุปปจจิสสตี โน จ เตส ทกขสจจ นุปปจจตี,
✓✓ อคคมคคสส ภคคทกขณ อรทนทาน จิตตสส ภคคทกขณ
ยสส จิตตสส อนนตรา อคคมคค ปฏิสภิสสนติ ตสส จิตตสส ภคคทกขณ
อรุเป อคคมคคสส จ ผลสส จ อุปาททกขณ เตส
สมุทยสจจณจ นุปปจจิสสตี ทกขสจจณจ นุปปจจตี

○ ในอุปาททกขณแห่งอรทตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาททกขณแห่งจิตของพระอรหันต์
ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้อรทตมรรคในลำดับแห่งไวทาน ในอุปาททกขณแห่งไวทานของบุคคล
เหล่านั้นก็ดี สมุทยสจจะจักไม่เกิด แต่ทุกขสจจะกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ ในภคคทกขณแห่งอรทตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภคคทกขณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี
บุคคลเหล่าใดจะได้อรทตมรรคในลำดับแห่งไวทาน ในภคคทกขณแห่งไวทานของบุคคลเหล่านั้นก็ดี
ในอุปาททกขณแห่ง อรทตมรรคจิตอรทตผลจิต ในอรุปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี
สมุทยสจจะจักไม่เกิด ทุกขสจจะก็ไม่ไ้กำลังเกิด

ในปฎิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) คอุป (อคคมคคสส อุปาททกขณ เตส)

○ อรทตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปญจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรทตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ทจิอุป

(อรทนทาน จิตตสส อุปาททกขณ เตส)

○ อรทตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปญจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรทตผลจิต ใน
อรทตมรรคจิตเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต (เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

๓) ยจิราคัมภี สจิอุป

(ยสส จิตตสส อนนตรา อคคมคค ปฏิสภิสสนติ

ตสส จิตตสส อุปาททกขณ เตส)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งไวทาน ในอรทตมรรคจิต
สทิสุปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทยสจจะ)
○ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นเหตุในระหว่างนั้น ได้แก่
ติเหตุกุปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรทตมรรคจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)
๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่
โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๒
๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
สกทาคามิผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑
๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ต้นเหตุที่เกิดขึ้น
ครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรทตมรรคจิต
(เว้น มรรคจิต ผลจิต ในอรุปภูมิ)

คอุป , ทจิอุป , ยจิราคัมภี สจิอุป เหล่านี้ แสดงเหมือนกับ ปริมิโกฏฐาส ของ อนุโลม ปุจฉา
แห่งทุกขสังขยมุละ สมุทยสังขยมุลี ใน ปุตคตวาระ อนุโลม (น.๔)

๑. ทุกขลัจจุลละ - สัมมทญลัจจุลลิมมกะ

๔) คภ

และ (เทมือนองค์ธรรมทวตลั้งของอนุโลม)

(อคคตคคตลล ฆคคททเจเน เตล)

๐ และ อรทตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรทตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ทภ

(อรททนทาน จิตตลล ฆคคททเจเน เตล)

๐ อรทตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรทตตผลจิต

ใน อรทตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๖) ยจิราคภ ลภ

(ยลล จิตตลล อนนตรา อคคตคคต ปฏิลภิสลลนติ

ตลล จิตตลล ฆคคททเจเน เตล)

มขยนัย - โดยตรง

๐ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งไวทาน ในอรทตตมรรควิถิ

สทิลูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู้สมุทยลัจจะ)

๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตณทาคันในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปุณณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตณทาคันที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรทตตมรรควิถิ

๑. ถ้ามีตณทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องกลาง ๒

๒ ถ้ามีตณทาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

๓. ถ้ามีตณทาคันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตณทาคันที่เกิดขึ้น

ครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรทตตมรรควิถิ

๗) อคคตคคต

(อรูป อคคตคคตลล จ ผลลล จ อุปาทททเจเน เตล)

มขยนัย - โดยตรง

๐ อรทตตมรรคบุคคล ๑ อรทตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรทตตมรรคจิต และอรทตตผลจิต

สทิลูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู้สมุทยลัจจะ)

๐ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ

ที่จะได้มรรคเบื่องบนตามลำดับ โดยไม่มีตณทาคันในระหว่างนั้น

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งมรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓

อ.ธ. ลัง. ได้แก่ องค์ธรรมทวตลั้ง เท่านั้น

x ข้อสังเกต คู้ทุกข นี้แสดง " ที่ใน ปญจ." เพราะทุกขในขณะ อรม. อรผ. เกิดได้เฉพาะในปญจ.
ถ้าคู้อื่นฯ มักจะไม่แสดง " ที่ใน ปญจ."

๒. ทักษะสังขยมกะ - มรรคสังขยมิกะ

น. ๙๕

อน.ป.

ยสส ทักษะจจ อุปปัชชติ, ตสส มคตสจจ อุปปัชชิสสตีติ ?

ปริ.-ตรง

ทุกขสังขจะ กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสังขจะ ก็จักเกิด แก่บุคคลนั้นไหม ?

๓) เยจปุมนญี เตอุ (อภ.๔) ✓ x

ฐี
ปฏี

ปฏี
ฐี

๔) วจิอุป (อภ.๔) ✓ x

ภ๑

ภ๑

.....

โสฬ

โสฬ

.....

สภม

สภม

.....

อนม

อนม

.....

ปริ

อุ

.....

นุ

โว

.....

อรม

อรม

.....

ภ

นิ

[๓] จะได้ อรม. ในภพนี้ (ติ.๑ มต.๓ ผต.๓) = ภ.๑ -> นุ ใน อรม.วิธี

[๒] จะได้ มต. ในภพนี้ ได้ มส.ภพหน้า (ภ.๔ มต.๓ ผต.๓) = ภ.๑ -> จติ

[๑] จะไม่ได้ ม. ในภพนี้ แต่จะได้ ม.ภพหน้า (ภ.๔ มต.๓ ผต.๓) = ภ.๑ -> จติ

๖) เยณมญี เตอุ (ภ.๔ ผ.๓) ✓ ✓

๓) วจิอุป (ติ.๑ ภ.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ ✓

๑) คอุป (อรม.๑) ✓ x

๒) หจิอุป (อรม.๑) ✓ x

๕) ยจิริคัมมิ สจจิอุป (อน.๑) ✓ ✓

จติ

มส

ภพหน้า

จติ

ม

ภพหน้า

๑) คอุป

อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๒) หจิอุป

อรม.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... = อรม.ใน อรม.วิธี --> นิ. (-อรม. ในอรูป.)

๓) เยจปุมนญี เตอุ

อภ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)

คือ... ปฏิ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๖ ๔ ซี่.แรก

๔) วจิอุป

อภ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ภ.๑ --> จติ

๕) ยจิริคัมมิ สจจิอุป

และ อน.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิธี

๖) เยณมญี เตอุ

ภ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏิ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๖ ๔ ซี่.แรก

๗) วจิอุป

ภ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะได้ ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้ และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ภ.๑ --> จติ (-ม.ผ. ในอรูป.)

ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ภ.๑ --> นุ ใน อรม.วิธี (-ม.ผ. ในอรูป.)

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโข

๒. ทุกขลัจจุสมุละ - มรรคลัจจุสมุขียมกะ

๖) เยเยมฏี เตอุ

(เย จณเย มคค์ ปฏิสภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปชฺชนฺตานํ เตสฺ)

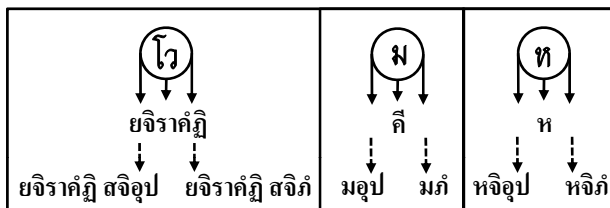
- ภัพพปฺพุชฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิดใน ๓๑ ภูมิ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๔
- กัมมชกฺกลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกลาปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๗) วจิอุป

(ปวตเต จิตตสฺส อุปาทกฺขณ เตสฺ)

- ภัพพปฺพุชฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
- [๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัิติ หรือ
- [๒] จะได้มรรคเบื่องต่ำในภพนี้ และได้มรรคเบื่องสูงในภพหน้ากัิติ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํค์เป็นต้น
- จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)
- ติเหตุกปฺพุชฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓
- [๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต
- นับตั้งแต่ปฐมภวํค์เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี
- (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. ลัง. ไต้แก องค์กรรรมทวมตหลัง เท่านั้น

๒. ทุภษสังขยุมะ - มรรคสังขยุมุติยมกะ

น. ๙๕

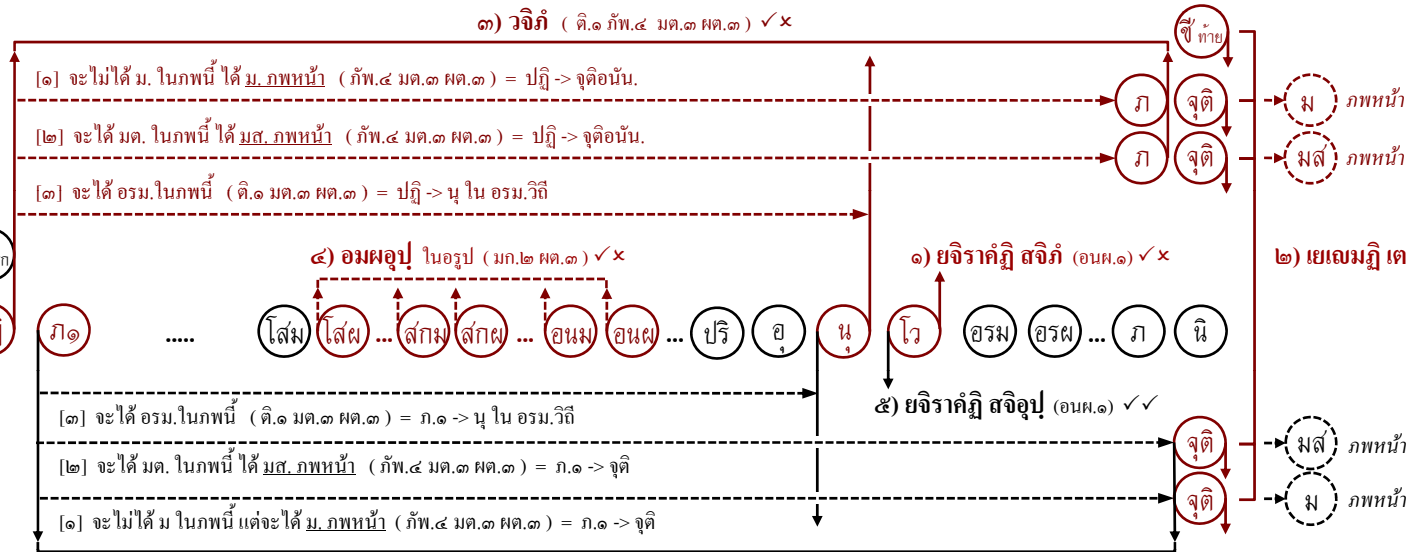
ปฏฺ.ป.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, ตสฺส ทุภษสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคสังขยุมะ จักเกิด แก่บุคคลใด, ทุภษสังขยุมะ ก็กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นใจไหม ?

๓) วจิกิ (คิ.๑ กัป.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ x

๓) วจียุ (คิ.๑ กัป.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓✓

๑) ยจฺราคฺคิ สจฺจํ

อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิธี

๒) เยเยมมฺหิ เตจ

กัป.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)

คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๓) วจิกิ

กัป.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ปฏฺ.ป. -> จุติอนัน.

คิ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ปฏฺ.ป. -> นุ ใน อรม.วิธี

๔) อมผยุ

มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.

คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

๕) ยจฺราคฺคิ สจฺจอุป

และ อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิธี

๖) เยเยมมฺหิ เตจ

กัป.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏฺ.ป.๑๕ เจ.๓๕ กัม ๓๔ ชี.แรก

๗) วจียุ

กัป.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ก.๑ -> จุติ (-ม.ผ. ในอรูป.)

คิ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ก.๑ -> นุ ใน อรม.วิธี (-ม.ผ. ในอรูป.)

๒. ทุภขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

ยจิราคัมภี สจฺยปฺ ๕)	✓✓	อนผ.๑	ยจิราคัมภี สจฺยปฺ ๑)	✓×	อนผ.๑
เยณมภฺย เตยฺ ๖)	✓✓	(สฺย) ภัท.๔ ผ.๓	เยณมภฺย เตยฺ ๒)	✓×	(สฺย) ภัท.๔ ผ.๓
วจิอุปฺ ๗)	✓✓	(เยณ.) ภัท.๔ มต.๓ ผต.๓	วจิอุปฺ ๓)	✓×	(เยณ.) ภัท.๔ มต.๓ ผต.๓
	✓✓	(ที่เหลือนใน จิ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓		✓×	(ที่เหลือนใน จิ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓
อมผอุปฺ ๔)	✓×	มก.๒ ผต.๓			

วิ. ✓×

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ฆคฺคกฺขณฺ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆคฺคกฺขณฺ
อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺ เตสฺ
มคฺคสฺสจฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ เตสฺ ทฺวักขณฺจฺจ อุปฺปชฺชตี,
✓✓ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปฺปชฺชุนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
เตสฺ มคฺคสฺสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทฺวักขณฺจฺจณฺจ อุปฺปชฺชตี.

○ บุคคลเหล่าใดจะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในภังคักขณะแห่งโวทานบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตายก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทกขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรุปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขจะจักเกิด แต่ทุกขสังขจะไม่ไ้กำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,

○ บุคคลเหล่าใดจะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในอุปาทกขณะแห่งโวทานบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังเกิดก็ดี ในอุปาทกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขจะจักเกิด ทุกขสังขจะกำลังเกิด.

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

- ๑) ยจิราคัมภี สจฺยปฺ (ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ฆคฺคกฺขณฺ เตสฺ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโวทาน ในอรหัตตมรรควิธี
- ๒) เยณมภฺย เตยฺ (เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ เตสฺ)

○ ภัทพปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตายใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ)

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิตจิต ๑๙ เจ.๓๔ กัมมขรูป

ชีวิตนวกเวลาปีที่ดับครั้งสุดท้าย
- ๓) วจิอุปฺ (ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆคฺคกฺขณฺ เตสฺ)

○ ภัทพปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล

[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้าก็ดี หรือ

[๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้าก็ดี

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิต

ที่เกิดก่อนจิตจิต (จุตินันตรจิต)

○ ติเหตุกุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต

นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี
- ๔) อมผอุปฺ (อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺ เตสฺ)

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ที่ในอรุปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องต้น ๒ ผลจิตเบื้องต้น ๓

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

๕) ยจิราคัมภี สจฺจอุป
[และ - เท่ากับ องค์ธรรมหมวดหลังของอนุโลม]
(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสํนฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ)

○ และ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโอรส ในอรรถตมมรรควิธี

๖) เยเยมมฺหิ เตอุ
(เย จญฺเย มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสํนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชํนฺตานํ เตสํ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิดใน ๓๑ ภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสันธิจิต ๑๙ เจ.๓๕

กัมมชกฺลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกฺลาปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๗) วจฺจอุป
(ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

ที่เป็นไปในปวัตติกาล

[๑] ที่จะไม่ได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัฏฐิ หรือ

[๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากัฏฐิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น

จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

○ ติเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต

นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมมรรควิธี

(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

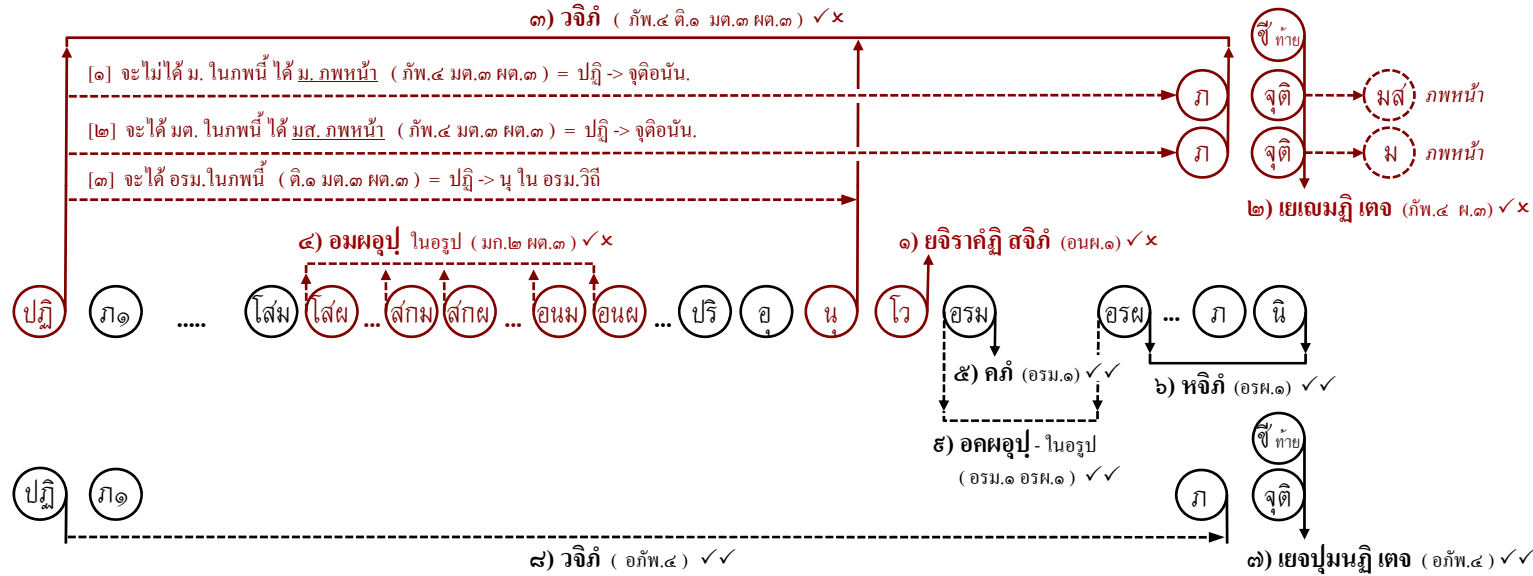
อ.ธ. สัจ. ได้แก่องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๒. ทฤษฏีสังขยมกะ - มรรคสังขยมุตติยมกะ

น. ๑๑๒

อน.ป.

ยสฺส ทฤษฏีสังขยมกะ นุปปชฺชติ, ตสฺส มคฺคตสฺสจํ นุปปชฺชิสฺสตีติ ?
ทฤษฏีสังขยมกะ ไม่ใช่กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสังขยมกะ ก็จักไม่เกิด แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม ?

๑) ยจิราคัมภี สจฺภี

อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิถิ

๒) เยเยมณฺเฏ เตจ

กัป.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)

คือ... จุต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ทำย

๓) วชิภี

กัป.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มต.ภพหน้า]

คือ... จิต = ปฏิ -> จุตินัน.

ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ปฏิ -> นุ ใน อรม.วิถิ

๔) อมผลอุป

มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.

คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

๕) คภี

และ อรม.๑

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๖) หจิภี

อรผ.๑

คือ... = อรผ --> ปฏิ.

๗) เยจปุมณฺเฏ เตจ

อกัป.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (- ต.๕)

คือ... จุต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ทำย

๘) วชิภี

อกัป.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ปฏิ -> จุตินัน.

๙) อคผลอุป

อรม.๑ อรผ.๑ ที่ใน อรูป.

คือ... อรม. และอรผ. (เจ.๓๖)

๒. ทุภขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

ยจิราคัมภี สจฺจิ ๑)	✓×	อนณ.๑	คภี ๕)	✓✓	อรัม.๑
เยธมมฺภี เตจ ๒)	✓×	(สัจ) ภพ.๔ ฌ.๓	ทจฺจิ ๖)	✓✓	อรัม.๑
วจฺจิ ๓)	✓×	(เยธม.) ภพ.๔ มต.๓ ฌต.๓	เยจปุมมฺภี เตจ ๗)	✓✓	อภพ.๔
	✓×	(ที่เหลือนใน จิ) ตี.๑ มต.๓ ฌต.๓	วจฺจิ ๘)	✓✓	อภพ.๔
อมณฺญป ๔)	✓×	มก.๒ ฌต.๓	อณณญป ๙)	✓✓	อรัม.๑ อรัม.๑

- วิ.
- ✓×

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อฺรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาทกฺขณเณ เตสฺ
ทุภฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ โน จ เตสฺ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ,
✓✓ อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณเณ อรฺหนฺตานํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เย จ ปุณฺณนา
มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อฺรูเป อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาทกฺขณเณ เตสฺ
ทุภฺขสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

○ บุคคลเหล่าใดจะได้อรรถตมรรคในลำดับแห่งโฆทาน ในภังคักขณะแห่งโฆทานของบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้มรรค ที่นอกจากโฆทานสมังคือนาคามีบุคคลเหล่านั้นกำลังตายก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทักขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุกขสัจจะไม่ใช่กำลังเกิด แต่มรรคสัจจะจักเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ ในภังคักขณะแห่งอรรถตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่าใดจะได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลังตายก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคล เหล่านั้นก็ดี ในอุปาทักขณะแห่งอรรถตมรรคจิตอรรถตตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี. ทุกขสัจจะก็ไม่ใช่กำลังเกิด มรรคสัจจะก็จักไม่เกิด.

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

- ๑) ยจิราคัมภี สจฺจิ

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสฺ)
○ อนาคามีผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโฆทาน ในอรรถตมรรควิธี
- ๒) เยธมมฺภี เตจ

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ เตสฺ)
○ ภพพปฺพุชฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตายใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิตจิต ๑๙ เจ.๓๔ กัมมขรูป
ชีวิตนวกกาลาปีที่ดับครั้งสุดท้าย
- ๓) วจฺจิ

(ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสฺ)
○ ภพพปฺพุชฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
ที่เป็นไปในปวัตติกาล
[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้าก็ดี หรือ
[๒] จะได้มรรคเบื้องต่ำในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้าก็ดี
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจิตจิต (จุตินันตรจิต)
○ ติเหตุกปฺพุชฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต
นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมรรควิธี
- ๔) อมณฺญป

(อฺรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาทกฺขณเณ เตสฺ)
○ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่ในอรูปภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

- ๕) ครภี

(**อศุคมคคฺคฺสฺส ภงฺคภฺขณ เตสฺ**)
○ **และ** อรหัตตมรรคบุคคล ๑
คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
- ๖) ทภีภี

(**อรทฺหนฺตานํ จิตฺตสฺสฺส ภงฺคภฺขณ เตสฺ**)
○ อรหัตตผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต
ใน อรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต
- ๗) เยจปฺพนฺนฺนิ เตจ

(**เย จ ปุณฺณํ มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวฺหนฺตานํ เตสฺ**)
○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังตายใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสฺภูมิ ๕)
คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรุบ
ชีวิตนวกกลาปที่ดับเป็นครั้งสุดท้าย
- ๘) วภีภี

(**ปวตฺเต จิตฺตสฺสฺส ภงฺคภฺขณ เตสฺ**)
○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต (จุตินันตรจิต)
- ๙) อคฺคผลุ

(**อรุเป อศุคมคคฺคฺสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทภฺขณ เตสฺ**)
○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ
คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต
(เจ.๓๖)

อ.ธ. สัจ. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

น. ๑๑๒

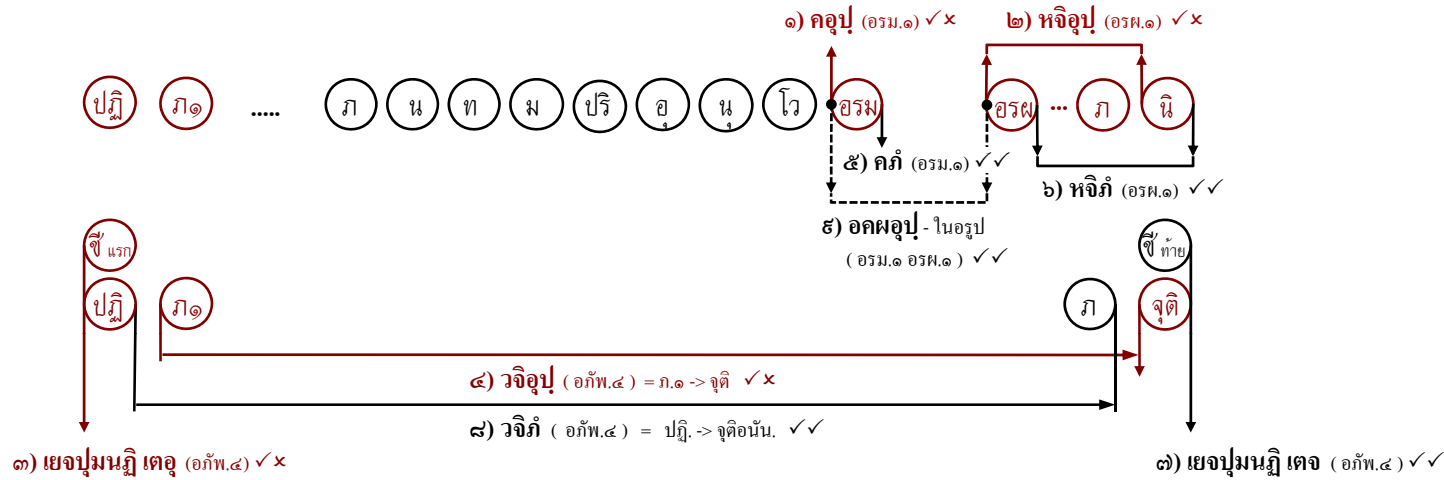
ปฏฺิ.ปุ.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตี ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคสัจจะ จักไม่เกิด แก่บุคคลใด, ทุกขสัจจะ ก็ไม่ใช่กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นใจไหม ?

กำลังเกิด ✕

- ๑) คอุป
อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.
คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๒) หจิป
อรพ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.
คือ... = อรพ.ใน อรม.วิธี --> นิ. (-อรพ. ในอรุป)
- ๓) เยจปุมนฺธิ เตอ
อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)
คือ... ปฏฺิ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๔ ๔ ชัย.แรก
- ๔) วิจิป
อภพ.๔ ใน ว.
คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ

- ๕) ฌ
และ อรม.๑
คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๖) หจิป
อรพ.๑
คือ... = อรพ. --> ปริ.
- ๗) เยจปุมนฺธิ เตจ
อภพ.๔ ซึ่ง ก.ค. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)
คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชัย.ท้าย
- ๘) วิจิป
อภพ.๔ ใน ว.
คือ... จิต = ปฏฺิ --> จุติอนัน.
- ๙) อคฺคอุป
อรม.๑ อรพ.๑ ที่ใน อรุป.
คือ... อรม. และอรพ. (เจ.๓๖)

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโข

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

๕) ครภ

[และ - เท่ากับ องค์ธรรมหมวดหลังของอนุโลม]
(**อตุคตมคคสุส ภางคกขณ เตส**)
○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๖) ทจิภ

(**อรทนต์น จิตตสุส ภางคกขณ เตส**)
○ อรหัตตผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต
ใน อรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปริณิพานจิต

๗) เยจปุมนวิ เตจ

(**เย จ ปุฏุขณา มคค น ปฏิลภิสสนติ เตส จวณต่าน เตส**)
○ อภัพพปุฏุขน ๔ ซึ่งกำลังตายใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุธธาวาสภูมิ ๕)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูป
ชีวิตนวกกลาปที่ดับเป็นครั้งสุดท้าย

๘) วจิภ

(**ปวตเต จิตตสุส ภางคกขณ เตส**)
○ อภัพพปุฏุขน ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต (จุตินนตรจิต)

๙) อคคผลอุป

(**อรูเป อคคตมคคสุส จ ผลสุส จ อุปปาตกขณ เตส**)
○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรูปภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๓. สมุทยสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

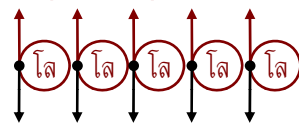
น. ๙๗

อน.ปุ.

ยสส สมุทยสัจจ อุปปชติ, ตสส มคตสัจจ อุปปชิสสตีติ ?
สมุทยสัจจะ กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสัจจะ ก็จักเกิด แก่บุคคลนั้นใจไหม ?

ป. - ตรง

๑) เยปมณฺเฑ เตตฺตูป (อภ.๔) ✓×

๒) เยมณฺเฑ เตตฺตูป (ภ.๔ ผ.๓) ✓✓

ตฺตูป [เยปมณฺเฑ เตตฺตูป ๑) ✓× อภ.๔
เยมณฺเฑ เตตฺตูป ๒) ✓✓ ภ.๔ ผ.๓
(แบ่งตามมรรค)

๑) เยปมณฺเฑ เตตฺตูป

อภ.๔

คือ... ดัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท (โล.๔ เจ.๒๒)

๒) เยมณฺเฑ เตตฺตูป

และ ภ.๔ ผ.๓

คือ... ดัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

วิ.

✓× เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณ เตสํ

สมุทยสัจจ อุปปชติ โน จ เตสํ มคตสัจจ อุปปชิสสตี,

✓✓ เย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณ เตสํ

สมุทยสัจจญจ อุปปชติ มคตสัจจญจ อุปปชิสสตี.

- ปุณฺณนเหล่านี้จะได้มรรค ในอุปาทกขณะแห่งตัณหา ของปุณฺณนเหล่านั้น
สมุทยสัจจะกำลังเกิด แต่มรรคสัจจะจักไม่เกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- บุคคลเหล่านี้จะได้มรรค ในอุปาทกขณะแห่งตัณหา ของบุคคลเหล่านั้น
สมุทยสัจจะกำลังเกิด มรรคสัจจะจักเกิด.

ในอน.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก้

๑) เยปมณฺเฑ เตตฺตูป (เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณ เตสํ)

○ อภ.๔

คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

(โภจณจิต ๔ เจ.๒๒)

๒) เยมณฺเฑ เตตฺตูป

(เย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณ เตสํ)

○ และ ภ.๔ ผ.๓ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

อ.ธ. สัจ. ได้แก้ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโข

๓. สมุททยสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

ในปฎิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ยจิราคฤ

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสํนฺติ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของโวกทาน
ในอรหัตตมรรควิถี

สทิสูปจารณ - โดยอ้อม

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของมรรคจิตเบื้องต้น ๓

๒) เยณมฏิ เตตว

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสํนฺติ เตสฺ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณฺ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โลกมุขจิตตูปบาท

ตวิจิเน

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสฺ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณหาวิปยุตตจิต
นับตั้งแต่เวียนว่ายตายเกิดเป็นต้นมาที่หาเบื้องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม
ในอรหัตตมรรควิถี

๓) นิ

(นิโรธสมาปนฺนํ เตสฺ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๔) ณ

(อสฺสณฺสตฺตานํ เตสฺ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะได้มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอัสสณฺสตตมฺมิ

๕) เยมฏิ เตตว

(เย มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสํนฺติ เตสฺ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺ เตสฺ)

○ และ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตณหา คือ โลกมุขจิตตูปบาท

อ.ธ. สัน. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

อ.พระมหาเถรเทศ จิตฺตสุโม

๓. สมุทยสังขยมกะ - มรรคสังขยมกะ

ยจิราคัมภี ๑) ✓× (มุขย) อนณ.๑

✓× (สทิสฺ) มต.๓

เยภณมฺหิ เตตมฺ ทวิจิเน ๒) ✓× ภัท.๔ ผ.๓

นิ ๓) ✓× อนณ.๑

ณ ๔) ✓× ส.๑ ที่จะได้มรรค

คิ ๕) ✓✓ อรม.๑

ท ๖) ✓✓ อรม.๑

เยปฺมณฺหิ เตตมฺ ทวิจิเน ๗) ✓✓ อภ.๔

(นิ) ๘) ✓✓ อรม.๑

(ณ) ๙) ✓✓ ส.๑ ที่จะได้มรรค

วิ. ✓× ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสณฺติ เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสณฺติ
เตสฺส ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน นิโรธสฺมาปฺนนานํ
อสฺสณฺณสฺตตานํ เตสฺส สมุทฺทยสฺสจฺจํ นุปฺปชฺชติ โน จ เตสฺส มคฺคสฺสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ,
✓✓ อคฺคมคฺคสฺสมฺคินิ อรทฺหนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสณฺติ เตสฺส
ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสฺส
สมุทฺทยสฺสจฺจณฺจํ นุปฺปชฺชติ มคฺคสฺสจฺจณฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

○ บุคคลเหล่านี้จะได้หรือตัดมรรคในลำดับแห่งโวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยโวทานเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านี้
จะได้มรรคที่นอกจากโวทานสังขยคือนาคามี ในภังคกขณะแห่งตัณหา และในขณะที่ตัณหาวิปยุตตจิตกำลัง
เกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านั้นกำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ก็ดี อสัณฺณสฺตตบุคคลเหล่านั้นก็ดี
สมุทยสังขยจะไม่ใช้กำลังเกิด แต่มรรคสังขยจะจักเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยหรือตัดมรรคจิตเหล่านั้นก็ดี พระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่านี้จะได้ไม่ได้มรรค
ในภังคกขณะแห่งตัณหา และในขณะที่ตัณหาวิปยุตตจิตกำลังเกิดแก่ปุณฺณเหล่านั้นก็ดี
สมุทยสังขยจะไม่ใช้กำลังเกิด มรรคสังขยจะจักไม่เกิด.

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ยจิราคัมภี

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสณฺติ เตสฺส)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของโวทาน
ในอรหัตตมรรควิธี

สทิสฺอุปจารนัย - โดยอ้อม

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของมรรคจิตเบื้องต้น ๓

๒) เยภณมฺหิ เตตมฺ

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสณฺติ เตสฺส ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณฺเต เตสฺส)

○ ภัททปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โลภมูลจิตอุปาท

ตวิจิเน

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสฺส)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปยุตตจิต
นับตั้งแต่เวียนวายุตายเกิดเป็นต้นมาที่หาเบื้องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม
ในอรหัตตมรรควิธี

๓) นิ

(นิโรธสฺมาปฺนนานํ เตสฺส)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๔) ณ

(อสฺสณฺณสฺตตานํ เตสฺส)

○ สุตตโศกบุคคล ๑ ที่จะได้มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอสัณฺณสฺตตภุมิ

๓. สมุททยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ

๕)

(อคฺคมคฺคสํมจฺจํ เตสํ)

○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของอรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๖)

(อรทฺถนฺตานํ เคสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๗)

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสํ สํ วิสํ วิสํ วิสํ วิสํ วิสํ)

○ อภัพพปฏิสนธิ ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โสภณมูลจิตอุปาท

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๘) (นิ)

(นิโรธสมาปฺนฺนํ เตสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๙) (ณ)

(อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะไม่ไต่มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอัสสณฺณสฺสทฺตมูมิ

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

x (นิ) (ณ) คู่หลังนี้ เป็น อ.ธ. ที่เหลือจาก " ปุริมโกฏฐาส " ไม่มีพระบาลี แต่มี อ.ธ. เป็นโดยอ้อมของ นิ. ณ.

๓. สมุทตยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

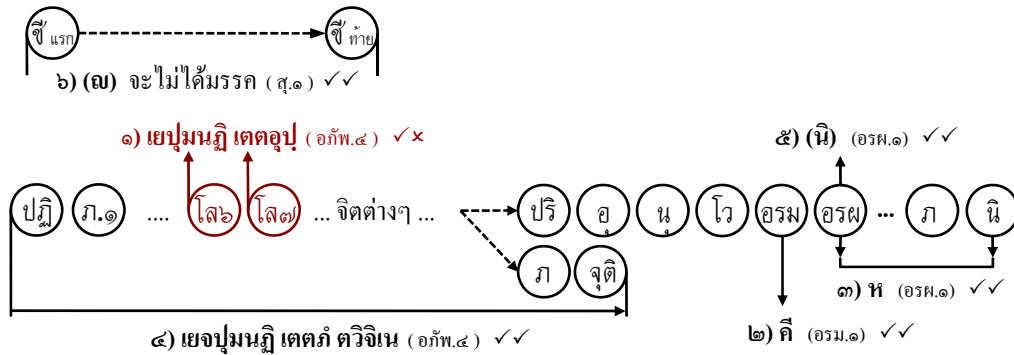
น. ๑๑๔

ปฎิ.ปุ.

ยสฺส วา ปน มคฺคสฺสจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, ตสฺส สมุทตยสฺสจํ นุปฺปชฺชิตี ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคสังขมูละ จักไม่เกิด แก่บุคคลใด, สมุทตยสังขมูละ ก็ไม่ไ้กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม ?

๑) เยปุมนฺธิ เตตฺถ

อภ.๔

คือ... ตัณหา คือ โภจณจิตตูปาท (โล.๔ เจ.๒๒)

๒) คี

และ อรัม.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ อรัม.๑ เจ.๒๖

๓) ท

อรัม.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรัม --> นิ

๔) เยจปุมนฺธิ เตตมํ

อภ.๔

คือ... โภจณจิตตูปาท

ตวิจิเน

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป. = ปฎิ --> จิต

๕) (นิ)

อรัม.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๖) (ณ)

สุ.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค ก.ก. และ ก.ต. ในอสังข.

เยปุมนฺธิ เตตฺถ ๑) ✓× อภ.๔

คี ๒) ✓✓ อรัม.๑

ท ๓) ✓✓ อรัม.๑

เยปุมนฺธิ เตตมํ ตวิจิเน ๔) ✓✓ อภ.๔

(นิ) ๕) ✓✓ อรัม.๑

(ณ) ๖) ✓✓ สุ.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค

วิ.

✓× เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสตี เตสํ ตณฺหา อุปาทกฺขณ เตสํ มคฺคสฺสจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ เตสํ สมุทตยสฺสจํ นุปฺปชฺชิตี,
✓✓ อคฺคมคฺคสมํคิณํ อรทฺถนํ เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสตี เตสํ ตณฺหา ฆคฺคกฺขณ ตณฺหาวิปฺยตฺตจิตฺเต วตฺตมาน เตสํ มคฺคสฺสจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทตยสฺสจญฺจ นุปฺปชฺชิตี.

- ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ไ้มรรค ในอุปาทกฺขณแห่งตัณหาของปุณฺณเหล่านั้น
- มรรคสังขมูละจักไม่เกิด แต่สมุทตยสังขมูละกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยอรรถมรรคจิตเหล่านั้นก็ดี พระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ไ้มรรค ในภังคกฺขณแห่งตัณหา และในขณะที่ตัณหาวิปฺยตฺตจิต กำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขมูละจักไม่เกิด สมุทตยสังขมูละก็ไม่ไ้กำลังเกิด.

ในปฎิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) เยปุมนฺธิ เตตฺถ (เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสตี เตสํ ตณฺหา อุปาทกฺขณ เตสํ)

○ อภ.๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตัณหา คือ โภจณจิตตูปาท

(โภจณจิต ๔ เจ.๒๒)

๓. สมุทฺทยสังขยุมุละ - มรรคสังขยุมุละ

๒)

(อคฺคมคฺคสมังคิณํ เตสํ)

○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของอรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๓)

(อรทฺถนํ เตสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิधिเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต

๔)

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏิสํวึตฺตํ เตสํ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณํ เตสํ)

○ อภัพพปฏิสนธิ ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โลภมูลจิตอุปาท

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานํ เตสํ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปยุตตจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๕)

(นิโรธสมาปฺนนานํ เตสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๖)

(อสณฺณสฺสตันนํ เตสํ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะไม่ไต่มรรค

ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอัสสณฺณสฺสตันนํ

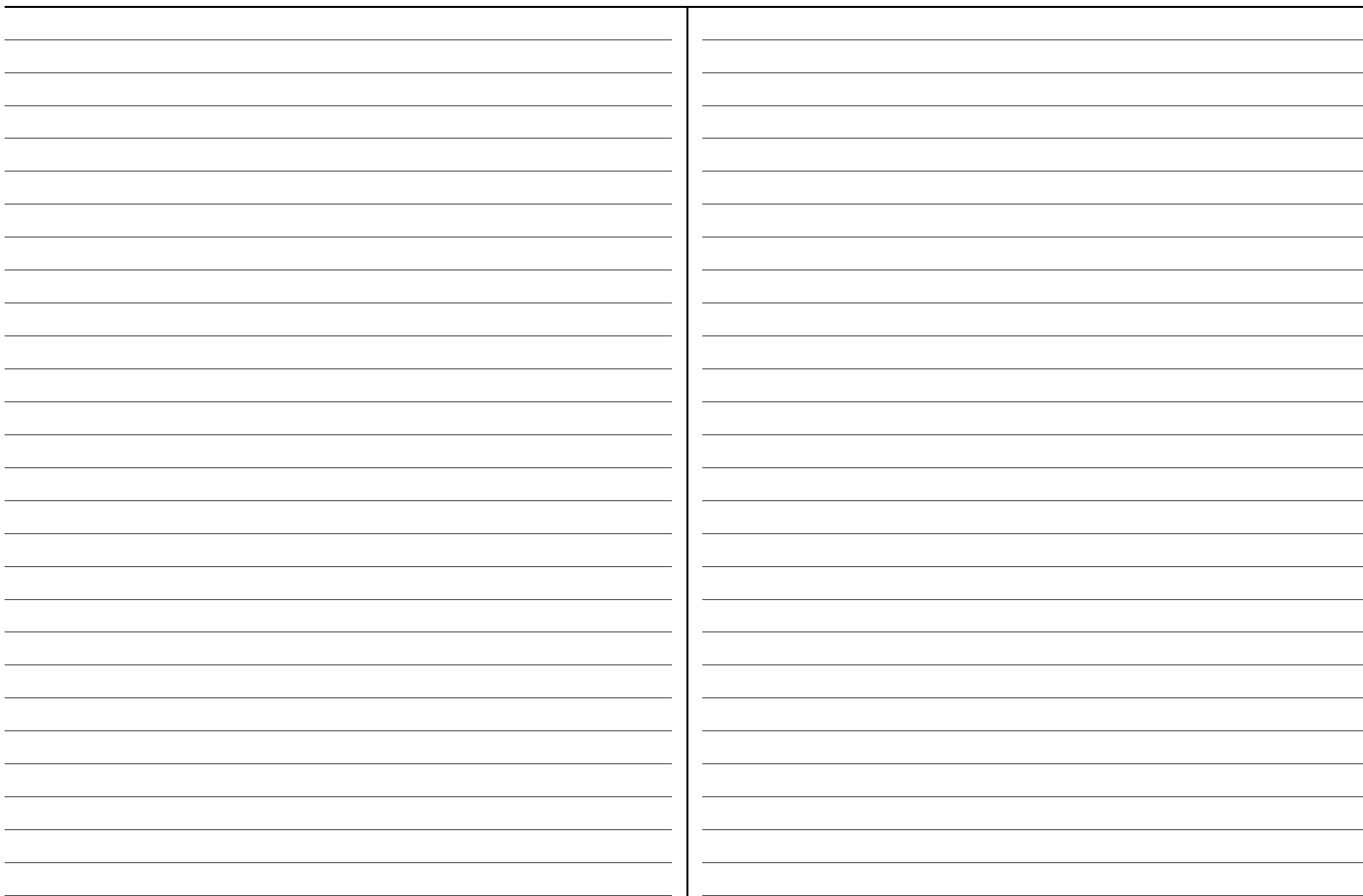
อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

ลัจจยมกะ ปวัตตติวาระ

ปัจจุปปันนนานาคตวาระ (กาล ๕)

ปคคตวาระ

(นิโรธวาระ)

ឥតិវុត្ត គិ.១ មគ.៣ ដគ.៣

ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีต้นหาค้นในระหว่างนั้น ได้แก่ ตี.๑ มต.๓ พต.๑ คือ ... **เกิดขึ้นแห่งจิต** นับตั้งแต่ตารวมมณะหรือวังก์ ที่เกิดต่อจาก โสกะ ช.๑ อันเป็นต้นหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลมใน อรม.วิ

๑.ถ้ามีคณหาค้นหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ โสพ.๑ มก.๒ ผก.๒

๒.ถ้ามีต้นหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ สกพ.๑ อนม.๑ อนพ.๑

๗. ถ้ามีตุ่มหากันหลังจากตำเสร็จเป็น อนุภาคมิ แล้ว ก็ได้อะ อนุพ. ๑ คือ ...

[illegible]

(คือ ... = คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการ ...)

นิโรธวาระ เพิ่ม

บ [ล.๑ ที่จะได้มรรค
 [ล.๑ ที่จะไม่ได้มรรค
 นิ [อนพ.๑
 [ขพ.๑

๔๓๖ ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีคั่นมหากันในระหว่างนั้น ได้แก่ ต.๑ มต.๓ ผต.๓ คือ ... ดับแห่งจิต นับตั้งแต่ถึงลักษณะของดับหาที่ดับครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนโมกขใน อมร.วิธ ...

๑.ถ้ามีต้นหาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ โสพ.๑ มก.๒ ผก.๒

๒. ถ้ามีต้นหาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ สกพ. ๑ อนพ. ๑ อนพ. ๑

๓ ถ้ามีตัณหาตั้งหลังจากสำเร็จเป็น อุพเพกขิ แล้ว ก็ได้แก่ อมพ ๑ ข้อ

**** อรหัตตมรรควิธี (ฉ)**

[illegible]

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโม

แสดงคู่
ทุกข-สุข.
ทุกข.-มรรค

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) นิโรธวาระ - บุคคลวาระ

คอุป	อศมคคสฺส อุปาทกฺขณ " ในอุปาทกฺขณแห่ง อรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
ทิจอุป	อรทฺธานํ จิตฺตสฺส อุปาทกฺขณ " ในอุปาทกฺขณแห่ง จิตของพระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิถิ เป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต
ยจิราคฺคฺกิ สจฺจอุป	ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศมคคฺคํ ปฏฺยภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปาทกฺขณ " บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในอุปาทกฺขณแห่งโวทาน ของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวทาน ในอรหัตตมรรควิถิ
ยจิราคฺคฺกิ	ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศมคคฺคํ ปฏฺยภิสฺสณฺติ " บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยโวทานเหล่านั้น (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของโวทาน ในอรหัตตมรรควิถิ
ท	อรทฺธานํ " พระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต ใน อรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

คภ	อศมคคสฺส ภคฺคกฺขณ " ในภคฺคกฺขณแห่ง อรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
ทจภ	อรทฺธานํ จิตฺตสฺส ภคฺคกฺขณ " ในภคฺคกฺขณแห่ง จิตของพระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิถิ เป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรหัตตผลจิต ใน อรูปภูมิ) ** เว้น อรพ. ๑ ขณะเท่านั้น หลังผลจิตยังมี กิริยาจิตอื่นๆ ให้ยับได้
ยจิราคฺคฺกิ สจฺจภ	ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศมคคฺคํ ปฏฺยภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภคฺคกฺขณ " บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในภคฺคกฺขณแห่งโวทานของ บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) " อ.ธ. มุขย. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโวทาน ในอรหัตตมรรควิถิ สทิสฺสุ. ๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น ได้แก่ ติเหตุกปฏิชฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ภคฺคกฺขณของตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ) ๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>โสดาบัน</u> แล้ว ก็ได้แก่ เฉพาะคู่ สมฺ. มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>สกทาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่ สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑ ๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>อนาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ภคฺคกฺขณของตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) นิโรธวาระ - บุคคลวาระ

นิ		ณ	
นิโรธสมาปนนานิ		อสังขณัตตบุคคลน	
" บุคคลที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ (กิติ) "		" อสังขณัตตบุคคลเหล่านั้น (กิติ) "	
อ.ธ.	๐ อนาคตนิผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่	อ.ธ.	๐ สุตตอเหตุบุคคล ๑ ซึ่งเกิดอยู่ในอสังขณัตตภูมิ
	หรือ (นิ) ๐ อรรถตมรรคบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่		หรือ (ณ) ๐ สุตตอเหตุบุคคล ๑ ซึ่งจะไต้มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอสังขณัตตภูมิ
[(นิ) (ณ) ไม่มีบาลีแสดง แต่เป็น อ.ธ. ที่เหลือจากปริมิโกฏฐาส]		๐ สุตตอเหตุบุคคล ๑ ซึ่งจะไม่ไต้มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอสังขณัตตภูมิ	
สํ		สํจ / อิจ	
สพเพสํ อุปปชฺชณตํ		สพเพสํ จวนตํ / อิตเรสํ จวนตํ	
" เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังเกิด (กิติ) "		" เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังตาย (กิติ) / บุคคลที่นอกจากบุคคลเหล่านี้กำลังตาย (กิติ) "	
อ.ธ.	๐ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ	อ.ธ.	๐ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)
	(จิ เขม. เขปฺ.) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กํ ๗ ๔		(เขม. เขปฺ.) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูป
ชีวิตนวกกาลที่เกิดในขณะแรก		ชีวิตนวกกาลที่ดับครั้งสุดท้าย	
วชิอุ		วชิภ	
ปวตเต จิตตสสํ อุปปาทกขณ		ปวตเต จิตตสสํ ภคกขณ	
" ในอุปาทกขณแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิติ) "		" ในภคกขณแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิติ) "	
อ.ธ.	(จิ) ๐ ตเหตุปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น	อ.ธ.	(จิ) ๐ ตเหตุปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ ที่เป็นไปในปวัตติกาลโดยไม่มีตัณหาต้น
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอุปาทกขณ		ในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
ของโลภขณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย		จนถึงโลภขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย	
๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่		๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่	
ตเหตุปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑		ตเหตุปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑	
๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น ลกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่		๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น ลกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่	
ตเหตุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒		ตเหตุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒	
๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่		๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่	
ตเหตุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓		ตเหตุปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓	
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอุปาทกขณ		คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น	
ของโลภขณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย		จนถึงโลภขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย	
(เขม. เขปฺ.) ๐ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก		(เขม. เขปฺ.) ๐ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก	
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงจุติจิต		คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น	
		จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตินันตรจิต] (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)	

☐ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) นิโรธวาระ - บุคคลวาระ

เยจปุมณฺญี เตอุ วจิอุป	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสฺ อุปปชฺชุนตานํ ปวตเต จิตตสฺส อุปาทกฺขณเณ " ปุณฺณนเหล่าใดจะมิได้มรรค ปุณฺณนเหล่านั้นกำลังเกิด (กัฏฐิ) ในอุปาทกฺขณเณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสุมิ ๕) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กั ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกเวลาที่เกิดขึ้นครั้งแรก	
(วจิอุป) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงจุติจิต	

เยเยมณฺญี เตอุ วจิอุป	เย จเยมณฺญี มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสฺ อุปปชฺชุนตานํ ปวตเต จิตตสฺส อุปาทกฺขณเณ " บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังเกิด (กัฏฐิ) ในอุปาทกฺขณเณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กั ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกเวลาที่เกิดขึ้นครั้งแรก	
(วจิอุป) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ [๑] ที่จะไม่ได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัฏฐิ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื่องต่ำในภพนี้และจะได้มรรคเบื่องสูงในภพหน้ากัฏฐิ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงจุติจิต	
(วจิอุป ใน จิ) ○ ตีเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะได้หรือหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมรรควิธี	

เยจปุมณฺญี เตจ วจิภ	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสฺ จวนตานํ ปวตเต จิตตสฺส ภงฺคกฺขณเณ " ปุณฺณนเหล่าใดจะมิได้มรรค ปุณฺณนเหล่านั้นกำลังตาย (กัฏฐิ) ในภงฺคกฺขณเณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังตาย ใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสุมิ ๕) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป ชีวิตนวกเวลาที่ดับครั้งสุดท้าย	
(วจิภ) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตินันตรจิต]	

เยเยมณฺญี เตจ วจิภ	เย จเยมณฺญี มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสฺ จวนตานํ ปวตเต จิตตสฺส ภงฺคกฺขณเณ " บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตาย (กัฏฐิ) ในภงฺคกฺขณเณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาสุมิ) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป ชีวิตนวกเวลาที่ดับครั้งสุดท้าย	
(วจิภ) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ [๑] ที่จะไม่ได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัฏฐิ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื่องต่ำในภพนี้และจะได้มรรคเบื่องสูงในภพหน้ากัฏฐิ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อน จุติจิต [จุตินันตรจิต] (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุภูมิ)	
(วจิภ ใน จิ) ○ ตีเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะได้หรือหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิต เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมรรควิธี	

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) นิโรธวาระ - บุคคลวาระ

เยเยมฏี เตตอุปฺ ตวิจิเน	เย จยเย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ยอุปฺปาทยฺสเน
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเ	
" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสังฆคือนาคามี ในอุปฺปาทยฺสเนแห่งตณฺหา และในขณะที่ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตกำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "	
อ.ธ.	๐ ภัทฺทปฺปยุชฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง โสภมูลจิตตูปาทา	
และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ขณะทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิต	
นับตั้งแต่เวียนวายุตายเกิด เป็นต้นมาที่ทาเบียงตณฺหิได้ จนถึงอนุโลม ในอรรถตมมรรควิธี	
๐ มรรคบุคคลเบียงต่ำ ๓	
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ขณะทั้ง ๓ ของมรรคจิตเบียงต่ำ ๓	

เยจปฺมณฺเฏ เตตอุปฺ ตวิจิเน	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ยอุปฺปาทยฺสเน
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเ	
" ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกิตฺติ ในอุปฺปาทยฺสเนแห่งตณฺหา และในขณะที่ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตกำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "	
อ.ธ.	๐ อภฺทฺทปฺปยุชฺชน ๔
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง โสภมูลจิตตูปาทา	
และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิต	
นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต	

เยมฏี เตตมํ	เย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ยงคฺคฺยเน
" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรค ในภังคกฺขณแห่งตณฺหาของบุคคลเหล่านั้น "	
อ.ธ.	๐ ภัทฺทปฺปยุชฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง ตณฺหา คือ โสภมูลจิตตูปาทา	

เยจปฺมณฺเฏ เตตมํ	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตสํ ตณฺหา ยงคฺคฺยเน เตสํ
" ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ในภังคกฺขณแห่งตณฺหาของปุณฺณเหล่านั้น (กิตฺติ) "	
อ.ธ.	๐ ภัทฺทปฺปยุชฺชน ๔
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง ตณฺหา คือ โสภมูลจิตตูปาทา	

อมณฺเฏ	อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ งคฺคฺยเน
" ในภังคกฺขณแห่งมรรคจิตผลจิตในอรุปฺภุมิ บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "	
อ.ธ.	๐ มรรคบุคคลเบียงกลาง ๒ ผลบุคคลเบียงต่ำ ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบียงกลาง ๒ ผลจิตเบียงต่ำ ๓ เจ.๓๖ (เวณ โสตาปัตติมรรคจิต)	

อคณฺเฏ	อรุเป อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ งคฺคฺยเน
" ในภังคกฺขณแห่งมรรคจิตผลจิตในอรุปฺภุมิ บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "	
อ.ธ.	มุขย. ๐ อรทตมมรรคบุคคล ๑ อรทตผลบุคคล ๑ ในอรุปฺภุมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรทตมรรคจิต และอรทตผลจิต (เจ.๓๖)	
สทิสฺสุ.	๐ มรรคบุคคลเบียงกลาง ๒ ผลบุคคลเบียงต่ำ ๓ ในอรุปฺภุมิ
ที่โสภะจะไม่เกิดในภุมิที่ตนเกิดอยู่	
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบียงกลาง ๒ ผลจิตเบียงต่ำ ๓	
(สทิสฺสุ.-อ้อม แสงเงาเฉพาะ คู้สุม.)	

๑. ทุกขสัจจมูละ - สมุทยสัจจมูลียมกะ

พ. ๑๙๓

อน.ป.

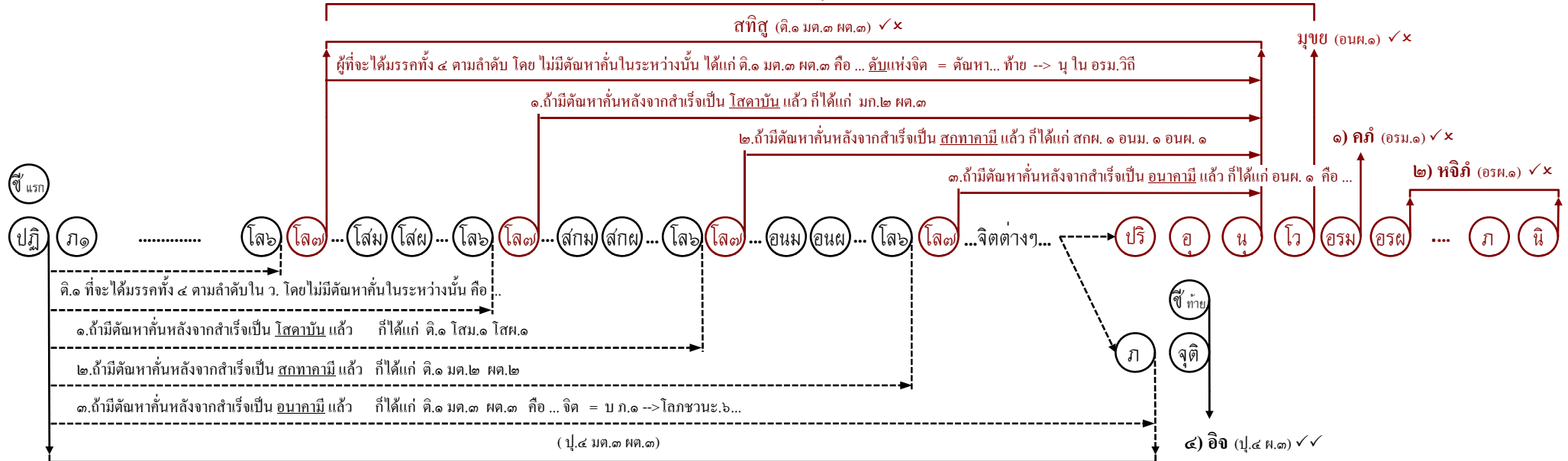
ยสส ทุกขสัจจ นรุษณติ, ตสส สมุทยสัจจ: นรุษณิสสตีติ ?

ปริ.-ตรง

ทุกขสัจจะ กำลังดับ แก่บุคคลใด, สมุทยสัจจะ ก็จักดับ แก่บุคคลนั้นใจไหม ?

๓) ยจिरาคัญ สจิกิ ✓×

สทิส (ติ.๑ มต.๓ ผต.๓) ✓×

๕) วจิกิ (ติ.๑, ป.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓✓

๑) คภ

อร.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อร.๑ เจ.๓๖

๒) ทจิกิ

อร.๑ ที่ใน จต. ปัญจ.

คือ... จิต = อร.ใน อร.ม.ว. --> นิ. (-อร. ในอร.รูป)

๓) ยจिरาคัญ สจิกิ

มฺข. - อน.๑

คือ... ไวทาน ใน อร.ม.ว.

สทิส. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

คือ... จิต = ตัณหา..ท้าย --> นุ ใน อร.ม.ว. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอร.รูป)

๔) อจ

และ ป.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.)

คือ... จิต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๕) วจิกิ

ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีตัณหา...

คือ... จิต = ปฏิ. --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอร.รูป)

ป.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ... จิต = ปฏิ. --> จิตอนัน. (-ม.ผ.ในอร.รูป)

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

๔) อิจ (ยิตเรส จวนตาน์ เตส)

(เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิภูมิกามิ)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูป
ชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๕) วจิภ (ปวตเต จิตตัสส ภงคกขณ เตส)

(จิ) ○ ดิเหตุกปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
โดยไม่มีตัณหาขึ้นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต
นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภขวัณณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณณะดวงที่ ๗
อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงโลภขวัณณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขวัณณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

(เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตินันตรจิต] (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

อ.พระมหาเถรเทศ จิตตสุโม

๑. ทักษะสังขยมกะ - สมุทตยสังขยมุขียมกะ

สัฏ ๑) ✓× (จิ. เขม. เย.ป.) ปุ.๔ ฌ.๓

สัฏ ๔) ✓✓ (เขม. เย.ป.) ปุ.๔ ฌ.๓

วชิยุ ๒) ✓× (จิ.) ต.๑

วชิภ ๕) ✓✓ (จิ.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓

✓× (เขม. เย.ป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓

✓✓ (เขม. เย.ป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓

อมณ ๓) ✓× มก.๒ ฌต.๓

วิ. ✓× **สหเพส อูปปชขันตานัน ปวตเต จิตตสัส อูปปาทกขณ อรูป มคคสัส จ ผลสัส**
จ ภงคกขณ เตส สมุทตยสังข จ นิรุณิสสตี โน จ เตส ทักษสจจ นิรุณติ,
 ✓✓ **สหเพส จวนตานัน ปวตเต จิตตสัส ภงคกขณ เตส**
สมุทตยสังขญจ นิรุณิสสตี ทักษสจจญจ นิรุณติ.

○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังเกิดกิตติ ในอูปปาทกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นกิตติ
 ในภังคกขณแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นกิตติ
 สมุทตยสังขจะจักดับ แต่ทักษะสังขจะไม่ใช้กำลังดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
 ○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังตายกิตติ ในภังคกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นกิตติ
 สมุทตยสังขจะก็จักดับ ทักษสังขจะก็กำลังดับ

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) สัฏ (สหเพส อูปปชขันตานัน เตส)

(จิ. เขม. เย.ป.) ○ ปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๔
 กัมมชกฺกาล ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกกาลที่เกิดขึ้นในขณะแรก

๒) วชิยุ

(ปวตเต จิตตสัส อูปปาทกขณ เตส)

(จิ) ○ ตีเหตุกปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุคั่น
 ในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์
 เป็นต้นจนถึงอูปปาทกขณของโลภขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
 ๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ตีเหตุกปุณฺ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ตีเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ตีเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึง
 อูปปาทกขณของโลภขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

(เขม. เย.ป.) ○ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น
 จนถึงจุติจิต

๓) อมณ

(อรูป มคคสัส จ ผลสัส จ ภงคกขณ เตส)

○ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓

(เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

๑. ทุกขสังขยมุละ - สมุทฺทยสังขยมุลียมกะ

๔) สัจ (สัพเพส จวนตานัน เตส)

(เยม. เยป.) ๐ และ ปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุตติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป
ชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๕) วจิกั (ปวตเต จิตตสฺส ภงคกฺขณ เตส)

(นิ) ๐ ดิเหตุกปุณฺณ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล
โดยไม่มีตัณหาขึ้นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต
นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗
อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺณ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

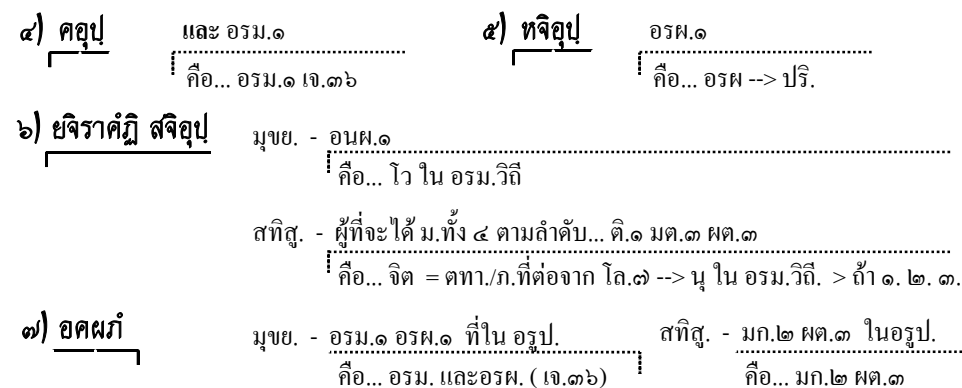
๓. ถ้ามีตัณหาขึ้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่ดับครั้งสุดท้าย
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

(เยม. เยป.) ๐ ปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึง
จิตที่เกิดก่อนจตุตติจิต [จุตยอนันตรจิต] (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

ทุกขสังขจะ ไม่ใช่กำลังดับ แก่บุคคลใด, สัมพยสังขจะ ก็จักไม่ดับ แก่บุคคลนั้นใจใหม่ ?

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

สัฏฐ ๑)	✓× (จิ. เยม. เย.ป.) ปุ.๔ ฌ.๓	คอุป ๔)	✓✓ อรม.๑
วชิอุป ๒)	✓× (จิ.) ติ.๑	ทจิอุป ๕)	✓✓ อรม.๑
	✓× (เยม. เย.ป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓	ยจิวิราคัฏฐิ สจิอุป ๖)	✓✓ (มุขย.) อนฌ.๑
อมฌ ๓)	✓× มก.๒ ฌต.๓		✓✓ (สทิสฺสุ.) ติ.๑ มต.๓ ฌต.๓
		อคฌ ๗)	✓✓ (มุขย.) อรม.๑ อรม.๑
			✓✓ (สทิสฺสุ.) มก.๒ ฌต.๓

วิ. ✓× **สหุเพสฺส อุปปชฺชนฺตานํ ปวตเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ**
อฺรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงคกฺขณเ **เตสฺ**
ทุภขสจฺจํ น นินฺรุณฺติ โน จ เตสฺ **สมุททยสจฺจํ น นินฺรุณฺติสฺสตี,**
✓✓ **อคคฺมคฺคสฺส อุปปาทกฺขณเ** **อฺรทฺหนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ**
ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคฺมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ
อฺรูเป อคคฺมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงคกฺขณเ **เตสฺ**
ทุภขสจฺจญฺจ น นินฺรุณฺติ **สมุททยสจฺจญฺจ น นินฺรุณฺติสฺสตี.**

○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมตกำลังเกิดกัฏฐิ ในอุปปาทกฺขณเแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นกัฏฐิ ในภังคกฺขณเแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นกัฏฐิ ทุภขสจฺจจะไม่ใช้กำลังดับ แต่สมุททยสจฺจจะจักดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ ในอุปปาทกฺขณเแห่งอภัตตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นกัฏฐิ ในอุปปาทกฺขณเแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายกัฏฐิ บุคคลเหล่านั้นใดจะได้อภัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในอุปปาทกฺขณเแห่งโวทานของบุคคลเหล่านั้นกัฏฐิ ในภังคกฺขณเแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นกัฏฐิ ทุภขสจฺจจะไม่ใช้กำลังดับ สมุททยสจฺจจะจักไม่ดับ.

ในอนุ.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก

๑) **สัฏฐ** (**สหุเพสฺส อุปปชฺชนฺตานํ เตสฺ**)
(จิ. เยม. เย.ป.) ○ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสันธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกฺกาลป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกกาลปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๒) **วชิอุป** (**ปวตเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ** **เตสฺ**)
(จิ) ○ ติเหตุกฺปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีตัณหาต้น ในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์ เป็นต้นจนถึงอุปปาทกฺขณเของโลภขวัณเตวที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก
ติเหตุกฺปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑
๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก
ติเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒
๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก
ติเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์ เป็นต้น จนถึงอุปปาทกฺขณเของโลภขวัณเตวที่ ๗ อันเป็นตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
(เยม. เย.ป.) ○ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์ เป็นต้น จนถึงจุติจิต

๓) **อมฌ** (**อฺรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงคกฺขณเ** **เตสฺ**)
○ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓ (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

๑. ทุกขลัจจุลละ - สัมมทยลัจจุลลียมกะ

๕) คยุป

(อคคตมคคสฺส อุปปาทกฺขณ เตสฺ)

○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ทจิยุป

(อรทนต์นํ จิตตสฺส อุปปาทกฺขณ เตสฺ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต

ในอรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๖) ยจิราคฺคฺวิ สจฺจิยุป

(ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคคตมคคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ

ตสฺส จิตตสฺส อุปปาทกฺขณ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวกาน ในอรหัตตมรรควิถิ

สทิสฺสูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทยลัจจะ)

○ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ทวารัมมณะหรือภวังก์ที่เกิด

ต่อจากโลภะขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม

ในอรหัตตมรรควิถิ

๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

๒ ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

๗) อคคณ

(อรูป อคคตมคคสฺส จ ผลสฺส จ ภงคกฺขณ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต

เจ.๓๖

สทิสฺสูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทยลัจจะ)

○ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ

ที่โลภะจะไม่เกิดในภูมิที่ตนเกิดอยู่

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งมรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓

อ.ธ. ลัจ. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทยสังขมูลียมกะ

น. ๒๑๑

ปฏิจ.ป.

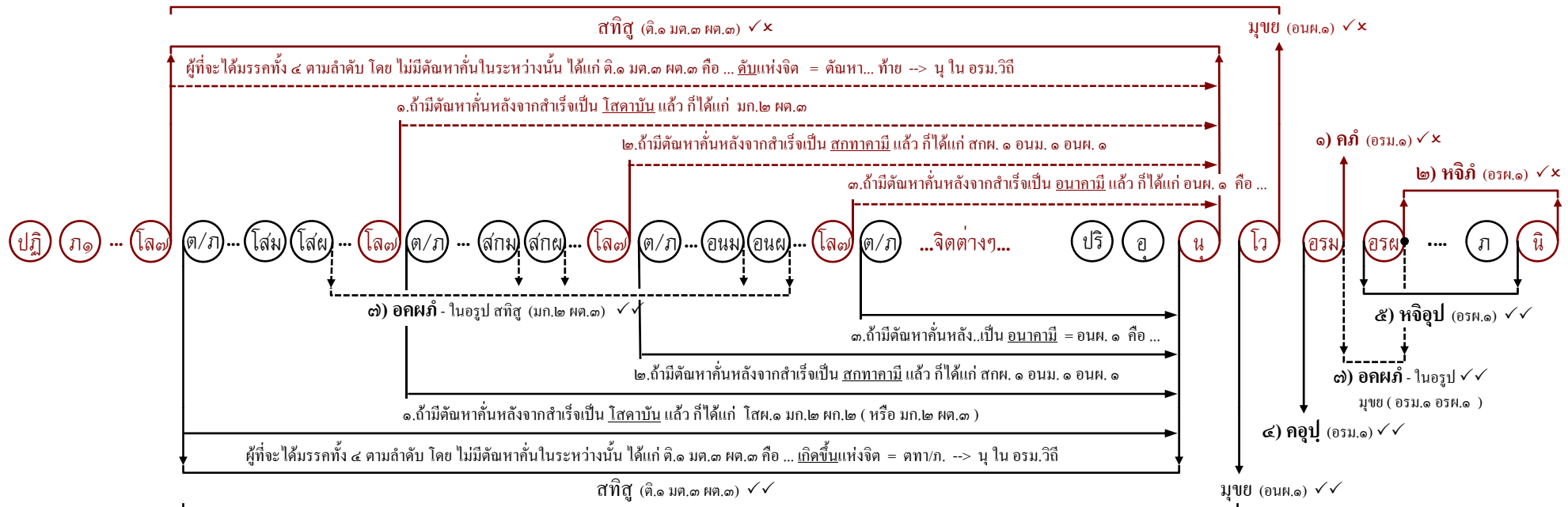
ยสฺส วา ปน สมุทยสจฺจํ น นิรุณฺณิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ น นิรุณฺณตีติ ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า สมุทยสังขจะ จักไม่ดับ แก่บุคคลใด, ทุกขสังขจะ ก็ไม่ใช้กำลังดับ แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม ?

กำลังดับ ✕

๓) ยจिरาคฎี สจิจิ ✓ ✕

๓) ยจिरาคฎี สจิจูป ✓ ✓

๑) คภ

อศม.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อศม.๑ เจ.๓๖

๒) หจิก

อศม.๑ ที่ใน จต. ปัญจ.

คือ... จิต = อศม.ใน อศม.วิถี --> นิ. (-อศม. ในอรูป)

๓) ยจिरาคฎี สจิจิ

มุขย. - อนศ.๑

คือ... โวทาน ใน อศม.วิถี

สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓

คือ... จิต = ตณหา..ท้าย --> นุ ใน อศม.วิถี. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ศ.ในอรูป)

๔) คอุป

และ อศม.๑

คือ... อศม.๑ เจ.๓๖

๕) หจิกูป

อศม.๑

คือ... อศม --> ปริ.

๖) ยจिरาคฎี สจิจูป

มุขย. - อนศ.๑

คือ... โว ใน อศม.วิถี

สทิสฺ.

- ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓

คือ... จิต = ตณหา/ภ.ที่ต่อจาก โล.๑ --> นุ ใน อศม.วิถี. > ถ้า ๑. ๒. ๓.

๗) อศม

มุขย. - อศม.๑ อศม.๑ ที่ใน อรูป.

คือ... อศม. และอศม. (เจ.๓๖)

สทิสฺ. - มก.๒ ผต.๓ ในอรูป.

คือ... มก.๒ ผต.๓

ในปฏิก.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

✓✓ (สทิส.) มก.๒ ผต.๓

សំរាប់ស័ក្ខប្បេន ឯ និរុត្តិកស័ក្ខ ពុទ្ធស័ក្ខប្បេន ឯ និរុត្តិកេតិ.

๑) ครม.

(**ອາດມາດາດສັດ ມາດກາງແນ ເຕສ໌**)

๐ อรรถัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรรถัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ทวิภัง

(อรหนตานิ จิตตสส์ มงคกขณ เตส)

๐ อรรถัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่อรรถัตตผลจิต
ในอรรถัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรรถัตตผลจิต ใน อรูปภูมิ)
** เว้น อรูป. ๑ ขณะเท่านั้น หลังผลจิตยังมี กิริยาจิตอื่นๆ ให้นับได้

៣) ឧបទ្វីប ឥណ្ឌា

[illegible]

मुख्य - โดยตรง

○ อนาคตมีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโศกาน ในอรรถัตตมรรควิธี

สถิติผู้ปลงศพ - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทยสัจจะ)

๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาคั่นในระหว่างนั้น ได้แก่
 ตีเทตกุปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ภังคภังคะของตัณหา
 ที่ดับครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี
 (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทฺทสังขมูลียมกะ

๑. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่
มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
๒. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
สกทาคามิผลบุคคล ๑ อนาคามิมรรคบุคคล ๑ อนาคามิผลบุคคล ๑
๓. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามิผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ภังคิกขณะของต้นทาคัน
ดับครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมมรรควิธี
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

๔) คยุป

(อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสฺ)

- ๐ และ อรรถตมมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรรถตมมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ทจริูป

(อรทฺถนํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสฺ)

- ๐ อรรถตตผลบุคคล ๑
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรรถตตผลจิต
ในอรรถตมมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต

๖) ยจิราคัมภี สจริูป

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ

ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

- ๐ อนาคามิผลบุคคล ๑
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวกาน ในอรรถตมมรรควิธี

สทิสูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทฺทสังข)

- ๐ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นทาคันในระหว่างนั้น ได้แก่
ติเหตุกุปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ทวารมณะหรือภวังค์ที่เกิด
ต่อจากโลภะขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นทาคันที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม
ในอรรถตมมรรควิธี

- ๑. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่

มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓

- ๒ ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามิผลบุคคล ๑ อนาคามิมรรคบุคคล ๑ อนาคามิผลบุคคล ๑

- ๓. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามิผลบุคคล ๑
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ทวารมณะหรือภวังค์ที่เกิด
ต่อจากโลภะขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นทาคันที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลม
ในอรรถตมมรรควิธี

๗) อคณ

(อรุเป อคฺคมคฺคสฺส ๑ ผลสฺส ๑ ภางคกฺขณ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

- ๐ อรรถตมมรรคบุคคล ๑ อรรถตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุณภูมิ
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรรถตมมรรคจิต และอรรถตตผลจิต
เจ.๓๖

สทิสูปจารนัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุทฺทสังข)

- ๐ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรุณภูมิ
ที่โลภะจะไม่เกิดในภูมิที่ตนเกิดอยู่
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งมรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

✓✓ (ที่เหลือนใน จิ) ตี.๑ มต.๓ ผต.๓

อ.พระมหาเถรเทศ จิตฺตสุโม

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

๗) วชิร

(ปวตเต จิตตัสส ภงคกขณ เตส)

○ ภัทพปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

ที่เป็นไปในปวัตตีกาล

[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะไ้มรรคในภพหน้าก็ตี หรือ

[๒] จะไ้มรรคเบื่องต่ำในภพนี้ และจะไ้มรรคเบื่องสูงในภพหน้าก็ตี

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น

จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต (จุตินันตรจิต) (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

○ ตีเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต

นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ

(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ไ้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

น. ๑๙๖

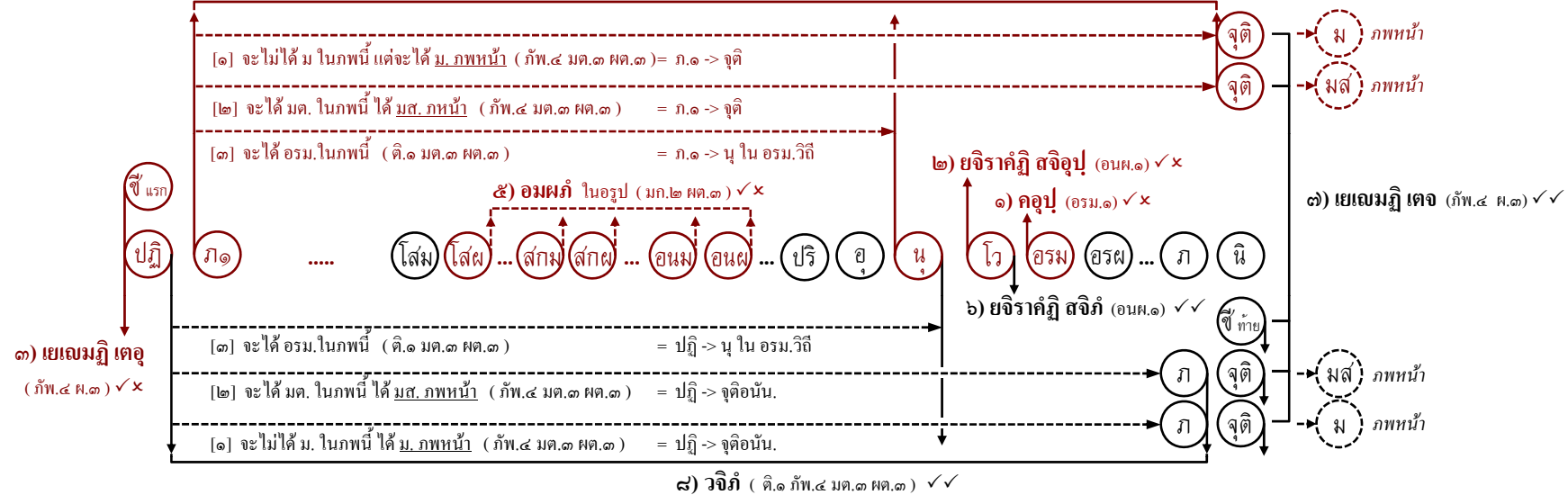
ปฏฺิ.ปุ.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นรฺุณฺณสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นรฺุณฺณสฺสตีติ ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคสังขจะ จักดับ แก่บุคคลใด, ทุกขสังขจะ ก็กำลังดับ แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

๔) วจิอุป (ค.๑ กัฟ.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ x

๑) คอุป

ธรรม.๑ ใน จตุ. ปัญจ.
คือ... ธรรม.๑ เจ.๓๖

๒) ยจฺราคฺคฺย สจฺจอุป

อนผ.๑
คือ... โว ใน ธรรม.วิธี

๓) เยเยมณฺเฑ

กัฟ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ
คือ... = ปฏฺิ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๓ ๔ ชี.แรก

๔) วจิอุป

กัฟ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.
[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]
คือ... จิต = ภ.๑ -> จุติ
ค.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ ธรรม. ในภพนี้]
คือ... จิต = ภ.๑ -> นุ ใน ธรรม.วิธี

๕) อมณฺเฑ

มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรุป.
คือ... มก.๒ ผต.๓

๖) ยจฺราคฺคฺย สจฺจิก

และ อนผ.๑
คือ... โวทาน ใน ธรรม.วิธี

๗) เยเยมณฺเฑ

กัฟ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)
คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๘) วจิก

กัฟ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.
[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]
คือ... จิต = ปฏฺิ -> จุติอนัน. (- ม.ผ. ในอรุป)
ค.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ ธรรม. ในภพนี้]
คือ... จิต = ปฏฺิ -> นุ ใน ธรรม.วิธี (- ม.ผ. ในอรุป)

๒. ทุกขลัจจุลละ - มรรคสังขมูลียมกะ

คยุป ๑) ✓× อรม.๑

ยจิราคัมภี สจิม ๖) ✓✓ อนผ.๑

ยจิราคัมภี สจียุป ๒) ✓× อนผ.๑

เยเยมภี เตจ ๗) ✓✓ (สัจ) ภัท.๔ ฌ.๓

เยเยมภี เตจ ๓) ✓× (สัจ) ภัท.๔ ฌ.๓

วจิภ ๔) ✓✓ (เยเย.) ภัท.๔ มต.๓ ฌต.๓

วจิอุป ๔) ✓× (เยเย.) ภัท.๔ มต.๓ ฌต.๓

✓✓ (ที่เหลือนใน จิ) ตี.๑ มต.๓ ฌต.๓

✓× (ที่เหลือนใน จิ) ตี.๑ มต.๓ ฌต.๓

อมผภ ๕) ✓× มก.๒ ฌต.๓

ในปฏิ.ป. อ.ธ. สัน. ไต้แก

๑) คยุป

(อคคตคตสส อุปปาททกษณ เตส)

○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคัมภี สจียุป

(ยสส จิตตสส อนนตรา อคคตคต ปฏิลภิสสันติ

ตสส จิตตสส อุปปาททกษณ เตส)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวกาน ในอรหัตตมรรควิธี

๓) เยเยมภี เตจ

(เย จณเย มคค ปฏิลภิสสันติ เตส อุปปชชุตาน เตส)

○ ภัทพปุตชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิดใน ๓๑ ภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิลภินิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกลาปที่เกิดในขณะแรก

๔) วจิอุป

(ปวตเต จิตตสส อุปปาททกษณ เตส)

○ ภัทพปุตชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล [๑] ที่จะไม่ไตรมรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้าก็ติ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และได้มรรคเบื้องต้นสูงในภพหน้าก็ติ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงจุติจิต

○ ตีเหตุกปุตชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ [๓] ที่จะได้อรหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี

วิ. ✓× อคคตคตสส อุปปาททกษณ ยสส จิตตสส อนนตรา อคคตคต ปฏิลภิสสันติ
ตสส จิตตสส อุปปาททกษณ เย จณเย มคค ปฏิลภิสสันติ เตส อุปปชชุตาน
ปวตเต จิตตสส อุปปาททกษณ อรูป มคคตสส จ ผลสส จ ภคกษณ เตส
มคคตสสจจ นิรุชฌิสสตี โน จ เตส ทุกขสจจจ นิรุชฌตี,
✓✓ ยสส จิตตสส อนนตรา อคคตคต ปฏิลภิสสันติ ตสส จิตตสส ภคกษณ
เย จณเย มคค ปฏิลภิสสันติ เตส จวนุตาน ปวตเต จิตตสส ภคกษณ เตส
มคคตสสจจจ นิรุชฌิสสตี ทุกขสจจจจ นิรุชฌตี.

○ ในอุปปาททกษณแห่งอรหัตตมรรคบุคคลเหล่านั้นก็ติ บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่ง โวกาน ในอุปปาททกษณแห่งโวกานบุคคลเหล่านั้นก็ติ บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโวกานสมังคี อนาคามีบุคคลเหล่านั้นกำลังเกิดก็ติ ในอุปปาททกษณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ติ ในภังคกษณแห่งมรรคจิตผลจิต ในรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ติ มรรคสังขจะจักดับ แต่ทุกขสังขจะไม่ใช้กำลังดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,

○ บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรคในลำดับแห่งโวกาน ในภังคกษณแห่งโวกานของบุคคลเหล่านั้นก็ติ บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโวกานสมังคีอนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตายก็ติ ในภังคกษณแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ติ มรรคสังขจะจักดับ ทุกขสังขจะก็กำลังดับ.

๒. ทุภขลัจจุสมุละ - มรรคลัจจุสมุสิยมกะ

๕) <u>อมณ</u>	(อรูป มคคัสส จ ผลัสส จ ภงคภพเตส) ○ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓	○ ดิเทตฺถกุปฺพุชฺฌ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ [๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธี (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)
๖) <u>ยจิราคัมมิ สจฺจิ</u>	(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงคภพเตส) ○ และ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโอรส ในอรหัตตมรรควิธี	อ.ธ. ลัง. ได้แก่ องค์ธรรมทมหวล้ง เท่านั้น
๗) <u>เยเยมมฺมิ เตจ</u>	(เย จญฺเย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสณฺติ เตส จวนฺตานิ เตส) ○ ภัพพปฺพุชฺฌ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตายใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป ชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย	
๘) <u>วจฺจิ</u>	(ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงคภพเตส) ○ ภัพพปฺพุชฺฌ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล [๑] ที่จะไม่ไต้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัิติ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื้องต่ำในภพนี้ และได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากัิติ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดขึ้นก่อนจุติจิต (จุตินันตรจิต) (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิ)	

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

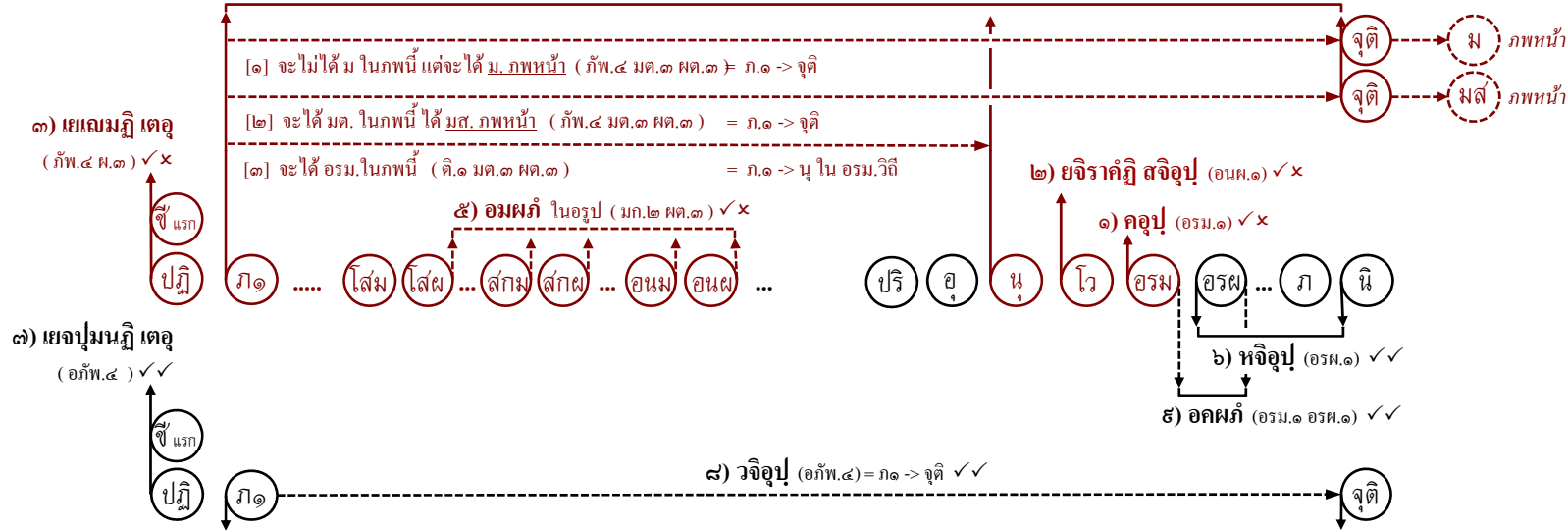
ไม่ ๒๑๓

อน.ปุ.

ยสฺส ทุกขสัจจํ น นิรุณฺเติ, ตสฺส มคฺคสัจจํ น นิรุณฺเติสฺสตีติ ?
ทุกขสัจจะ ไม่ไ้ก่าล้งดับ แก่บุคคลใด, มรรคสัจจะ ก็จักไม่ดับ แก่บุคคลนั้นไ้ใหม่ ?

ปริ.-ตรง

๔) วชิอุป (ติ.๑ กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ x

๑) คอุป

อุม.๑ ใน จตุ. ปัญจ.
คือ... อุม.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคัมภี สจิตุป

อน.๑
คือ... โว ใน อุม.วิธี

๓) ยเยมมฏี เตอุ

กัพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ
คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๔ ๔ ซี.แรก

๔) วชิอุป

กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.
[๑. ที่จะไม่ไ้ดับ ม.ภพนี้ไ้แต่ไ้ ม.ภพหน้า / ๒. ไ้ดับ มต.ภพนี้ไ้และไ้ดับ มต.ภพหน้า]
คือ... จิต = ภ.๑ --> จติ
ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. ไ้ไ้ อุม. ในภพนี้]
คือ... จิต = ภ.๑ --> น ใน อุม.วิธี

๕) อุมผล

มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.
คือ... มก.๒ ผต.๓

๖) หจิตุป

อุม.๑
คือ... = อุม --> ปริ.

๗) ยเยปุมมฏี เตอุ

อกัพ.๔ ซึ่ง ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕)
คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๔ ๔ ซี.แรก

๘) วชิอุป

อกัพ.๔ ที่ใน ว.
คือ... จิต = ภ.๑ --> จติ

๙) อกผล

อุม.๑ อุม.๑ ที่ใน อรูป.
คือ... อุม. และอุม. (เจ.๓๖)

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลิຍမกะ

๕) อมณเภา

(อรูปมคคตสส จ ผลสส จ ภงคกขณเตส)

○ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรุปภูมิ

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓

๖) ทหิยุป

(อรทนต์น จิตตสส อูปาทกขณเตส)

○ และ อรทนต์ตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรทนต์ตผลจิต

ในอรทนต์มรรควิธีเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต

๗) เยจปุมณเภา เตยุ

(เย จ ปุณณนา มคคต น ปฏิลภิสสันติ เตส อูปชขันตนา เตส)

○ อภัพพปุณณ ๔ ซึ่งกำลังเกิดใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสภูมิ ๕)

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชกฺกาลป ๓ ๗ ๔

ชีวิตนวกกาลาปที่เกิดในขณะแรก

๘) วหิยุป

(ปวตเต จิตตสส อูปาทกขณเตส)

○ อภัพพปุณณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวักเป็นต้น

จนถึงจุติจิต

๙) อคณเภา

(อรูปม อคคตมคคตส จ ผลสส จ ภงคกขณเตส)

○ อรทนต์มรรคบุคคล ๑ อรทนต์ตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่ง อรทนต์มรรคจิต และอรทนต์ตผลจิต

อ.ธ. สัง. ไต้แก๋ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

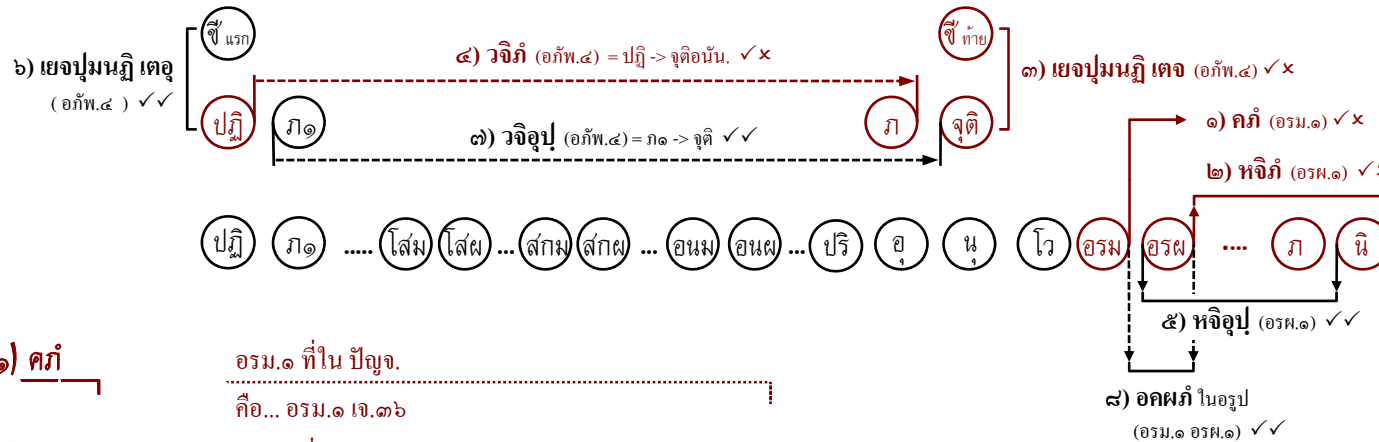
၂. ၁၅၈

បដិ.បុ.

๒๓.๓๓ วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณิสฺสตี, ตสฺส ทกฺขสจฺจํ น นินฺรุณตฺตี ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคัลลจะ จักไม่ดับ แก่บุคคลใด, ทุกขัลลจะ ก็ไม่ใช่กำลังดับ แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม?

ศรภ ๑)	✓ x	อธม.๑
ทจภภ ๒)	✓ x	อธม.๑
เขจปฐมภภ เทจ ๓)	✓ x	(ลัจ) อภภ.๔
วภภภ ๔)	✓ x	(วภภภ) อภภ.๔
ทจภภ ๕)	✓ ✓	อธม.๑
เขจปฐมภภ เทจ ๖)	✓ ✓	(ลัจ) อภภ.๔
วภภภ ๗)	✓ ✓	(วภภภ) อภภ.๔
อคคภภ ๘)	✓ ✓	อธม.๑ อธม.๑

๑) คมำ อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.

កិច្ច... ចរា.១ ឱ.៣៦

๒) ทวิภังค์ อรพ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... จิต = อรพ.ใน อรณ.วิถี --> นิ. (-อรพ. ในอรูป)

๓) **เบจปุมหนี เตจ** **อภพ.๔** **ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๙.๕)**

คือ... จุติ.๑๘ เจ.๓๕ กัมม. ๕.ทำย

๔) วจิป อภพ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ปฏิ --> จุตินั่น.

๕) ทวิอุป และ อรพ.๑

คือ... อรพ --> ปริ.

๖) เขจปมนนทิ เตอ อภัพ.๔ ซึ่ง ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)

ក៏... ឫ.១៩ ខ.៣៥ រំ ៣៧៤ ឌី.រេន

๗) วิจารณ์ อักพ.๔ ที่ใน ว.

ក៏... ឌីត = ៣.១ --> ឌីត

๘) ข้อความ อรม.๑ อรผ.๑ ที่ใน อรป.

คือ... อรรม. และอรพ. (เจ.๓๖)

၁.

✓✗ อศคมคคคสส์ รางคกขณเณ อรทนทานัน จิตตสส์ รางคกขณเณ เปะ จ ปรุขขณนา มคคั
น ปรุขขณนิตติ เตสส์ จวนทานัน ปวตเต จิตตสส์ รางคกขณเณ เตสส์
มคคคจจัน น นีรุษมิสส์ติ โน จ เตสส์ ทกขจจัน น นีรุษเมติ,

✓✓ อรทนทานัน จิตตสส์ อูปราททกขณเณ เปะ จ ปรุขขณนา มคคั น ปรุขขณนิตติ เตสส์
อูปรุขขณทานัน ปวตเต จิตตสส์ อูปราททกขณเณ อรุเป อศคมคคคสส์ จ ผลสส์ จ
รางคกขณเณ เตสส์ มคคคจจณจ น นีรุษมิสส์ติ ทกขจจณจ น นีรุษเมติ.

๐ ในภังคภังคะแห่งอหัตตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นกิตติ ในภังคภังคะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายกิตติ
 ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรคปุณฺณเหล่านั้น กำลังตายกิตติ ในภังคภังคะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคล
 เหล่านั้นกิตติ มรรคสังจะจักไม่ดับ แต่ทุกสังจะกำลังดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
 ๐ ในอุปาทกภังคะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายกิตติ ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลัง
 เกิดกิตติ ในอุปาทกภังคะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นกิตติ ในภังคภังคะแห่งอหัตตมรรคจิต
 อหัตตผลจิตในอรพณิเหล่านั้นกิตติ มรรคสังจะจักไม่ดับ ทกสังจะก็ไม่ใช่อำนาจดับ.

๒. ทุกขลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

- ๑) คภ

(อคฺคมคฺคสฺส ภงคกฺขณ เตสฺ)
○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปญฺจโวการภูมि
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
- ๒) ทจิภ

(อรทฺตนํ จิตฺตสฺส ภงคกฺขณ เตสฺ)
○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปญฺจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต
ในอรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรหัตตผลจิต ใน อรูปภูมि)
** เว้น อรพ. ๑ ขณะเท่านั้น หลังผลจิตยังมี กิริยาจิตอื่นๆ ให้เห็นได้
- ๓) เยจปุมนฺทิตฺเตจ

(เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ เตสฺ)
○ อภัพพปฺปุตฺต ๔ ซึ่งกำลังตายใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตฺถาวาสภูมิ ๕)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรุบ
ชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย
- ๔) วจิภ

(ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงคกฺขณ เตสฺ)
○ อภัพพปฺปุตฺต ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏฺลิสนฺธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจติจิต (จุตฺตอนฺตรจิต)

- ๖) ทจิอุป

(อรทฺตนํ จิตฺตสฺส อุปาทกฺขณ เตสฺ)
○ และ อรหัตตผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต
ในอรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต
- ๗) เยจปุมนฺทิตฺเตอุ

(เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปฺชฺชุนฺตานํ เตสฺ)
○ อภัพพปฺปุตฺต ๔ ซึ่งกำลังเกิดใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตฺถาวาสภูมิ ๕)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรุบ ๓ ๗ ๔
ชีวิตนวกกลาปที่เกิดในขณะแรก
- ๘) วจิอุป

(ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปาทกฺขณ เตสฺ)
○ อภัพพปฺปุตฺต ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น
จนถึงจติจิต
- ๙) อคคภ

(อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงคกฺขณ เตสฺ)
○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรูปภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต
- อ.ธ. ลัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๓. สมุทยสังจุสมุละ - มรรคสังจุสมุติยมกะ

น. ๑๙๙

อน.ป.

ยสส สมุทยสังจุ นิรุณติ, ตสส มคคสังจุ นิรุณติสสตีติ ?

ปริ.-ตรง

สมุทยสังจุจะ กำลังดับ แก่บุคคลใด, มรรคสังจุจะ ก็กำลังดับ แก่บุคคลนั้นไหม ?

ตภ [ยะปุณณิ เตตภ ๑) ✓× อภ.๔
ยะมณิ เตตภ ๒) ✓✓ ภ.๔ ผ.๓

๑) ยะปุณณิ เตตภ

อภ.๔

คือ... ดัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท (โล.๔ เจ.๒๒)

๒) ยะมณิ เตตภ

และ ภ.๔ ผ.๓

คือ... ดัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

วิ.

✓× ยะ ปุณณิ มคค น ปุณณิสนติ เตส ตณทาย ภคกขณ เตส

สมุทยสังจุ นิรุณติ โน จ เตส มคคสังจุ นิรุณติสสตี,

✓✓ ยะ มคค ปุณณิสนติ เตส ตณทาย ภคกขณ เตส

สมุทยสังจุญจ นิรุณติ มคคสังจุญจ นิรุณติสสตี.

- ปุณณิเหล่านี้จะได้มรรค ในภังคิกขณะแห่งตัณหาของปุณณิเหล่านั้น
- สมุทยสังจุจะกำลังดับ แต่มรรคสังจุจะยังไม่ดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
- บุคคลเหล่านี้จะได้มรรค ในภังคิกขณะแห่งตัณหาของบุคคลเหล่านั้น
- สมุทยสังจุจะกำลังดับ มรรคสังจุจะกำลังดับ.

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก้

๑) ยะปุณณิ เตตภ (ยะ ปุณณิ มคค น ปุณณิสนติ เตส ตณทาย ภคกขณ เตส)

○ อภ.๔

คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งตัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

(โภจณจิต ๔ เจ.๒๒)

๒) ยะมณิ เตตภ

(ยะ มคค ปุณณิสนติ เตส ตณทาย ภคกขณ เตส)

○ และ ภ.๔ ผ.๓ ผลเสกบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งตัณหา คือ โภจณจิตตูปบาท

อ.ธ. สัน. ได้แก้ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๓. สมุทยสังขยมุละ - มรรคสังขยมุติยมกะ

น. ๑๙๙

ปฏ.ป.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นีรुณิสฺสตี, ตสฺส สมุทยสจฺจํ นีรुณิตตี ?
หรือว่า มรรคสังขยจะ จักดับ แก่บุคคลใด, สมุทยสังขยจะ ก็กำลังดับ แก่บุคคลนั้นใจใหม่ ?

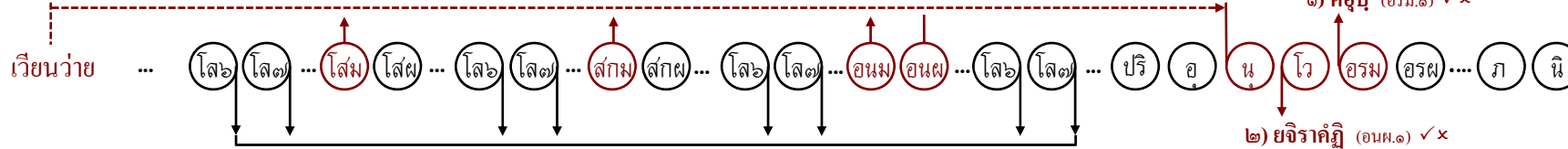
ไม่ใช่ ก.ค. ✗

ปริ.-ตรง

๕) ฌ จะได้มรรค (ศ.๑) ✓✗

๔) นิ (อนณ.๑) ✓✗

๓) เยยมมฺหิ เตตฺถุปฺ ติวฺจิน (ภพ.๔ พ.๓ / มต.๓) = เวียนว่าย -> นู ใน อรม.วิถี ✓✗

๖) เยยมมฺหิ เตตฺถ (ภพ.๔ พ.๓) ✓✓

๑) คอุป

อรณ.๑ ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคฺคิ

อนณ.๑

คือ... โว ใน อรม.วิถี

๓) เยยมมฺหิ เตตฺถุปฺ

ภพ.๔ พ.๓

คือ... โล. และ...เกิดขึ้นแห่ง... ดันหาวิป... = เวียนว่าย -> นู ใน อรม.วิถี

ติวฺจิน

มต.๓

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓

๔) นิ

อนณ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๕) ฌ

ศ.๑ ที่จะได้มรรค เกิดในอสนัย.

๖) เยยมมฺหิ เตตฺถ

และ ภพ.๔ พ.๓

คือ... ดันหา คือ โลกมูจิตอุปปาท

วิ.

✓✗ อคคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคมคฺคํ

ปฏฺธิภิสฺสํนตี เย จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺธิภิสฺสํนตี เตสํ ตณฺหาฯ อุปฺปาทกฺขณํ

ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเตว ตตฺตมาเน นิโรธสฺมาปนนํ อสญฺญสฺตตฺตานํ เตสํ

มคฺคสจฺจํ นีรุณิสฺสตี โน จ เตสํ สมุทยสจฺจํ นีรุณิตี,

✓✓ เย มคฺคํ ปฏฺธิภิสฺสํนตี เตสํ ตณฺหาฯ ภวฺคกฺขณํ เตสํ

มคฺคสจฺจญฺจ นีรุณิสฺสตี สมุทยสจฺจญฺจ นีรุณิตี.

- ในอุปาทกขณะแห่งอรรถตมมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านั้นจะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยโวทานเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านั้นจะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี ในอุปาทกขณะแห่งตณหา และในขณะที่จิตปราศจากตณหา กำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ก็ดี อสัญญัตตบุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขยจะดับ แต่สมุทยสังขยจะไม่กำลังดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
- บุคคลเหล่านั้นจะได้มรรคในภวังคขณะแห่งตณหาบุคคลเหล่านั้น มรรคสังขยจะจักดับ สมุทยสังขยจะกำลังดับ.

๓. สมุทฺพสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลิຍມະ

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) คอุป

(อคฺคมคฺคฺสฺส อุปปาทกฺขณฺ เตสฺ)

○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคัมภี

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏิสฺสํสํนฺติ เตสฺ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโอรหะ ในอรหัตตมรรควิถิ

๓) เยเยมภี เตตอุป

(เย จญฺเย มคฺคํ ปฏิสฺสํสํนฺติ เตสฺ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณฺ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง โลภมูลจิตตูปาท

ตวิจเ

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเ เตสฺ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิต

นับตั้งแต่เวียนว่ายตายเกิดเป็นต้นมาที่หาเบื้องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม

ในอรหัตตมรรควิถิ

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของมรรคจิตเบื้องต้น ๓

๔) นิ

(นิโรธสมาปนฺนํ เตสฺ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๕) ณ

(อสณฺณสฺตตานํ เตสฺ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะไ้มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอสัญญสัตตภูมิ

๖) เยมภี เตตภา

(เย มคฺคํ ปฏิสฺสํสํนฺติ เตสฺ ตณฺหา ย กงฺคกฺขณฺ เตสฺ)

○ และ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งตณฺหา คือ โลภมูลจิตตูปาท

อ.ธ. สัจ. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

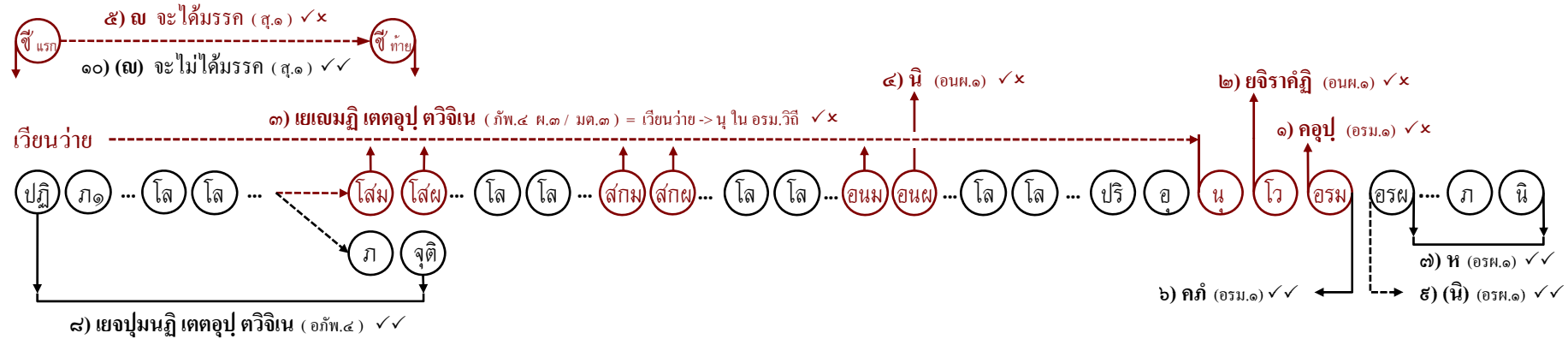
๓. สมุทตยสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

ผ. ๒๑๕

อน.ปุ.

ยสฺส สมุทตยสัจจํ น นิรุณฺเติ, ตสฺส มคฺคสัจจํ น นิรุณฺเติสฺสตีติ ?
สมุทตยสัจจะ ไม่ใช่กำลังดับ แก่บุคคลใด, มรรคสัจจะ ก็จักไม่ดับ แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม ?

ปริ.-ตรง

๑) คอุป

อรพ.๑ ใน จตุ. ปัญจ.
คือ... อรพ.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิริคฏี

อนพ.๑
คือ... วอ ใน อรม.วิธี

๓) เยยมมฏี เตตอุป

ภพ.๔ พ.๓
คือ... โล. และ...เกิดขึ้นแห่ง... คณหาวิป... = เวียนว่าย -> นุ ใน อรม.วิธี

ตวิจิเน

มต.๓
คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓

๔) นิ

อนพ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๕) ณ

ศ.๑ ที่จะได้มรรค เกิดในอสัญญ.

๖) คภํ

และ อรพ.๑
คือ... อรพ.๑ เจ.๓๖

๗) ห

อรพ.๑
คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรพ -> นิ

๘) เยจปุมนฏี เตตอุป

อภพ.๔
คือ... โลกมุขจิตตูปบาท

ตวิจิเน

และ...ขณะทั้ง ๓ คณ.วิป = ปฏี -> จิต

๙) (นิ)

อรพ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๑๐) (ณ)

ศ.๑ ที่จะได้มรรค ก.ก. และ ก.ต.ในอสัญญ.

๓. สมุททยสังขยมุละ - มรรคสังขยมุลียมกะ

คยุป ๑) ✓× อรม.๑

คภ ๖) ✓✓ อรม.๑

ยจิราคัมภี ๒) ✓× อนผ.๑

ท ๗) ✓✓ อรม.๑

เยเบมณฺเฏ เตตยุป ๓) ✓× ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓

เยจปมณฺเฏ เตตยุป ๔) ✓✓ อภพ.๔

นิ ๕) ✓× อนผ.๑

(นิ) ๙) ✓✓ อรม.๑

ณ ๕) ✓× ส.๑ ที่จะได้มรรค

(ณ) ๑๐) ✓✓ ส.๑ ที่จะไม่ได้มรรค

วิ. ✓× อศมมคฺคสฺส อุปปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศมมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขณเณ
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเณ นิโรธสฺมาปฺนนานํ อสณฺณสฺตตานํ เตสํ
สมุททยสจฺจํ น นิสฺสํมิตฺติ โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํมิตฺติ,
✓✓ อศมมคฺคสฺส ภวคฺคกฺขณเณ อรทฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ
เตสํ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขณเณ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเณ เตสํ
สมุททยสจฺจญฺจ น นิสฺสํมิตฺติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิสฺสํมิตฺติ.

○ ในอุปปาทกฺขณเณแห่งอหัตตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านี้จะได้อหัตตมรรคในลำดับแห่ง
โวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยโวทานเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่านี้จะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี
ในอุปปาทกฺขณเณแห่งตณฺหา และในขณะที่ยังตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตกำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลที่กำลัง
เข้านิโรธสมาบัติอยู่ก็ดี อสัณฺณสฺตตบุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุททยสจฺจจะไม่ใช้กำลังดับ แต่มรรคสจฺจจะจักดับ
แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ ในภังคกฺขณเณแห่งอหัตตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี พระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่านี้จะได้ไม่ได้มรรค
ในอุปปาทกฺขณเณแห่งตณฺหา และในขณะที่ยังตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตกำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี
สมุททยสจฺจจะไม่ใช้กำลังดับ มรรคสจฺจจะจักไม่ดับ.

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) คยุป

(อศมมคฺคสฺส อุปปาทกฺขณเณ เตสํ)

○ อหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคัมภี

(ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศมมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสํ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวทาน ในอหัตตมรรควิธิ

๓) เยเบมณฺเฏ เตตยุป

(เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขณเณ เตสํ)

○ ภพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง โภกมฺมจิตตูปาทา

ตวิจเณ

(ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเณ เตสํ)

และในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิต
นับตั้งแต่เวียนวายุตายเกิดเป็นต้นมาที่หาเบื้องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม
ในอหัตตมรรควิธิ

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของมรรคจิตเบื้องต้น ๓

๔) นิ

(นิโรธสฺมาปฺนนานํ เตสํ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๕) ณ

(อสณฺณสฺตตานํ เตสํ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะได้มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอสัณฺณสฺตตภูมิ

อ.พระมหาเถรเดช จิตตสุโข

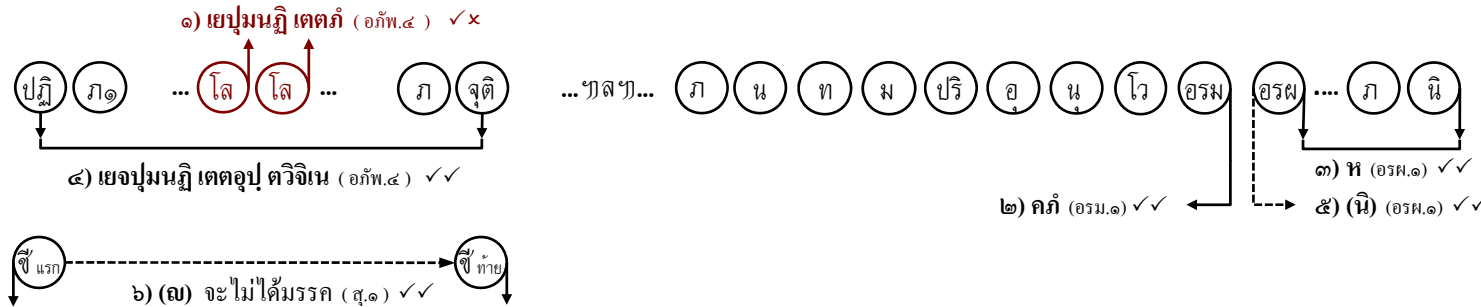
๓. สมุทตยสังขยุมละ - มรรคสังขยุมลียมกะ

น. ๒๑๕'

ปฏ.ปุ.

ขสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํโส สติ, ตสฺส สมุทตยสจฺจํ น นิสฺสํโส เตติ ?
หรือว่า มรรคสังขยุมละ จักไม่ดับ แก่บุคคลใด, สมุทตยสังขยุมละ ก็ไม่ใช่กำลังดับ แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

ปฏ. - ตรง

เยปมณฺเฑ เตตภ ๑) ✓× อภ.๔
คภ ๒) ✓✓ อรัม.๑
ท ๓) ✓✓ อรัม.๑
เยปมณฺเฑ เตตูปุ ตวิจเเน ๔) ✓✓ อภ.๔
(นิ) ๕) ✓✓ อรัม.๑
(ณ) ๖) ✓✓ ส.๑ ที่จะได้มรรค

๑) เยปมณฺเฑ เตตภ

อภ.๔

คือ... ค้นหา คือ โลกมุลจิตตูปบาท

๒) คภ

และ อรัม.๑

คือ... อรัม.๑ เจ.๓๖

๓) ท

อรัม.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรัม --> นิ

๔) เยปมณฺเฑ เตตูปุ

อภ.๔

คือ... โลกมุลจิตตูปบาท

ตวิจเเน

และ... ขณะทั้ง ๓ คณ.วิป = ปฏิ --> จติ

๕) (นิ)

อรัม.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๖) (ณ)

ส.๑ ที่จะได้มรรค ก.ก. และ ก.ต.ในอสัญญ.

วิ.

✓× เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิภินิสฺสันติ เตสํ ตณฺหาเย ฆคฺคณเณ เตสํ
มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํโส สติ โน จ เตสํ สมุทตยสจฺจํ น นิสฺสํโส เตติ,
✓✓ อคฺคมคฺคสฺส ฆคฺคณเณ อรทณฺทานํ เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิภินิสฺสันติ
เตสํ ตณฺหาเย อุปาทกฺคณเณ ตณฺหาวิปฺยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
มคฺคสจฺจญฺจ น นิสฺสํโส สติ สมุทตยสจฺจญฺจ น นิสฺสํโส เตติ.

- ปุณฺณนเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ในภังคกขณะแห่งตณฺหาของบุคคลเหล่านั้น
มรรคสังขยุมละจักไม่ดับ แต่สมุทตยสังขยุมละกำลังดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
- ในภังคกขณะแห่งอรรถตมมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี พระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณนเหล่าใด
จะไม่ได้มรรค ปุณฺณนเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทกขณะแห่งตณฺหา และในขณะที่ยังตณฺหาวิปยุตจิต
กำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขยุมละจักไม่ดับ สมุทตยสังขยุมละก็ไม่กำลังดับ.

๓. สมุททยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) เยปุมนฺธิ เตตภ (เย ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสํ นติ เตสํ ตณฺหา ย ภาวคฺคณฺเณ เตสํ)

○ อภัพพปุณฺณ ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งตัณหา คือ โสภมูลจิตอุปาท

(โสภมูลจิต ๔ เจ.๒๒)

๒) คภ (อคฺคมคฺคสฺส ภาวคฺคณฺเณ เตสํ)

○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๓) ท (อรทฺหนฺดานํ เคสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต

นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๔) เยจปุมนฺธิ เตตอุป (เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสํ นติ เตสํ ตณฺหา ย อุปฺปาทคฺคณฺเณ เตสํ)

○ อภัพพปุณฺณ ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง โสภมูลจิตอุปาท

ตวิจเณ (ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปยุตตจิต

นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๙) (นิ)

(นิโรธสมาปฺนนานํ เตสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๑๐) (ณ)

(อสณฺณสตฺตานํ เตสํ)

○ สุกตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะไม่ไต่มรรค ซึ่งเกิดอยู่ในอสังขญัตตภูมิ

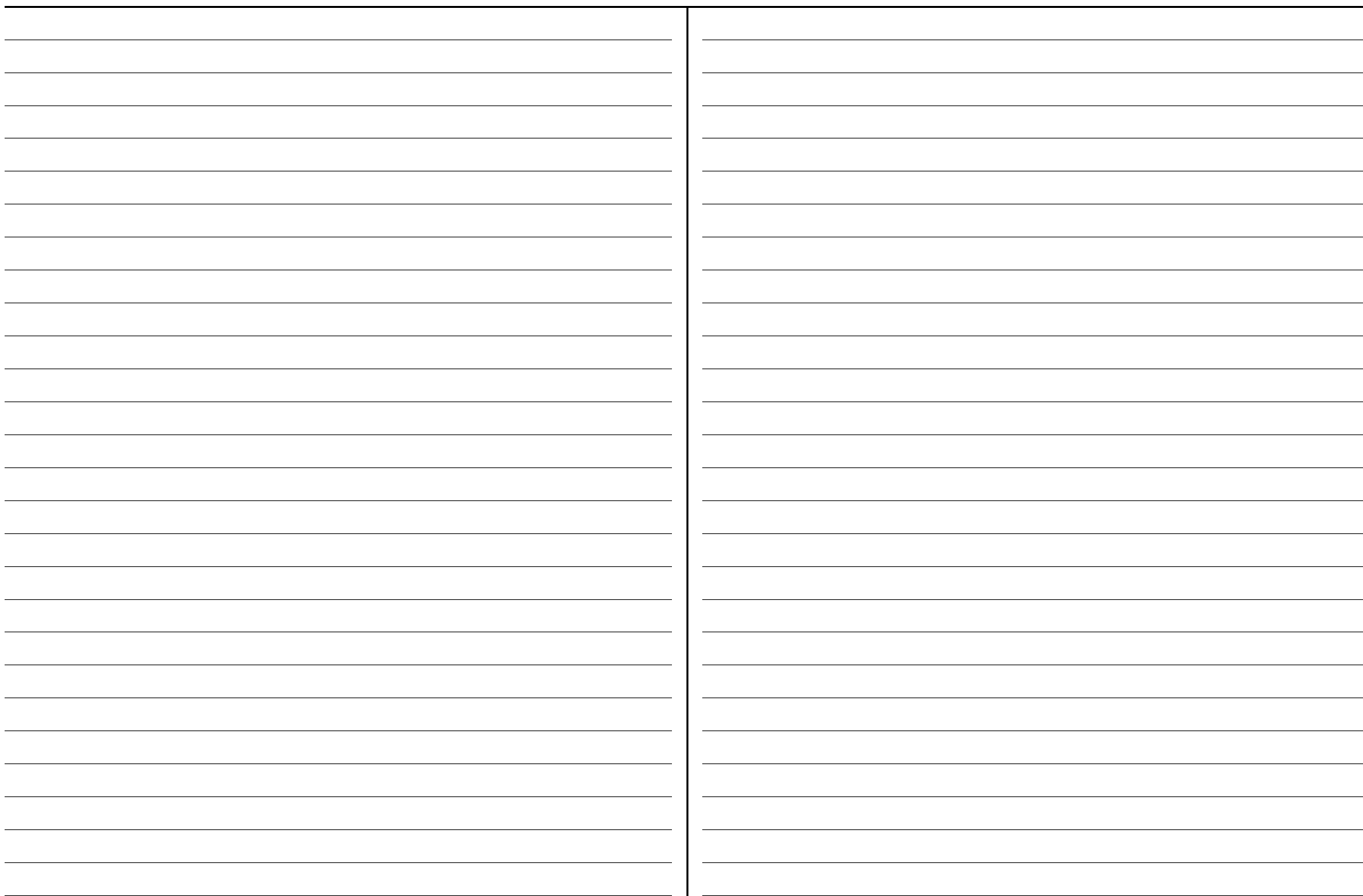
อ.ธ. สัน. ได้แก่ องค์ธรรมทวมวลทั้ง เท่านั้น

ลัจจยมกะ ปวัตตติวาระ

ปัจจุปปันนนานาคตวาระ (กาล ๕)

ปคคลวาระ

(อุปปาทนีโรธวาระ)

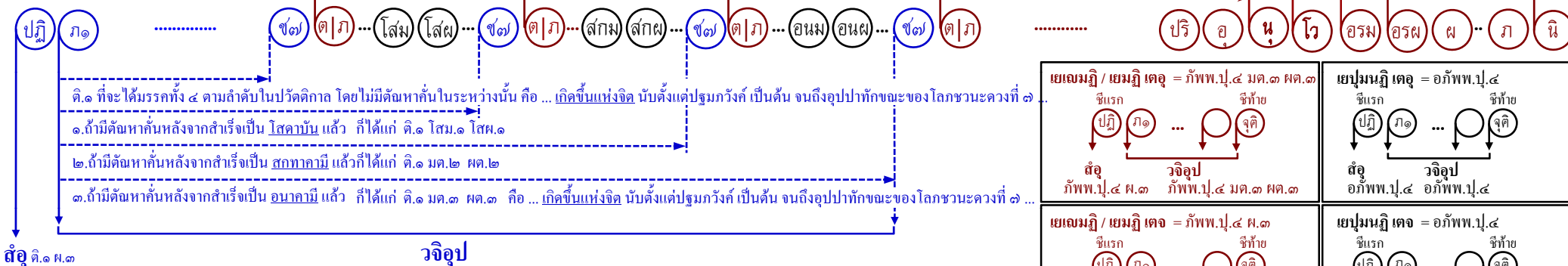
๔๗๙ ติ.๑ มต.๓ ฃ๓.๓

ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีต้นหาค้นในระหว่างนั้น ได้แก่ คิ.๑ มต.๓ พต.๓ คือ ... เกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ตารวมมณะหรือวงศ์ที่เกิดขึ้นจาก โลกะ ๗ อันเป็นต้นหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอนุโลมใน อรม.วิธี

๑.ถ้ามีคั่นหากันหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ โสพ.๑ มก.๒ ผก.๒

๒.ถ้ามีต้นหาค้นหลังจากสำเร็จเป็น สภากาชาด แล้ว ก็ได้แก่ สกพ. ๑ อนม. ๑ อนพ. ๑

๓.ถ้ามีคั่นหาคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่ อนพ. ๑ คือ ...

(คือ ... = คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการ ...)

ຍຈີຣາຄໍກູ ສຈີກໍ

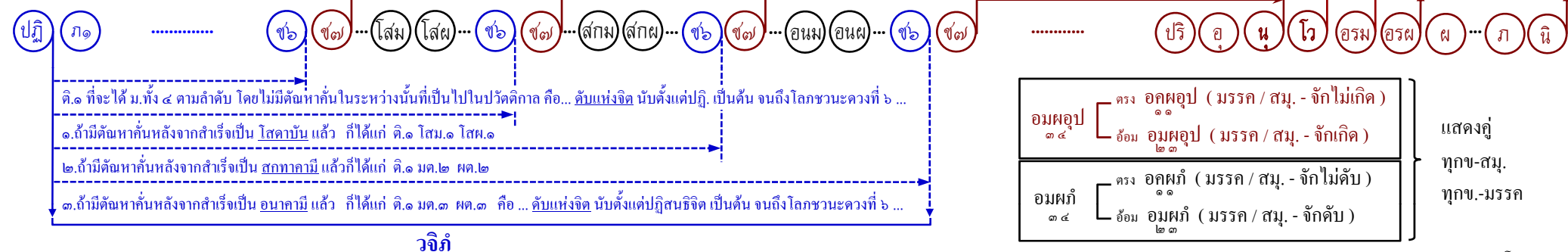
๔๖๓ ติ.๑ มต.๓ ๖๓.๓

ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดย ไม่มีตัณหาอันในระหว่างนั้น ได้แก่ ค.๑ มค.๓ พค.๓ คือ ... ดับแห่งจิต นับตั้งแต่องค์กษณะของตัณหาที่ดับครั้งสุดท้ายเป็นต้น จนถึงอินโสมน อรม วิจิ

๑.ถ้ามีต้นหาค้นหลังจากสำเร็จเป็น โสดาบัน แล้ว ก็ได้แก่ โสฬ.๑ มก.๒ ผก.๒

๒.ถ้ามีต้นหากันหลังจากสำเร็จเป็น สกุทาคามิ แล้ว ก็ให้แก่ สกพ. ๑ อนม. ๑ อนพ. ๑

๓.ถ้ามีต้นหาค้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนพ.๑ คือ ...

อ.พระมหาเถรเทศ จิตฺตสุโม

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) อุปาทานิโรธวาระ - บุคคลวาระ

คอุป	อคคมคคสฺส อุปาทกฺขณ
	" ในอุปาทักขณะแห่ง อรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
ท	อรทนต์นํ " พระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต ใน อรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต
ทจิอุป	อรทนต์นํ จิตตสฺส อุปาทกฺขณ
	" ในอุปาทักขณะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิธี เป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรหัตตผลจิต ในอรูปภูมิ)
นิ	นิโรธสมาปนฺนํ " บุคคลที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ หรือ (นิ) ๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ [(นิ) (จ) ไม่มีบาปัสสแสดง แต่เป็น อ.ธ. ที่เหลือจากปริโมกฺกฐาสฺ]
ลฺย / อฺย	สพฺเพสฺส อุปปชฺชํดานํ " เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังเกิด (กิตฺติ) "
	อิตเรสฺส อุปปชฺชํดานํ " บุคคลที่นอกจากบุคคลเหล่านั้น กำลังเกิด (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ (จิ เยม. เปฺย.) คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กั ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกลาปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

คภ	อคคมคคสฺส ภคฺคกฺขณ
	" ในภังคักขณะแห่ง อรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖
ทจิภ	อรทนต์นํ จิตตสฺส ภคฺคกฺขณ
	" ในภังคักขณะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลาย (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต
จ	อสนฺยญสฺสํตานํ " อสฺยญสฺสํตบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ซึ่งเกิดอยู่ในอสนฺยญสฺสํตภูมิ หรือ (จ) ๐ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ซึ่งจะได้มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอสนฺยญสฺสํตภูมิ ๐ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ซึ่งจะได้ไม่มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอสนฺยญสฺสํตภูมิ
ลฺจ	สพฺเพสฺส จวฺนฺดานํ
	" เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังตาย (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ) (เยม. เปฺย.) คือ ในขณะถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป ชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) อุปาบทนิโรธวาระ - บุคคลวาระ

ยจिरาคัมภี	ยธส จิตตสส อนนตรา อคคมคค ปฏิลภิสสณติ
	" บุคคลเหล่าใดจะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยโวทานเหล่านั้น (กัตติ) "
อ.ธ.	๐ อนาคามีผลบุคคล ๑
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของโวทาน ในรหัตตมรรควิธิตี

ยจिरาคัมภี สจิปุ	ยธส จิตตสส อนนตรา อคคมคค ปฏิลภิสสณติ
	ตสส จิตตสส อุปาทกขณ
	" บุคคลเหล่าใดจะได้ รหัตตมรรค ในลำดับแห่งโวทาน ในอุปาทกขณแห่งโวทาน บุคคลเหล่านั้น (กัตติ) "
อ.ธ.	มุขย. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวทาน ในรหัตตมรรควิธิตี
เฉพาะคู่ สมุทัย.	สทิส. ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น ได้แก่
	ติเหตุกปุณณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ตทารัมมณะหรือภวังค์ ที่เกิดต่อจาก
	โลกษณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย จนถึงอนุโลมในรหัตตมรรควิธิตี
	(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)
	๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>โสดาบัน</u> แล้ว ก็ได้แก่
	โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องกลาง ๓
	๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>สกทาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑
	๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>อนาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ตทารัมมณะหรือภวังค์ ที่เกิดต่อจาก
	โลกษณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย จนถึงอนุโลมในรหัตตมรรควิธิตี
	(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

ยจिरาคัมภี สจิปุ	ยธส จิตตสส อนนตรา อคคมคค ปฏิลภิสสณติ
	ตสส จิตตสส ภงคกขณ
	" บุคคลเหล่าใดจะได้ รหัตตมรรค ในลำดับแห่งโวทาน ในภงคกขณแห่งโวทาน บุคคลเหล่านั้น (กัตติ) "
อ.ธ.	มุขย. ๐ อนาคามีผลบุคคล ๑
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโวทาน ในรหัตตมรรควิธิตี
เฉพาะคู่ สมุทัย.	สทิส. ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น ได้แก่
	ติเหตุกปุณณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตทาทาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น
	จนถึงอนุโลมในรหัตตมรรควิธิตี (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)
	๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>โสดาบัน</u> แล้ว ก็ได้แก่
	โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องกลาง ๓
	๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>สกทาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่
	สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑
	๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น <u>อนาคามี</u> แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑
	คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตทาทาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้ายเป็นต้น
	จนถึงอนุโลมในรหัตตมรรควิธิตี (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๔) อุปปาตนิโรธวาระ - บุคคลวาระ

วชิอุป	ปวตเต จิตตสฺส อุปปาทกฺขणे
	" ในอุปปาตักขณะแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ. (ฉิ)	๐ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นเหตุในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอุปปาตักขณะ ของโลภขันธ์ดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย ๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑ ๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงอุปปาตักขณะ ของโลภขันธ์ดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ) (เยม. เยปฺ.) ๐ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุณภูมิ)

เยมฏี เตตอุป	เย มคฺคํ ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขणे
	" บุคคลเหล่าใดจะได้มรรค ในอุปปาตักขณะแห่งต้นเหตุของบุคคลเหล่านั้น "
อ.ธ.	๐ ภัพพปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งต้นเหตุ คือ โลกมุขจิตตูปาท
เยปุมณฺญี เตตอุป	เย ปุณฺชํ มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปปาทกฺขणे
	" ปุณฺชเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ในอุปปาตักขณะแห่งต้นเหตุของปุณฺชเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อภัพพปุณฺ ๔ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งต้นเหตุ คือ โลกมุขจิตตูปาท

วชิภ	ปวตเต จิตตสฺส ภคฺคกฺขणे
	" ในภังคักขณะแห่ง จิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ. (ฉิ)	๐ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นเหตุในระหว่างนั้น ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภขันธ์ดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขันธ์ดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย ๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑ ๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ ตีเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภขันธ์ดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขันธ์ดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย (เยม. เยปฺ.) ๐ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อน จุติจิต [จุตินันตรจิต]

เยจปุมณฺญี เตตภ	เย จ ปุณฺชํ มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย ภคฺคกฺขणे
	" ปุณฺชเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ในภังคักขณะแห่งต้นเหตุ "
ตวิจเ	ตณฺหาวิปปยุตฺตจิตเต วตฺตมานเ
	" และในขณะที่ตณฺหาวิปปยุตฺตจิตกำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้น (กิตฺติ) "
อ.ธ.	๐ อภัพพปุณฺ ๔ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโลกมุขจิตตูปาท และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขันธ์ทั้ง ๓ ของตณฺหาวิปปยุตฺตจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

☐ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) อุปปาตนิโรธวาระ - บุคคลวาระ

เยจปุมณฺญี เตอุ วจิอุป	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลกิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเณ " ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลังเกิด (กัฏฐิ) ในอุปปาตกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสุมิ ๕) คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กั ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกาลที่เกิดขึ้นในขณะแรก (วจิอุป) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวักเป็นต้น จนถึงจุติจิต	

เยเยมณฺญี เตอุ วจิอุป	เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏิลกิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเณ " บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังเกิด (กัฏฐิ) ในอุปปาตกขณะแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชฺกาลป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกาลที่เกิดขึ้นในขณะแรก (วจิอุป) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ [๑] ที่จะได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัฏฐิ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากัฏฐิ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวักเป็นต้น จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุภูมิ) (วจิอุป ใน ฌิ) ○ ดิเทตฺกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ [๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ ปฐมภวักเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุภูมิ)	

เยจปุมณฺญี เตจ วจิวั	เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลกิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ " ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลังตาย (กัฏฐิ) ในภังคกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังตาย ใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสุมิ ๕) คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชฺรูป ชีวิตนวกกาลที่ดับครั้งสุดท้าย (วจิวั) ○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต [จุตินันตรจิต]	

เยเยมณฺญี เตจ วจิวั	เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏิลกิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ " บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโฆทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตาย (กัฏฐิ) ในภังคกขณะแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) "
อ.ธ. (ลัฏ) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่ง กำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาสุมิ) คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่ง จุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชฺรูป ชีวิตนวกกาลที่ดับครั้งสุดท้าย (วจิวั) ○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ [๑] ที่จะได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัฏฐิ หรือ [๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และจะได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากัฏฐิ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อน จุติจิต [จุตินันตรจิต] (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุภูมิ) (วจิวั ใน ฌิ) ○ ดิเทตฺกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ [๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ	

๑ อ.ธ. ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๑+๓ = ๕) อุปปาตนิโรธวาระ - บุคคลวาระ

อศคอุป อรุเป อคคคคคคค จ ผลคคค จ อุปปาทกขณ " ในอุปปาทกขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรุปภูมิ บุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) " มุขยนัย (ตรง) อ.ธ. ๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต (เจ.๓๖) สทิสูปจารณัย (อ้อม) - เฉพาะคู่สมุททยสังขะ อ.ธ. ๐ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรุปภูมิ ที่จะได้มรรคเบื่องบนตามลำดับ โดยไม่มีต้นทาคันในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓ [อศคอุป แสดง มุขย. + สทิสู เฉพาะคู่ ทุกข. - สมุ. ที่เป็นปัจจนิกนัย เท่านั้น]	เยเบมมฏี เตตภ เย จณเบ มคค ปฏิลภิสันตติ เตส ตณทาย ภงคกขณ " บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากโงทานสมังคือนาคามี ในภังคกขณะแห่งต้นทาค " ตวิจเ ตณทาวิปยุตตจิตเต วุตตมาน " และในขณะที่ต้นทาวิปยุตตจิต กำลังเกิดแก่บุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) " อ.ธ. (วจิภ) ๐ ภัทพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโลภมูลจิตอุปบาท และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ขณะทั้ง ๓ ของต้นทาวิปยุตตจิต นับตั้งแต่เวียนวายตายเกิดเป็นต้นมาที่ทาเบื่องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ
อมคอุป อรุเป มคคคคคค จ ผลคคค จ อุปปาทกขณ " ในอุปปาทกขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรุปภูมิ บุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) " อ.ธ. ๐ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรุปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓ (เจ.๓๖ (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต)	
อศคอุป อรุเป อคคคคคคค อุปปาทกขณ " ในอุปปาทกขณะแห่ง อรหัตตผลจิตในอรุปภูมิ บุคคลเหล่านั้น (กัฏฐิ) " อ.ธ. ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ ในอรุปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตผลจิต (เจ.๓๖)	

๑. ทฤษฏีสมมุติ - สมมุติสมมุติสมมุติ

น. ๒๘๔

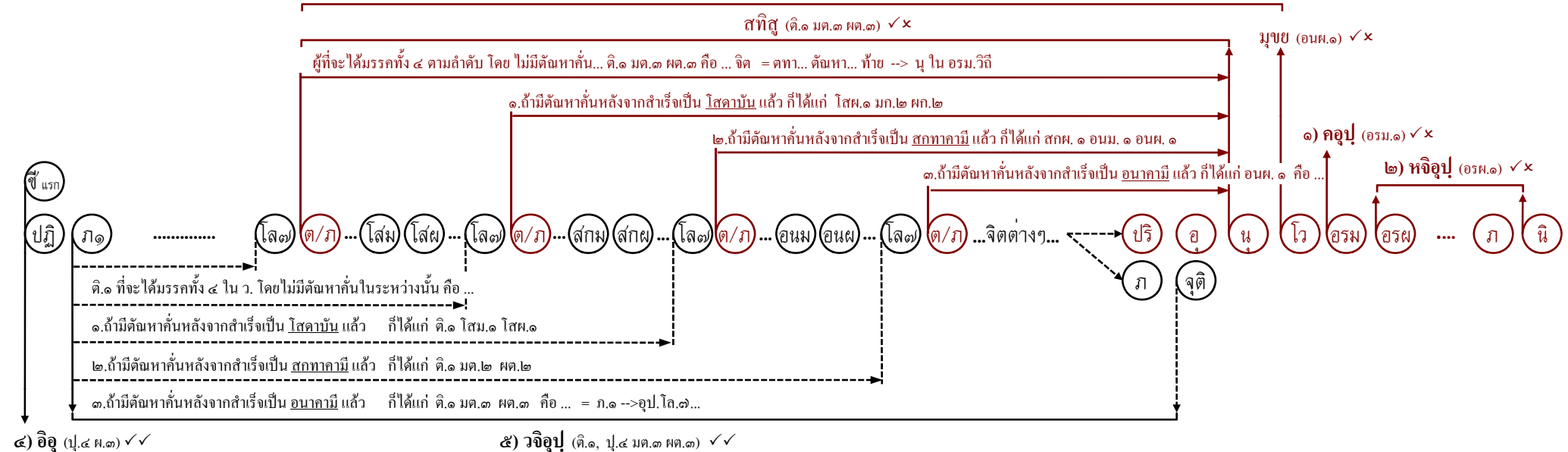
อน.ป.

ยสส ทฤษฏีสมมุติ อุปปชชติ, ตสส สมมุติสมมุติ นิรุณิสสตีติ ?
ทฤษฏีสมมุติ กำลังเกิด แก่บุคคลใด, สมมุติสมมุติ จะ ก็จักดับ แก่บุคคลนั้นใจใหม่ ?

ปริ.-ตรง

๓) ยจิริคัมมิ สจิริปุ ✓x

สทิส (ติ.๑ มต.๓ ผต.๓) ✓x

๑) คยุ

อร.๑ ที่ใน ปัญ.

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๒) ทจิ

อร.๑ ที่ใน จตุ. ปัญ.

คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วิธี --> นิ. (-อร. ในอรูป)

๓) ยจิริคัมมิ สจิริปุ

มุข. - อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิธี

สทิส. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

คือ... จิต = ตณหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิธี. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)

๔) อธิ

และ ป.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏิ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๗๔ ซี.แรก

๕) วธิ

ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาค้น...

คือ... จิต = ภ.๑ --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)

ป.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.ผ.ในอรูป)

๑. ทุกขลัจจุลละ - สัมมทญลัจจุลลิมมกะ

๔) อธิ (อิตเรส อุปปชฺชนฺตานํ เตส)

(จั. เยม. เปป.) ๐ และ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕
กัมมชกฺกาลป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกกาลปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๕) วจิยุป (ปวตเต จิตตสฺส อุปปาทกฺขณ เตส)

(จิ) ๐ ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุใน
ระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น
จนถึงอุปาทกฺขณของโลภชฺวเนตฺวที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑

๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒

๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่

ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น
จนถึงอุปาทกฺขณของโลภชฺวเนตฺวที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

(เยม. เปป.) ๐ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวังค์เป็นต้น

จนถึงจุตฺติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ไต่แก' องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๑. ทฤษฏีสมมุติ - สมมุติสมมุติ

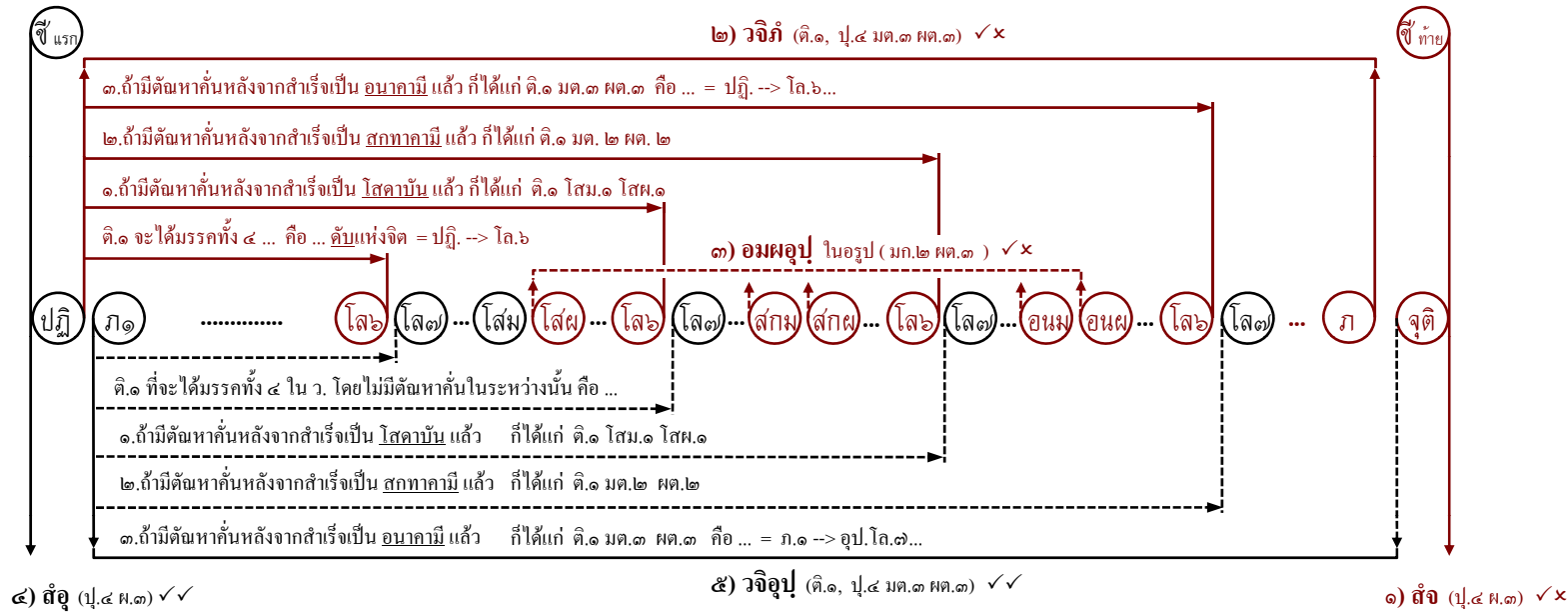
น. ๒๘๔

ปฏิจ-ปุ.

ยสฺส วา ปน สมุทฺทสฺสจฺจํ นรฺพณิสฺสตี, ตสฺส ทฺวสฺสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า สมุทฺทสฺสจฺจํ จักตบ แก่บุคคลใด, ทฺวสฺสจฺจํ ก็กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นไหม ?

- ๑) สัจ
- ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ด. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.)
- คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
- ๒) วจิภ
- ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
- คือ... จิต = ปฏิจ. --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓.
- ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
- คือ... จิต = ปฏิจ. --> จุติอนัน.
- ๓) อมผลูป
- มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.
- คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

- ๔) สัจ
- และ ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ
- คือ... ปฏิจ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ๓๔ ชี.แรก
- ๕) วจิอุป
- ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
- คือ... จิต = ภ.๑ --> อุป.โล.๗... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)
- ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
- คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.ผ.ในอรูป)

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

รวม อมผล แล้ว	สัง ๑)	✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ ผ.๓
	วจิภ ๒)	✓×	(ฉิ) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓
		✓×	(เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓
	อมผลอุป ๓)	✓×	มก.๒ ผต.๓
	สัจ ๔)	✓✓	(ฉิ เยม. เยป.) ปุ.๔ ผ.๓
	วจิอุป ๕)	✓✓	(ฉิ) ต.๑
		✓✓	(เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓

- วิ. ✓× **สหุเพส จวนตานัน ปวัตเต จิตตสส ภคกขณ เตส**
อรุเป มคตสส จ ผลสส จ อุปปาตกขณ เตส
สมุททยสจจ นิรุณิสสตี โน จ เตส ทุภขสจจ อุปปชชติ,
✓✓ **สหุเพส อุปปชชตานัน ปวัตเต จิตตสส อุปปาตกขณ เตส**
สมุททยสจจณจ นิรุณิสสตี ทุภขสจจณจ อุปปชชติ.

○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมด กำลังตายก็ดี ในภังคกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปปาตกขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุททยสังขจะจักดับ แต่ทุกขสังขจะไม่ไขกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมดกำลังเกิดก็ดี ในอุปปาตกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุททยสังขจะจักดับ ทุกขสังขจะกำลังเกิด.

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

- ๑) **สัง** (**สหุเพส จวนตานัน เตส**)
(เยม. เยป.) ○ ปุณฺ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิฏฐาภูมิ)
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่ง จุตติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป
ชีวิตนวกเวลาที่ดีที่สุดสุดท้าย

๒) **วจิภ**

(**ปวัตเต จิตตสส ภคกขณ เตส**)

- (ฉิ) ○ ตีเหตุกปุณฺ ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะชวันะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนชวันะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย
๑. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
ตีเหตุกปุณฺ ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑
๒. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ตีเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒
๓. ถ้ามีต้นเหตุหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ตีเหตุกปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
- คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะชวันะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนชวันะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

(เยม. เยป.) ○ ปุณฺ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจตุตติจิต [จุตินันตรจิต]

๓) **อมผลอุป**

(**อรุเป มคตสส จ ผลสส จ อุปปาตกขณ เตส**)

- มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ
คือ ในขณะที่ยังพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

× มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ
หรือ โสตาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ในอรูปภูมิ

๑. ทุกขลัจจุลละ - สัมมทลัจจุลลิมมกะ

๔) สัณฺ **(สฬเพสฺ อุปปชฺชนฺตานํ เตสฺ)**

(จั. เยม. เปปฺ.) ๐ และ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิด ใน ๓๑ ภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง ปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๕
กัมมชกฺกาลป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกาลปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๕) วจฺจุปฺ **(ปวตเต จิตตสฺส อุปปาทกฺขณเตสฺ)**

(จิ) ๐ ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาลโดยไม่มีต้นทาคันใน
ระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิตนับตั้งแต่ปฐมภววังค์เป็นต้น
จนถึงอุปาทกฺขณของโลภชฺวนะตวที่ ๗ อันเป็นต้นทาคาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
๑. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑
๒. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๒
๓. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามิ แล้ว ก็ได้แก่
ดิเหตุกฺปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภววังค์เป็นต้น
จนถึงอุปาทกฺขณของโลภชฺวนะตวที่ ๗ อันเป็นต้นทาคาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

(เยม. เปปฺ.) ๐ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภววังค์เป็นต้น
จนถึงจุตฺติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. ลัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

สัง ๑)	✓× (เยม. เยป.) ปุ.๔ ฌ.๓	ครภ ๔)	✓✓ อรม.๑
วจิภ ๒)	✓× (ลั) ติ.๑	ทจิภ ๕)	✓✓ อรม.๑
	✓× (เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓	ยจิราคัมภี สจภ ๖)	✓✓ (มุขย) อนณ.๑
อมณยุป ๓)	✓× มก.๒ ฌต.๓		✓✓ (สทิสฺ) ติ.๑ มต.๓ ฌต.๓
		ยคณยุป ๗)	✓✓ (มุขย) อรม.๑ อรม.๑
			✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ฌต.๓

วิ. ✓× **สหุเพส จวนตานํ ปวตเต จิตตสฺส ฆงคกขณเตสํ**
อรูปมคตสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาตกขณเตสํ
ทุภขสจฺจํ นุปปชฺชติ โน จ เตสํ สมุททยสจฺจํ น นิรุชฺฌิสฺสติ,
✓✓ **ยคคณมคตสฺส ฆงคกขณเตสํ อรหนตานํ จิตตสฺส ฆงคกขณเตสํ**
ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา ยคคณมคตํ ปฏิลภิสฺสณติ ตสฺส จิตตสฺส ฆงคกขณเตสํ
อรูปมคตสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาตกขณเตสํ
ทุภขสจฺจณจ นุปปชฺชติ สมุททยสจฺจณจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

○ เมื่อบุคคลเหล่านั้นทั้งหมตกำลังตายก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปปาตักขณะแห่งมรรคจิตผลจิต ในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุภขสังขจะไม่ใช้กำลังเกิด แต่สมุททยสังขจะจักดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,

○ ในภังคักขณะแห่ง อรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภังคักขณะแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้อรหัตตมรรค ในลำดับแห่งโวทาน ในภังคักขณะแห่งโวทานบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปปาตักขณะแห่งอรหัตตมรรคจิต อรหัตตผลจิต ในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุภขสังขจะไม่ใช้กำลังเกิด สมุททยสังขจะจักไม่ดับ.

ในอน.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) **สัง** (**สหุเพส จวนตานํ เตสํ**)
(เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตาย ใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง จุตติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูปชีวิตนวกกลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๒) **วจิภ** (**ปวตเต จิตตสฺส ฆงคกขณเตสํ**)
(นิ) ○ ติเหตุกปุณฺชน ๑ ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับในปวัตติกาล โดยไม่มีต้นเหตุคั่นในระหว่างนั้น คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย

๑. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่
- ติเหตุกปุณฺชน ๑ โสตาปัตติมรรคบุคคล ๑ โสตาปัตติผลบุคคล ๑
๒. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่
- ติเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๒
๓. ถ้ามีต้นเหตุคั่นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่
- ติเหตุกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงโลภะขณะดวงที่ ๖ ที่เกิดก่อนขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นเหตุที่ดับครั้งสุดท้าย
- (เยม. เยป.) ○ ปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุตติจิต [จุตติอนนตรจิต]

๓) **อมณยุป** (**อรูปมคตสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาตกขณเตสํ**)
○ มรรคบุคคลเบื้องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ในอรูปภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องกลาง ๒ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓ (เว้น โสตาปัตติมรรคจิต) เจ.๓๖

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

๔) คภี

(**อศคมคคฺคฺสฺส ภงคฺกขณ เตสฺ**)

○ **และ** อรหัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ทภีภี

(**อรทฺหนฺตานิ จิตฺตสฺส ภงคฺกขณ เตสฺ**)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต

ใน อรหัตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๖) ยจิราคฺภี สจฺภี

(**ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อศคมคฺคฺ ปฏฺฐิภิสฺสฺสนฺติ**

ตสฺส จิตฺตสฺส ภงคฺกขณ เตสฺ)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโอรส ในอรหัตตมรรควิถิ

สทิสฺสูปจารณัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุททยสังข)

○ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ

๑. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

โสดาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องกลาง ๒

๒. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

๓. ถ้ามีตัณหาต้นหลังจากสำเร็จเป็น อนาคามี แล้ว ก็ได้แก่ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ตัณหาที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย

เป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิถิ

๗) อศคฺคฺ

(**อรุเป อศคมคคฺคฺสฺส จ ผลสฺส จ อุปาทกฺกขณ เตสฺ**)

มุขยนัย - โดยตรง

○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิต และอรหัตตผลจิต

สทิสฺสูปจารณัย - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุททยสังข)

○ มรรคบุคคลเบื่องกลาง ๒ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ในอรุปภูมิ

ที่จะได้มรรคเบื่องบนตามลำดับ โดยไม่มีตัณหาต้นในระหว่างนั้น

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งมรรคจิตเบื่องกลาง ๒ ผลจิตเบื่องต่ำ ๓

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๙ อศคฺคฺ จะแสดง มุขย.+สทิสฺสฺ เฉพาะคู่ ทุกข.-สมฺ. ที่เป็นปัจจนิกนัย เท่านั้น

๑. ทุภขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ

คยุป ๑) ✓× อรม.๑

ครภ ๕) ✓✓ อรม.๑

ทจิยุป ๒) ✓× อรม.๑

ทจิภ ๕) ✓✓ อรม.๑

ยจิราคัมภี สจียุป ๓) ✓× (มุขย) อนณ.๑

ยจิราคัมภี สจิภ ๖) ✓✓ (มุขย) อนณ.๑

✓× (สทิส) ตี.๑ มต.๓ ผต.๓

✓✓ (สทิส) ตี.๑ มต.๓ ผต.๓

ยคณยุป ๗) ✓✓ (มุขย) อรม.๑ อรม.๑

✓✓ (สทิส) มก.๒ ผต.๓

วิ. ✓× **ยคณคตสส อุปาททกษณ อรทณตณ จิตตสส อุปาททกษณ**

ยสส จิตตสส อนนตรา ยคณคต ปฏิลภิสสณติ ตสส จิตตสส อุปาททกษณ

เตส สมุตยสจจ นินรุณิสสติ โน จ เตส ทกษสจจ นุปปชติ,

✓✓ **ยคณคตสส ฆคกษณ อรทณตณ จิตตสส ฆคกษณ**

ยสส จิตตสส อนนตรา ยคณคต ปฏิลภิสสณติ ตสส จิตตสส ฆคกษณ

อรุเป ยคณคตสส จ ผลสส จ อุปาททกษณ เตส

สมุตยสจจจ น นินรุณิสสติ ทกษสจจจ นุปปชติ.

- ในอุปาททกษณแห่งอรทตมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาททกษณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้อรทตมรรคในลำดับแห่งไวทาน ในอุปาททกษณแห่งไวทานบุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุททยสังขจะจักไม่ดับ แต่ทุกขสังขจะกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- ในภังคกษณแห่งอรทตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภังคกษณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้อรทตมรรคในลำดับแห่งไวทาน ในภังคกษณแห่งไวทานบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาททกษณแห่ง อรทตมรรคจิตอรทตผลจิต ในอรุปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ดี สมุททยสังขจะจักไม่ดับ ทุกขสังขจะก็ไม่ใช้กำลังเกิด.

ในปฏิ.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) **คยุป**

(ยคณคตสส อุปาททกษณ เตส)

○ อรทตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรทตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) **ทจิยุป**

(อรทณตณ จิตตสส อุปาททกษณ เตส)

○ อรทตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรทตผลจิต ใน อรทตมรรควิติเป็นต้น จนถึงปริณิพพานจิต (เว้น อรทตผลจิต ในอรุปภูมิ)

๓) **ยจิราคัมภี สจียุป**

(ยสส จิตตสส อนนตรา ยคณคต ปฏิลภิสสณติ

ตสส จิตตสส อุปาททกษณ เตส)

มุขยณัย - โดยตรง

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งไวทาน ในอรทตมรรควิติ

สทิสูปจรรย์ - โดยอ้อม (เฉพาะคู่สมุททยสังขจะ)

○ ผู้ที่จะได้มรรคทั้ง ๔ ตามลำดับ โดยไม่มีต้นทาคันในระหว่างนั้น ได้แก่

ติเหตุกุปุณฺ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ทารัมมณะหรือภวังค์ ที่เกิดต่อจากโลภขณะดวงที่ ๗ อันเป็นต้นทาคันที่เกิดขึ้นครั้งสุดท้าย จนถึงอนุโลม ในอรทตมรรควิติ (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

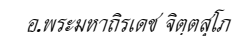
๑. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น โสตาบัน แล้ว ก็ได้แก่

โสตาปัตติผลบุคคล ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๒ ผลบุคคลเบื้องต้น ๒

๒. ถ้ามีต้นทาคันหลังจากสำเร็จเป็น สกทาคามี แล้ว ก็ได้แก่

สกทาคามีผลบุคคล ๑ อนาคามีมรรคบุคคล ๑ อนาคามีผลบุคคล ๑

ทุกขสังขจะ กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสังขจะ ก็จักดับ แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

๒. ทุภขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

- ทิจยุป ๑) ✓× อรผ.๑
 เยจปุมณฺญิ เตยุ ๒) ✓× อภัพ.๔
 วจียุป ๓) ✓× อภัพ.๔
 คยุป ๔) ✓✓ อรผ.๑
 ยจิราคัมภี สจียุป ๕) ✓✓ อนผ.๑
 เยณณณฺญิ เตยุ ๖) ✓✓ (สัจ) ภัพ.ป.๔ ผ.๓
 วจียุป ๗) ✓✓ (เยณณ.) ภัพ.ป.๔ มต.๓ ผต.๓
 ✓✓ (ที่เหลือนใน จิ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

- วิ. ✓× อรทนต์จิตตสส อุปาทกขณ เย จ ปุณฺณนา มคคํ น ปฏิภิสสนฺติ
เตส อุปปชฺชนฺตานํ ปวตเต จิตตสส อุปาทกขณ เตส
ทุกขสจฺจํ อุปปชฺชติ โน จ เตส มคคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสติ,
 ✓✓ ยคคมคคสส อุปาทกขณ ยสส จิตตสส อนนฺตรา ยคคมคคํ ปฏิภิสสนฺติ
ตสส จิตตสส อุปาทกขณ เย จณณเณ มคคํ ปฏิภิสสนฺติ เตส อุปปชฺชนฺตานํ
ปวตเต จิตตสส อุปาทกขณ เตส
ทุกขสจฺจณจ อุปปชฺชติ มคคสจฺจณจ นิรุชฺฌิสฺสติ.

- ในอุปาทกขณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ไต่มรรค ปุณฺณเหล่านั้น
 กำลังเกิดก็ดี ในอุปาทกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี
 ทุกขสัจจะกำลังเกิด แต่มรรคสัจจะจักไม่ดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
 ○ ในอุปาทกขณแห่งอรรถตมมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะไต่อรรถตมมรรค
 ในลำดับแห่งโวกาน ในอุปาทกขณแห่งโวกานบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะไต่มรรคที่
 นอกจากโวกานสมังคือนาคามีบุคคลเหล่านั้นกำลังเกิดก็ดี ในอุปาทกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของ
 บุคคลเหล่านั้นก็ดี ทุกขสัจจะก็กำลังเกิด มรรคสัจจะก็จักดับ.

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ไต่แก้

๑) ทิจยุป

(อรทนต์จิตตสส อุปาทกขณ เตส)

- อรรถตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรรถตตผลจิต
 ในอรรถตตมรรควิถิเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรรถตตผลจิต ในอรุภูมิ)

๒) เยจปุมณฺญิ เตยุ

(เย จ ปุณฺณนา มคคํ น ปฏิภิสสนฺติ เตส อุปปชฺชนฺตานํ เตส)

- อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังเกิดใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสภา ๕)
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๔
 กัมมชกฺลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกฺลาปที่เกิดขึ้นในขณะแรก

๓) วจียุป

(ปวตเต จิตตสส อุปาทกขณ เตส)

- อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวักเป็นต้น
 จนถึงจุติจิต

๔) คยุป

(ยคคมคคสส อุปาทกขณ เตส)

- และ อรรถตตมรรคบุคคล ๑ ที่ใน ปัญจโวการภูมิ
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรรถตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ยจิราคัมภี สจียุป

(ยสส จิตตสส อนนฺตรา ยคคมคคํ ปฏิภิสสนฺติ
 ตสส จิตตสส อุปาทกขณ เตส)

- อนาคามีผลบุคคล ๑
 คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งโวกาน ในอรรถตตมรรควิถิ

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลิยมกะ

๖) เยธมมฏิ เตอุ

(เย จณเณ มคค์ ปฏิสภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปปชฺชนฺตานํ เตสฺ)

○ ภัพพปฺพุชฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังเกิดใน ๓๑ ภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๔
กัมมชกฺกาลป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกกาลปที่เกิดขึ้นครั้งแรก

๗) วจริปู

(ปวตเต จิตตสฺส อุปาทกฺขณ เตสฺ)

○ ภัพพปฺพุชฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัิติ หรือ
[๒] จะได้มรรคเบื่องต่ำในภพนี้ และได้มรรคเบื่องสูงในภพหน้ากัิติ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํศเป็นต้น
จนถึงจุติจิต (เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

○ ติเทฏกปฺพุชฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื่องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื่องต่ำ ๓
[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต
นับตั้งแต่ปฐมภวํศเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรหัตตมรรควิธิ
(เว้น มรรคจิตผลจิต ในอรุปภูมิ)

อ.ธ. สัง. ไ้ด้แก่ องค์ธรรมทวมตหลัง เท่านั้น

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

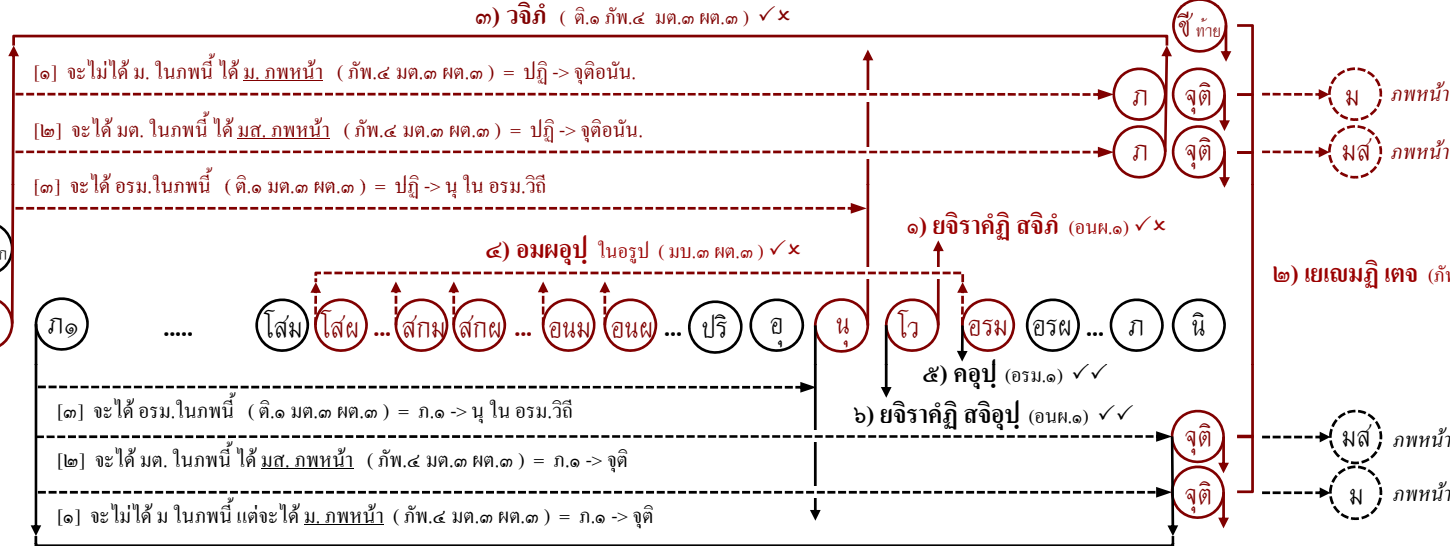
พ. ๒๔๘๗

ปฏิ.ปุ.

ยสฺส วา ปน มคฺคสฺสจฺจํ นรฺุณิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสฺสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ ?
หรือว่า มรรคสังขมูละ จักดับ แก่บุคคลใด, ทุกขสังขมูละ ก็กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นไหม ?

ปริ.-ตรง

๓) วจิกิ (คิ.๑ กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ x

๔) วจียุ (คิ.๑ กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓) ✓ ✓

๑) ยจิริคักขิ สจิกิ

อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อธม.วิธี

๒) ยเณมฏิ เตจ

กัพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)

คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๓) วจิกิ

กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ปฏิ --> จุติอนัน.

คิ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อธม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ปฏิ --> นุ ใน อธม.วิธี

๔) อมผอุป

มบ.๓ ผต.๓ ที่ในอรูป.

คือ... มบ.๓ ผต.๓ เจ.๓๖

๕) คอุป

และ อธม.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อธม.๑ เจ.๓๖

๖) ยจิริคักขิ สจิกิอุป

อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อธม.วิธี

๗) ยเณมฏิ เตจ

กัพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏิ.๑๕ เจ.๓๕ กัม ๓๔ ๔ ชี.แรก

๘) วจียุอุป

กัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.ผ. ในอรูป.)

คิ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อธม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ภ.๑ --> นุ ใน อธม.วิธี (-ม.ผ. ในอรูป.)

๒. ทุกขลัจจุลละ - มรรคสังขมุขียมกะ

ยจิราคัมภี สจิกิ ๑)	✓×	อนณ.๑	คอุป ๕)	✓✓	อรัม.๑
เยณณมภี เตจ ๒)	✓×	(สัจ) ภัพ.๔ ฌ.๓	ยจิราคัมภี สจิกิ ๖)	✓✓	อนณ.๑
วจิรา ๓)	✓×	(เยณ.) ภัพ.๔ มต.๓ ฌต.๓	เยณณมภี เตจ ๗)	✓✓	(สัจ) ภัพ.๔ ฌ.๓
	✓×	(ที่เหลือนใน จิ) ติ.๑ มต.๓ ฌต.๓	วจิอุป ๘)	✓✓	(เยณ.)
อมณอุป ๙)	✓×	มป.๓ ฌต.๓			ภัพ.๔ มต.๓ ฌต.๓
└----->		(โสม. สกม. อนม. มีทุกข กำลังเกิด อนาคตกังคักตบ)		✓✓	(ที่เหลือนใน จิ)
					ติ.๑ มต.๓ ฌต.๓

วิ.

✓×

ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตตสฺส ฆงฺคกฺขณเ

เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสฺส ฆงฺคกฺขณเ

อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสฺ

มคฺคสฺสจํ นิสฺขณฺนิสฺสตี โน จ เตสฺ ทุกฺขสฺสจํ อุปฺปชฺชตี,

✓✓

ยคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ

ตสฺส จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ อุปฺปชฺชานฺตานํ

ปวตฺเต จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสฺ

มคฺคสฺสจณฺเญ นิสฺขณฺนิสฺสตี ทุกฺขสฺสจณฺเญ อุปฺปชฺชตี.

○ บุคคลเหล่านี้จะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในภังคกขณะแห่งโวทานบุคคลเหล่านั้นก็ตี บุคคลเหล่านี้จะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังตายก็ดี ในภังคกขณะแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ตี ในอุปาทกขณะแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นก็ตี มรรคสังขจะจักตบ แต่ทุกขสังขจะไม่ไ้กำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,

○ ในอุปาทกขณะแห่งรหัตตมรรคบุคคลเหล่านั้นก็ตี บุคคลเหล่านี้จะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งโวทาน ในอุปาทกขณะแห่งโวทานบุคคลเหล่านั้นก็ตี บุคคลเหล่านี้จะได้มรรคที่นอกจากโวทานสมังคือนาคามี บุคคลเหล่านั้นกำลังเกิดก็ดี ในอุปาทกขณะแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ตี มรรคสังขจะก็จักตบ ทุกขสังขจะก็กำลังเกิด.

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ยจิราคัมภี สจิกิ (ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เตสฺ)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งโวทาน ในรหัตตมรรควิธี

๒) เยณณมภี เตจ (เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตายใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ)

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิตจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรูป

ชีวิตนวกเวลาปีที่ดับครั้งสุดท้าย

๓) วจิรา (ปวตฺเต จิตตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺณ ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล

[๑] ที่จะไม่ไ้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้าก็ตี หรือ

[๒] จะได้มรรคเบื้องต้นในภพนี้ และได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้าก็ตี

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจิต ที่เกิดก่อนจิตจิต (จุตินันตรจิต)

○ ติเหตุกปุณฺณ ๑ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในรหัตตมรรควิธี

๔) อมณอุป (อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสฺ)

○ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓ ที่ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องต้น ๓ ผลจิตเบื้องต้น ๓

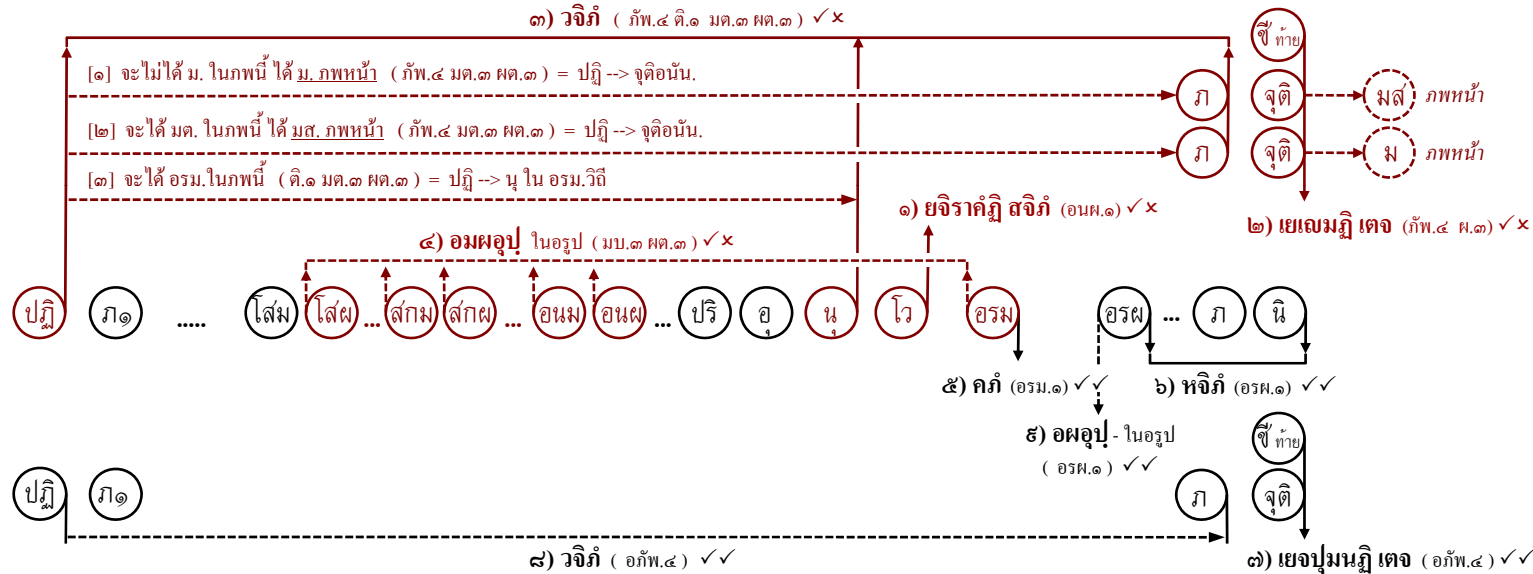
๒. ทักษะสังขยมกะ - มรรคสังขยมุตติยมกะ

ไม่ ๓๐๓

อน.ปุ.

ยสฺส ทุภฺษสฺสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสฺสจฺจํ น นิรุณฺณิสฺสตีติ ?
 ทุภฺษสฺสจฺจํ ไม่ใช้กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสังขยจะ ก็จักไม่ดับ แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

ปริ.-ตรง

๑) ยจิริคัมมิ สจิริ

อนผ.๑

คือ... โวทาน ใน อรม.วิถิ

๒) เยเยมณฺเฏ เตจ

กัฟ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)

คือ... จุต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ทำย

๓) วจิริ

กัฟ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ปฏิ --> จุตินัน.

ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ปฏิ --> นุ ใน อรม.วิถิ

๔) อมผอุป

มบ.๓ ผต.๓ ที่ในอรูป.

คือ... มบ.๓ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

๕) คมฺ

และ อรม.๑

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๖) หจิริ

อรผ.๑

คือ... = อรม --> ปริ.

๗) เยจปุมณฺเฏ เตจ

อกัฟ.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (-สุ.๕)

คือ... จุต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ทำย

๘) วจิริ

อกัฟ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ปฏิ --> จุตินัน.

๙) อมผอุป

อรผ.๑ ที่ใน อรูป.

คือ... อรม. (เจ.๓๖)

๒. ทุภขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

ยจิราคัมภี สจิริ ๑) ✓×	อนผ.๑	คภี ๕) ✓✓	อรผ.๑
เยธมภี เตจ ๒) ✓×	(สัง) ภัพ.๔ ผ.๓	ทจิริ ๖) ✓✓	อรผ.๑
วจิริ ๓) ✓×	(วจิริ) ภัพ.๔ มต.๓ ผต.๓	เยจปุมภี เตจ ๗) ✓✓	(สัง) อภัพ.๔
	✓× (วจิริ - จิ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓	วจิริ ๘) ✓✓	(วจิริ) อภัพ.๔

อมผยุป

อมผยุป ๔) ✓×	มป.๓ ผต.๓	อมผยุป ๕) ✓✓	อรผ.๑
--------------	-----------	--------------	-------

ในอน.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ยจิราคัมภี สจิริ (ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตตสฺส ภงคภฺยเณ เตสฺ)

○ อนาตามิผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งไวทาน ในอรรถตมรรควิธี

๒) เยธมภี เตจ (เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓ ซึ่งกำลังตายใน ๓๐ ภูมิ (เว้น อภินิหารภูมิ)

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจุติจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูปชีวิตนวกเวลาปที่ดับครั้งสุดท้าย

๓) วจิริ (ปวตฺเต จิตตสฺส ภงคภฺยเณ เตสฺ)

○ ภัพพปุณฺชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่เป็นไปในปวัตติกาล

[๑] ที่จะไม่ได้มรรคในภพนี้ แต่จะได้มรรคในภพหน้ากัถี หรือ

[๒] จะได้มรรคเบื้องต่ำในภพนี้ และได้มรรคเบื้องสูงในภพหน้ากัถี

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น

จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต (จุตินันตรจิต)

○ ดิเทฏกปุณฺชน ๑ มรรคบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓

[๓] ที่จะได้รหัตตมรรคในภพนี้ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต

นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงอนุโลม ในอรรถตมรรควิธี

๔) อมผยุป

(อรูป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทภฺยเณ เตสฺ)

○ มรรคบุคคลเบื้องบน ๓ ผลบุคคลเบื้องต่ำ ๓ ที่ในอรูปภูมิ

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง มรรคจิตเบื้องบน ๓ ผลจิตเบื้องต่ำ ๓

วิ. ✓× ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตตสฺส ภงคภฺยเณ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสฺส ภงคภฺยเณ
อรูป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทภฺยเณ เตสฺ
ทุภขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ โน จ เตสฺ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิสฺสติ,
✓✓ อคฺคมคฺคสฺส ภงคภฺยเณ อรหฺนฺตานํ จิตตสฺส ภงคภฺยเณ
เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ จวนฺตานํ
ปวตฺเต จิตตสฺส ภงคภฺยเณ อรูป มคฺคผลสฺส อุปฺปาทภฺยเณ เตสฺ **
ทุภขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

○ บุคคลเหล่าใดจะได้รหัตตมรรคในลำดับแห่งไวทาน ในภังคภยเณแห่งไวทานบุคคลเหล่านั้นกัถี
บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอกจากไวทานสมังคือนาคามีบุคคลเหล่านั้นกำลังตายกัถี ในภังคภยเณแห่งจิต
ในปวัตติกาลบุคคลเหล่านั้นกัถี ในอุปาทกภยเณแห่งมรรคจิตผลจิตในอรูปภูมิบุคคลเหล่านั้นกัถี
ทุภขสจจะไม่ใช่กำลังเกิด แต่มรรคสจจะจักดับ แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ ในภังคภยเณแห่งอรรถตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้นกัถี ในภังคภยเณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายกัถี
ปุณฺชนเหล่าใดจะไม่ไ้มรรค ปุณฺชนเหล่านั้นกำลังตายกัถี ในภังคภยเณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคล
เหล่านั้นกัถี ในอุปาทกภยเณแห่งอรรถตมผลจิตในอรูปภูมิ บุคคลเหล่านั้นกัถี
ทุภขสจจะไม่ใช่กำลังเกิด มรรคสจจะจักจักไม่ดับ.

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

๕) ครภ (อศุคตมคฺคสฺส ภงคกฺขณ เตสํ)
 ๐ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑
 คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๖) ทวิภ (อรทนต์น จิตตสฺส ภงคกฺขณ เตสํ)
 ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑
 คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต
 ใน อรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๗) เยจปุมนฺวิ เตจ (เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสฺส นติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ)
 ๐ อภัพพปฏิชน ๔ ซึ่งกำลังตายใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสภาภูมิ ๕)
 คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจิต ๑๙ เจ.๓๕ กัมมชรูป
 ชีวิตนวกกลาปที่ดับเป็นครั้งสุดท้าย

๘) วจิภ (ปวตฺเต จิตตสฺส ภงคกฺขณ เตสํ)
 ๐ อภัพพปฏิชน ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
 คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น
 จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต (จุตินันตรจิต)

๙) อผอุป (อรุเป อคฺคผลสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ)
 ๐ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ
 คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตผลจิต (เจ.๓๖)

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

หมายเหตุ :

อผอุป ในหลักสูตร น.๓๐๓ - ๓๐๕ ปัจจนิก คู่ ทุกข์ - มรรค (ตาม มรรคสังขจิกไม่ดับ)
 แสดง วิ.อนุ.บทหลัง

วิ. ✓✓ ..ฯลฯ.. อรุเป อคฺคผลสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณ เตสํ

ทุกขสังขญจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสฺสจฺญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

แปล ..ฯลฯ.. ในอุปาทกขณะแห่ง อรหัตตมรรคจิตอรหัตตผลจิต ในอรุปภูมิ บุคคลเหล่านั้นก็ดี
 ทุกขสังขจะก็ไม่ใช่กำลังเกิด มรรคสังขจะก็จักไม่ดับ.

อ.ธ. ๐ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ

คือ ในขณะที่พร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตมรรคจิตและอรหัตตผลจิต

วิสังขนาบทหลังนั้น ควรแสดงเพียง อรหัตตผลจิต เพราะ อรหัตตผลบุคคลไม่มี มรรคสังขจะ
 ให้ดับแล้ว แต่ ที่อุปาทกขณะของอรหัตตมรรคจิต จะมีมรรคสังขจะดับที่ ภัคคขณะ ได้
 จึงแสดงพระบาลีเป็น อคฺคผลสฺส - ต้องการเน้น อรหัตตผลบุคคล เท่านั้น ไม่ใช่ ผลสฺส
 ซึ่งแสดงถึง ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

๒. ทุกขสัจจมูละ - มรรคสัจจมูลียมกะ

น. ๓๐๔

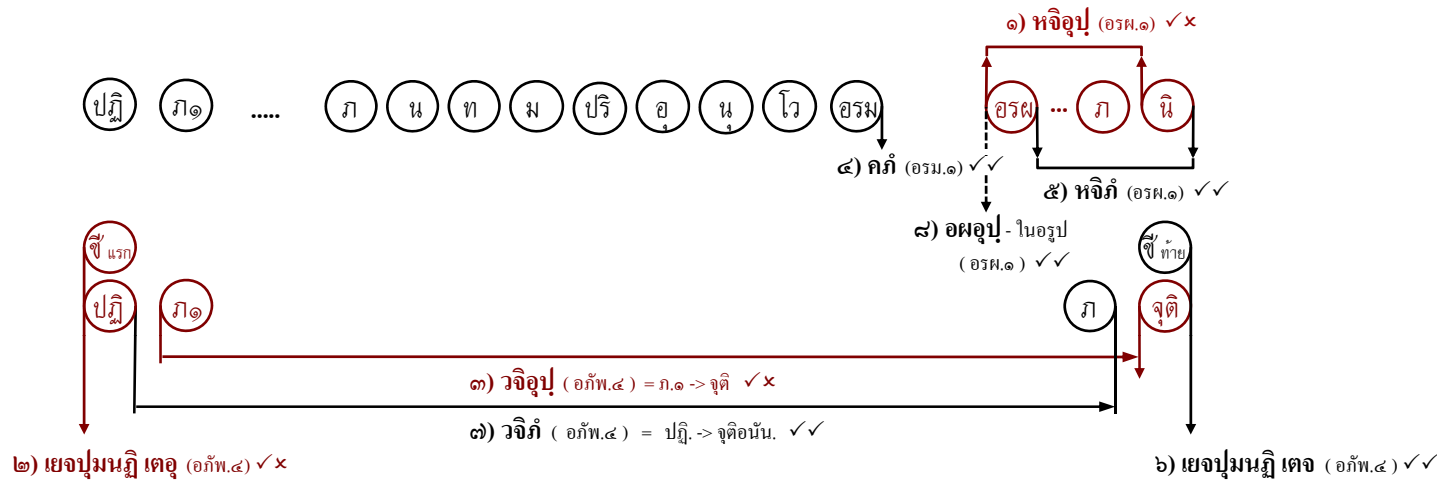
ปฏฺ.ป.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นรฺุณิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺพชฺชตีติ ?

ปริ.-ตรง

หรือว่า มรรคสัจจะ จักไม่ดับ แก่บุคคลใด, ทุกขสัจจะ ก็ไม่ใช้กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นไซ้ไหม ?

กำลังเกิด ✗

๑) หจฺอุป!

อรพ.๑ ที่ใน จตฺ. ปญฺจ.

คือ... = อรพ.ใน อรพ.วิธี --> นิ. (-อรพ. ในอรพ.)

๒) เยจปุมนฺธิ เตจ

อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)

คือ... ปฏฺ.๑๕ เจ.๑๕ กัม ๓๔ ๔ ชี.แรก

๓) วจิอุป!

อภพ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุตติ

๔) คภ!

และ อรพ.๑

คือ... อรพ.๑ เจ.๑๖

๕) หจฺภ!

อรพ.๑

คือ... = อรพ. --> ปริ.

๖) เยจปุมนฺธิ เตจ

อภพ.๔ ซึ่ง ก.ค. ใน ๒๖ ภูมิ (- ส.๕)

คือ... จุตติ.๑๕ เจ.๑๕ กัมม. ชี.ท้าย

๗) วจิภ!

อภพ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ปฏฺ. --> จุตตินัน.

๘) อผอุป!

อรพ.๑ ที่ใน อรพ.

คือ... อรพ. (เจ.๑๖)

๒. ทุภขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

ทิจอุป ๑)	✓×	อรผ.๑	ครภ ๔)	✓✓	อรผ.๑
เยจปุมนฏี เตอุ ๒)	✓×	อภัพ.๔	ทิจภ ๕)	✓✓	อรผ.๑
วิจอุป ๓)	✓×	อภัพ.๔	เยจปุมนฏี เตจ ๖)	✓✓	อภัพ.๔
			วิจภ ๗)	✓✓	อภัพ.๔
			อผอุป ๘)	✓✓	อรผ.๑

ในปฏิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ทิจอุป

(อรหนตานิ จิตตัสส อุปาทกขณ เตส)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต (เว้น อรหัตตผลจิต ในอรุปภูมิ)

๒) เยจปุมนฏี เตอุ

(เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตส อุปฺปชฺชนฺตานํ เตส)

○ อภัพพปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังเกิดใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุตทวาราสุมิ ๕) คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งปฏิสนธิจิต ๑๙ เจ.๓๔ กัมมชกฺลาป ๓ ๗ ๔ ชีวิตนวกฺลาปที่เกิดขึ้นในขณะแรก

๓) วิจอุป

(ปวตเต จิตตัสส อุปาทกขณ เตส)

○ อภัพพปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งจิต นับตั้งแต่ปฐมภวํคเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๔) ครภ

(อคฺคมคฺคัสส ภงฺคกขณ เตส)

○ และ อรหัตตมรรคบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง อรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๕) ทิจภ

(อรหนตานิ จิตตัสส ภงฺคกขณ เตส)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ อรหัตตผลจิต ใน อรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

- วิ. ✓× อรหนตานิ จิตตัสส อุปาทกขณ เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตส อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต จิตตัสส อุปาทกขณ เตส มคฺคสจฺจํ น นิรุฬฺหิสฺสติ โน จ เตส ทุภขสจฺจํ นุปฺปชฺติ,
- ✓✓ อคฺคมคฺคัสส ภงฺคกขณ อรหนตานิ จิตตัสส ภงฺคกขณ เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสณฺติ เตส จวนฺตานํ ปวตเต จิตตัสส ภงฺคกขณ อรูป อคฺคผลสฺส อุปาทกขณ เตส มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุฬฺหิสฺสติ ทุภขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺติ.

- ในอุปาทกขณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลังเกิดก็ดี ในอุปาทกขณแห่งจิต ในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขจะจักไม่ดับ แต่ทุกขสังขจะกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- ในภังคกขณแห่งอรหัตตมรรคจิต บุคคลเหล่านั้นก็ดี ในภังคกขณแห่งจิตของพระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ได้มรรค ปุณฺณเหล่านั้นกำลังตายก็ดี ในภังคกขณแห่งจิตในปวัตติกาลของบุคคลเหล่านั้นก็ดี ในอุปาทกขณแห่งอรหัตตผลจิตในอรุปภูมิเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขจะจักไม่ดับ ทุกขสังขจะก็ไม่ใช้กำลังเกิด.

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

๖) เยจปุมนฺธิ เตจ

(เย จ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ)

○ อภัพพปฺปุณฺณ ๔ ซึ่งกำลังตายใน ๒๖ ภูมิ (เว้น สุทธาวาสภูมิ ๕)
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจตุตฺติ ๑๙ เจ.๓๕ กัมมขรุบ
ชีวิตนวกกลาปที่ดับเป็นครั้งสุดท้าย

๗) วจิกิ

(ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคภฺยเณ เตสํ)

○ อภัพพปฺปุณฺณ ๔ ที่เป็นไปในปวัตติกาล
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งจิต นับตั้งแต่ปฏิสันธิจิตเป็นต้น
จนถึงจิตที่เกิดก่อนจตุตฺติ (จุตินันตรจิต)

๘) อผยุป

(อรุเป อคฺคผลสฺส อุปฺปาทภฺยเณ เตสํ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่ในอรุปภูมิ
คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรหัตตผลจิต (เจ.๓๖)

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

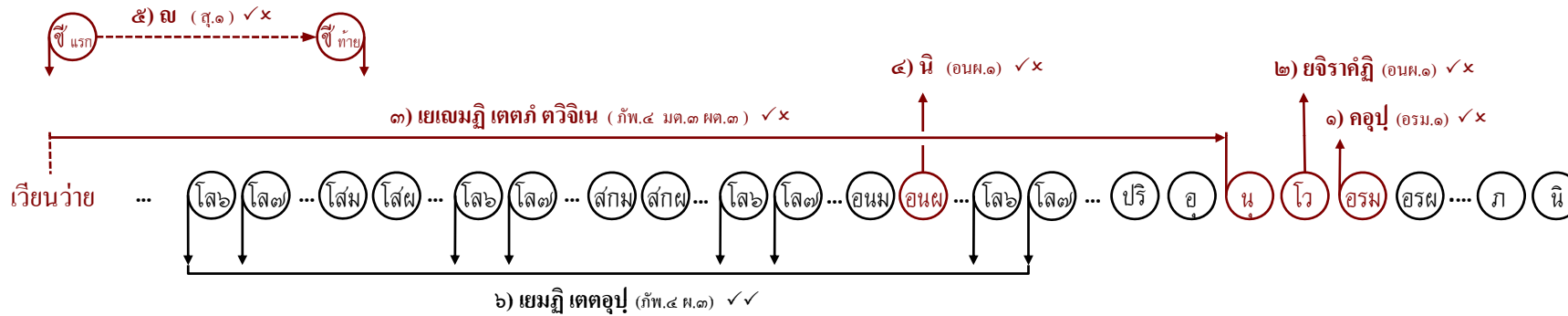
น. ๒๙๐

ปฏ.ป.

ยสฺส วา ปน มคฺคสฺสจํ นรฺุณิสฺสตี, ตสฺส สมุทยสฺสจํ อุปฺปชฺชตีติ ?
หรือว่า มรรคสังขมูละ จักดับ แก่บุคคลใด, สมุทยสังขมูละ ก็กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

ปฏ. - ตรง

ไม่ใช่ก.ก. x

๑) คอุป

อรพ.๑

คือ... อรพ.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิริคัมภี

อนพ.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของไวทาน ใน อรพ.วิธี

๓) เยยมภูติเตตภํ

ภพ.๔ มต.๓ พต.๓

ตวิจเณ

คือ... โลกมุจจิตอุปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ดันหาวิป. = เวียนว่าย --> นุ ใน อรพ.วิธี

๔) นิ

อนพ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๕) ฌ

ส.๑ เกิดในอสังข.

๖) เยยมภูติเตตอุป

และ ภพ.๔ พ.๓

คือ... ดันหา คือ โลกมุจจิตอุปบาท

๓. สมุทยสังขยุมะ - มรรคสังขยุมะ

คอุป ๑) ✓× อรม.๑

ยจิราคัมภี ๒) ✓× อนผ.๑

เยเบมภี เตตภี ตวิจิเน ๓) ✓× ภัพ.๔ มต.๓ ผต.๓

นิ ๔) ✓× อนผ.๑

ณ ๕) ✓× ส.๑ เยมภี เตตอุป ๖) ✓✓ ภัพ.๔ ผ.๓

วิ. ✓× อศมคคสส อุปาทกขณ ยสส จิตตสส อนนตรา อศมคค ปฏิลภิสสนติ
เย จณเย มคค ปฏิลภิสสนติ เตส ตณหาย ภงคกขณ ตณทววิปปยุตตจิตเต
วตตมาน นิโรธสมาปนนาน อสนญสตัดาน เตส
มคคสจจ นิรุณิสสตี โน จ เตส สมุทยสจจ อุปปชชติ,
✓✓ เย มคค ปฏิลภิสสนติ เตส ตณหาย อุปาทกขณ เตส
มคคสจจณ นิรุณิสสตี สมุทยสจจณ อุปปชชติ.

○ ในอุปาทกขณแห่งอรรถตมมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้อรรถตมมรรค
ในลำดับแห่งไวทาน บุคคลที่ถึงพร้อมด้วยไวทานเหล่านั้นก็ดี บุคคลเหล่าใดจะได้มรรคที่นอก
จากไวทานสมังคือนาคามี ในภังคกขณแห่งตณทาและในขณะที่ยตณทววิปปยุตตจิต กำลังเกิด
แก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี บุคคลที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่ก็ดี อสนญสตัดบุคคลเหล่านั้นก็ดี
มรรคสังขยจะกักดับ แต่สมุทยสังขยจะไม่ใช้กำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
○ บุคคลเหล่าใดจะได้มรรค ในอุปาทกขณแห่งตณทาบุคคลเหล่านั้น
มรรคสังขยจะกักดับ สมุทยสังขยก็จะกำลังเกิด.

ในปฏิ.ป. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) คอุป (อศมคคสส อุปาทกขณ เตส)

○ อรรถตมมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ยถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่ง อรรถตมมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๒) ยจิราคัมภี

(ยสส จิตตสส อนนตรา อศมคค ปฏิลภิสสนติ เตส)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ยถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของไวทานในอรรถตมมรรควิธี

๓) เยเบมภี เตตภี

(เย จณเย มคค ปฏิลภิสสนติ เตส ตณหาย ภงคกขณ เตส)

○ ภัพพปฏุชน ๔ มรรคบุคคลเบื้องต้น ๓ ผลบุคคลเบื้องต้น ๓

คือ ในขณะที่ยถึงพร้อมด้วยการดับแห่ง โลภมูลจิตอุปาท

ตวิจิเน

(ตณทววิปปยุตตจิตเต วตตมาน เตส)

และในขณะที่ยถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตณทววิปปยุตตจิต
นับตั้งแต่เวียนว่ายตายเกิดเป็นต้นมาที่หาเบื้องต้นมิได้ จนถึงอนุโลม
ในอรรถตมมรรควิธี

๔) นิ

(นิโรธสมาปนนาน เตส)

○ อนาคามีผลบุคคล ๑ คือ ในขณะที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๕) ณ

(อสนญสตัดาน เตส)

○ สุตตติยเหตุบุคคล ๑ ซึ่งเกิดอยู่ในอสนญสตัดภุมิ

๖) เยมภี เตตอุป

(เย มคค ปฏิลภิสสนติ เตส ตณหาย อุปาทกขณ เตส)

○ และ ภัพพปฏุชน ๔ ผลเสกขบุคคล ๓

คือ ในขณะที่ยถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตณทา คือ โลภมูลจิตอุปาท

อ.ธ. สัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

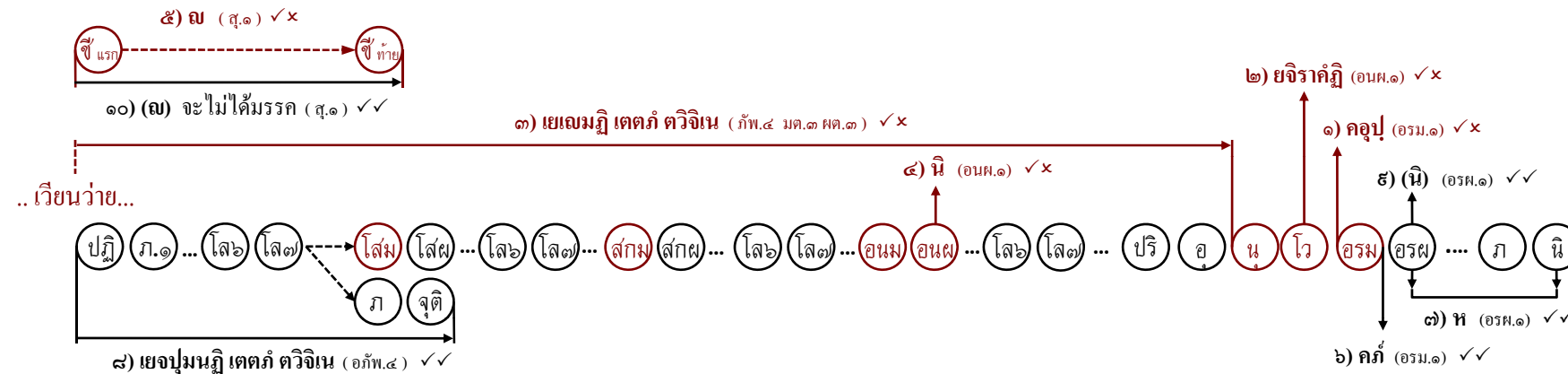
๓. สมุทตยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

ไม่ ๓๐๕'

อน.ปุ.

ยสส สมุทตยสจจํ นุปปชชติ, ตสส มคตสจจํ น นิสฺสนิสฺสตีติ ?
สมุทตยสจจะ ไม่ใช้กำลังเกิด แก่บุคคลใด, มรรคสังขจะ ก็จักไม่ดับ แก่บุคคลนั้นใช่ไหม ?

ปริ.-ตรง

๑) คอุป

อรัม.๑

คือ... อรัม.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิริคํภฺ

อนผ.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของโวทาน ใน อรัม.วิธี

๓) เยยมมฺหิ เตตํ

ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓

คือ... โลกมุขจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)

ทวิจิน

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป. = เวียนว่าย --> นุ ใน อรัม.วิธี

๔) นิ

อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๕) ฌ

ศุ.๑ เกิดในอสังข.

๖) คภ

และ อรัม.๑

คือ... อรัม.๑ เจ.๓๖

๗) ท

อรัม.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของจิต = อรัม --> นิ

๘) เยจปุมนฺหิ เตตํ

อภพ.๔

คือ... ตัณหา คือ โลกมุขจิตตูปบาท

ทวิจิน

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป. = ปฏิจ --> จุติ

๙) (นิ)

อรัม.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๑๐) (ฌ)

ศุ.๑ ที่จะไม่ได้มรรค ก.ก. และ ก.ต.ในอสังข.

๓. สมุททยลัจจมูละ - มรรคลัจจมูลียมกะ

๖) คภ (อคตมคคสุลล์ ภงคกขณ เตลล์)

○ อรทตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งอรทตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๗) ท (อรทนุดาน์ เคลล์)

○ อรทตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่อรทตตผลจิต ในอรทตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๘) เยจปุมนญิ เตตภ (เย จ ปุถุชฌนา มคคั น ปฏิลภิสฺสนฺติ เตลล์ ตณฺหาเย ภงคกขณ เตลล์)

○ อภัพพปุถุชน ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งตัณหา คือ โสภมูลจิตอุปบาท

ตวิจเณ

(ตณฺหาวิปปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเณ เตลล์)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปปยุตตจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๙) (นิ) (นิโรธสมาปุนฺนานิ เตลล์)

○ อรทตตผลบุคคล ๑ ที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๑๐) (ณ) (อสณฺณสตฺตาน์ เตลล์)

○ สัคคิอเหตุบุคคล ๑ ที่จะไม่ไต้มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอัสสณฺณสตัตตมฺมิ

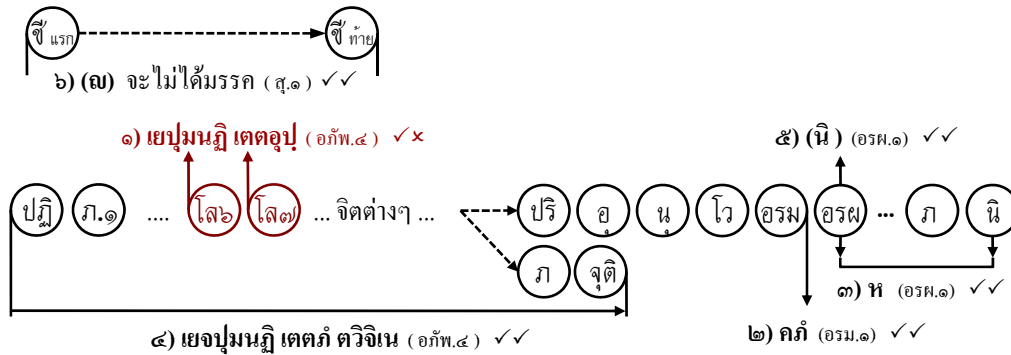
อ.ธ. ลัจ. ไต้แก๋ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ

น. ๓๐๖

ปฏฺิ.ปุ.

ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นรฺุณิสฺสตี, ตสฺส สมุทยสจฺจํ นุปฺพชฺชตีติ ?
หรือว่า มรรคสังขจะ จักไม่ดับ แก่บุคคลใด, สมุทยสังขจะ ก็ไม่ไ้กำลังเกิด แก่บุคคลนั้นใจไหม ?

๑) ยะปุมนญฺิ เตตฺถ

อภฺพ.๔
คือ... ตัณหา คือ โภกมฺลจิตฺตูปาท (โล.๘ เจ.๒๒)

๒) คภฺิ

และ อภฺพ.๑
คือ... อภฺพ.๑ เจ.๓๖

๓) ท

อภฺพ.๑
คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อภฺพ. --> นิ

๔) ยะปุมนญฺิ เตตฺถ

อภฺพ.๔
คือ... โภกมฺลจิตฺตูปาท

ติวฺจิเน

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป. = ปฏฺิ --> จิตฺติ

๕) (นิ)

อภฺพ.๑ กำลังเข้านโรธสมาบัติ

๖) (ณ)

สุ.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค ก.ก. และ ก.ต. ในอสังฺก.

ยะปุมนญฺิ เตตฺถ ๑) ✓× อภฺพ.๔

คภฺิ ๒) ✓✓ อภฺพ.๑

ท ๓) ✓✓ อภฺพ.๑

ยะปุมนญฺิ เตตฺถ ติวฺจิเน ๔) ✓✓ อภฺพ.๔

(นิ) ๕) ✓✓ อภฺพ.๑

(ณ) ๖) ✓✓ สุ.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค

วิ.

✓× ยะ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺิภิสฺสตี เตสฺ ตณฺหา ยะปุมนญฺิ เตสฺ
มคฺคสจฺจํ น นรฺุณิสฺสตี โน จ เตสฺ สมุทยสจฺจํ นุปฺพชฺชตี,
✓✓ ยะคคฺคสจฺจํ ฆคฺคยณฺเ อรฺทณฺณํ ยะ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺิภิสฺสตี
เตสฺ ตณฺหา ฆคฺคยณฺเ ตณฺหาวิปฺยตฺตจิตฺเตว ตตฺตมาเน เตสฺ
มคฺคสจฺจญฺจ น นรฺุณิสฺสตี สมุทยสจฺจญฺจ นุปฺพชฺชตี.

- ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ไ้มรรค ในอุปาทนขณะแห่งตัณหาของบุคคลเหล่านั้น
มรรคสังขจะจักไม่ดับ แต่สมุทยสังขจะกำลังเกิด แก่บุคคลเหล่านั้น,
- ในภังคักขณะแห่งอรรถมรรคจิตบุคคลเหล่านั้นก็ดี พระอรหันต์ทั้งหลายก็ดี
ปุณฺณเหล่าใดจะไม่ไ้มรรค ในภังคักขณะแห่งตัณหา และในขณะที่ตัณหาวิปฺยตฺตจิตกำลังเกิด
แก่บุคคลเหล่านั้นก็ดี มรรคสังขจะจักไม่ดับ สมุทยสังขจะก็ไม่ไ้กำลังเกิด.

ในปฏฺิ.ปุ. อ.ธ. สัน. ได้แก่

๑) ยะปุมนญฺิ เตตฺถ (ยะ ปุณฺณนา มคฺคํ น ปฏฺิภิสฺสตี เตสฺ ตณฺหา ยะปุมนญฺิ เตสฺ)

- อภฺพ.๔
- คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งตัณหา คือ โภกมฺลจิตฺตูปาท
(โภกมฺลจิต ๘ เจ.๒๒)

๓. สมุทฺทยลัจฺจุลละ - มรรคลัจฺจุลลียมกะ

๒) คภ (อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณ เตสฺ)

○ อรหัตตมรรคบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งอรหัตตมรรคจิต ๑ เจ.๓๖

๓) ท (อรทฺหนฺตานํ เคสฺ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของจิต นับตั้งแต่อรหัตตผลจิต ในอรหัตตมรรควิธีเป็นต้น จนถึงปรินิพพานจิต

๔) เยจปุมฺนญฺ เตตภ (เย จ ปุณฺณํ มคฺคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสฺ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณ เตสฺ)

○ อภัพพปุณฺณ ๔

คือ ในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการดับแห่งตัณหา คือ โสภมูลจิตอุปบาท

ตวิจเเน (ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสฺ)

และในขณะที่ถึงพร้อมด้วยการเกิดขึ้นแห่งขณะทั้ง ๓ ของตัณหาวิปยุตตจิต นับตั้งแต่ปฏิสนธิจิตเป็นต้น จนถึงจุติจิต

๕) (นิ) (นิโรธสมาปนฺนํ เตสฺ)

○ อรหัตตผลบุคคล ๑ ที่กำลังเข้านิโรธสมาบัติอยู่

๖) (ฌ) (อสฺสฌณสฺสตาณํ เตสฺ)

○ สุตตือเหตุบุคคล ๑ ที่จะไม่ไ้มรรค ซึ่งกำลังเกิดและกำลังตาย ในอัสสญฺญลัตตภูมิจิต

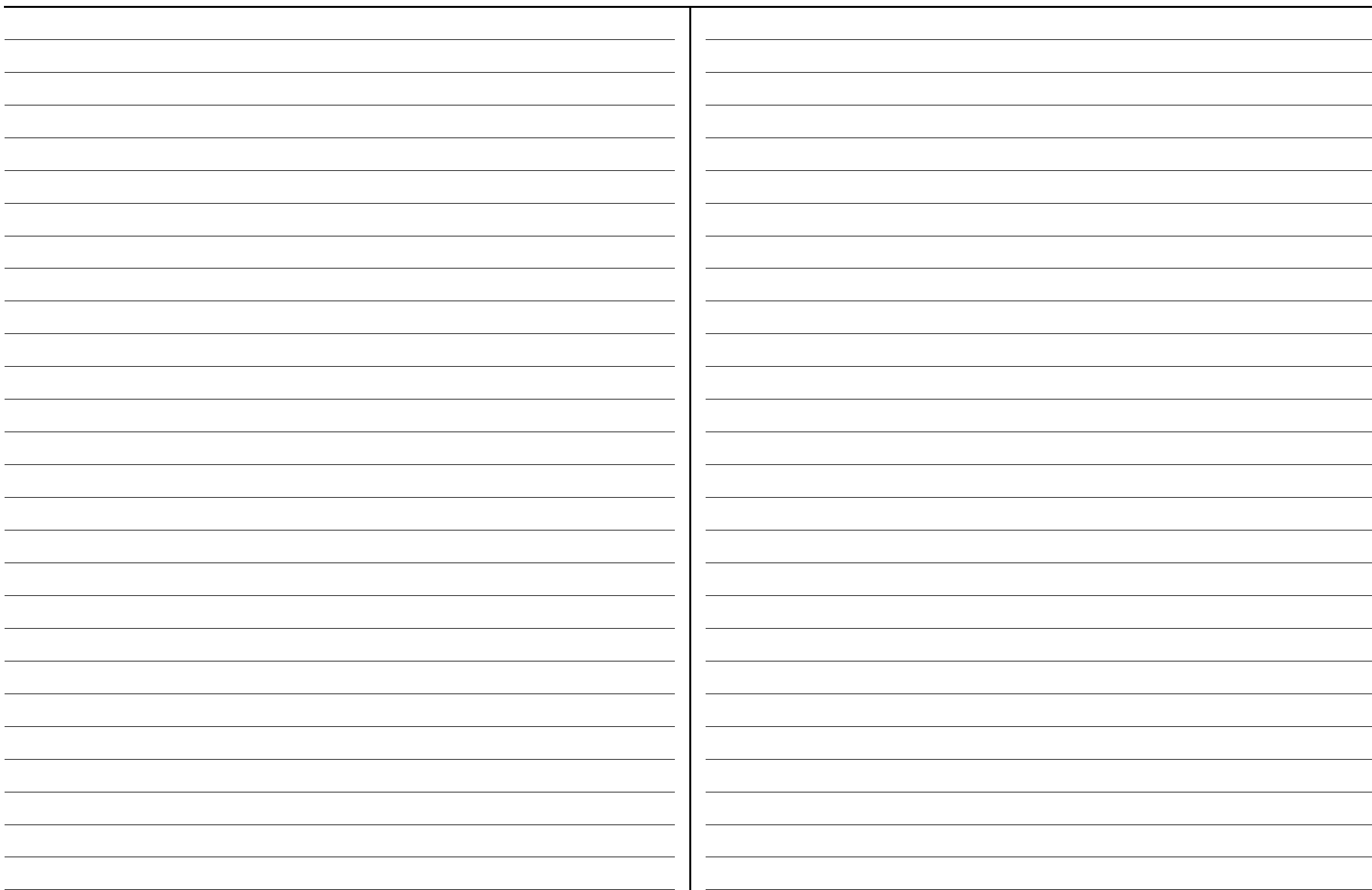
อ.ธ. ลัง. ได้แก่ องค์ธรรมหมวดหลัง เท่านั้น

สัจจยมกะ ปวัตตติวาระ

ปัจจุปปันนนานาคตวาระ (กาล ๕)

สรูป ปุคคลวาระ

(อ. นิ. อุ.นิ.)

[illegible]

๑) ศรูป

อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๒) ทจริรูป

อรพ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... จิต = อรพ.ใน อรม.วิถิ --> นี. (-อรพ. ในอรูป)

๓) ยจิราคัมภี สจริรูป

มุขย. - อนพ.๑

คือ... ไวทาน ใน อรม.วิถิ

สทิสฺสุ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ตี.๑ มต.๓ ผด.๓

คือ... จิต = คั่นหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถิ. > ถ้า ๑, ๒, ๓. (-ม.พ.ในอรูป)

๑) **สัง**
 ป.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.)
 ก็อ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.พ่าย

๒) **วชิ**
 ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหากัน...
 ก็อ... จิต = ปฏี. --> โล.๖ > ถ้า ๑.๒.๓.

๓) **อมผลอุป**
 ป.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 ก็อ... จิต = ปฏี. --> จุตินัน.

๔) **อมผลอุป**
 มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรุป.
 ก็อ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

ଲେଖ

๔) ชื่อยุ / ๔ สัญ และ ป.๔ ผ.๑ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏิ.๑๙ เจ.๑๕ กั ๓๓ ๔ ซี.แรก

๕) วชิยุ ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคั่น...

คือ... จิต = ภ.๑ --> โโล.๖... > ต้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรุรูป)

ป.๔ มต.๑ ผต.๑ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก

คือ... จิต = ภ.๑ --> จติ (-ม.ผ.ในอรุรูป)

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุปันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุททยสังขมูลียมกะ				อุปาทาवาระ - ปัจจนิกนัย					
อน.ป.		ยสส ทุกขสจจํ นุปปชติ, ตสส สมุททยสจจํ นุปปชิสสตีติ ?		ปฏ.ป.		ยสส วา ปน สมุททยสจจํ นุปปชิสสตี, ตสส ทุกขสจจํ นุปปชติติ ?			
วิ.	สัง ๑)	✓× (เยม. เขป.) ปุ.๔ ผ.๓	ครภํ ๔)	✓✓ อรม.๑ (จตุ. ปัญจ.)	วิ.	คยุป ๑)	✓× อรม.๑	ครภํ ๔)	✓✓ อรม.๑
	วจิภํ ๒)	✓× (ฉิ.) ติ.๑	ทจิภํ ๕)	✓✓ อรม.๑		ทจิยุป ๒)	✓× อรม.๑	ทจิภํ ๕)	✓✓ อรม.๑
	✓× (เยม. เขป.)	ยจิราคัมภี สจจิภํ ๖)	✓✓ (มุขย) อนผ.๑		ยจิราคัมภี สจจิยุป ๓)	✓× (มุขย) อนผ.๑	ยจิราคัมภี สจจิภํ ๖)	✓✓ (มุขย) อนผ.๑	
	ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓		✓✓ (สทิสฺ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓		✓× (สทิสฺ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓		✓✓ (สทิสฺ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓		
	อมผยุป ๓)	✓× มก.๒ ผต.๓	อคผยุป ๗)	✓✓ (มุขย) อรม.๑ อรม.๑			อคผยุป ๗)	✓✓ (ตรง) อรม.๑ อรม.๑	
			✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ผต.๓				✓✓ (อ้อม) มก.๒ มต.๓		

- ๑) สัง ป.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ต. ใน ๓๐ ฐุมิ (-อก.)
 คือ... จติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
- ๒) วจิภ ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
 คือ... จิต = ปฏ. --> โส.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓.
- ป.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ... จิต = ปฏ. --> จุตือนั้น.
- ๓) อมผยุป มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.
 คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

- ๑) คยุป อรม.๑ ที่ใน ปญจ.
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๒) ทจิยุป อรม.๑ ที่ใน จตุ. ปญจ.
 คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วิถิ --> นิ. (-ม.ผ. ในอรูป)
- ๓) ยจิราคัมภี สจจิยุป มุขย. - อนผ.๑
 คือ... โวทาน ใน อรม.วิถิ
- สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓
 คือ... จิต = ตัณหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถิ. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)

และ

- ๔) ครภ และ อรม.๑
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๕) ทจิภ อรม.๑
 คือ... = อรม --> ปรี.
- ๖) ยจิราคัมภี สจจิภ มุขย. - อนผ.๑
 คือ... โวทาน ใน อรม.วิถิ
- สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓
 คือ... จิต = ตัณหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถิ. > ถ้า ๑. ๒. ๓.

- ๗) อคผยุป มุขย. - อรม.๑ อรม.๑ ที่ใน อรูป.
 คือ... อรม. และ อรม. (เจ.๓๖)
- สทิสฺ. - มก.๒ ผต.๓ ในอรูป.
 คือ... มก.๒ ผต.๓

สังขยมกะ ปวัตติวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ				อุปปาทวาระ - อนุโลমনัย									
อน.ป.		ยสฺส ทุกขสจฺจํ อุปปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ อุปปชฺชิสฺสตีติ ?				ปฏ.ป.		ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปปชฺชิสฺสติ, ตสฺส ทุกขสจฺจํ อุปปชฺชตีติ ?					
วิ.	คยุป ๑)	✓×	อรม.๑	ยจิราคํภฺทิ สจฺยูป ๕)	✓✓	อนผ.๑	วิ.	ยจิราคํภฺทิ สจฺยูป ๑)	✓×	อนผ.๑	ยจิราคํภฺทิ สจฺยูป ๖)	✓✓	อนผ.๑
	ทจฺยูป ๒)	✓×	อรผ.๑	เยณมภฺทิ เตยฺ ๖)	✓✓	(สฺย) ภพ.๔ ผ.๓		เยณมภฺทิ เตยฺ ๒)	✓×	(สฺย) ภพ.๔ ผ.๓	เยณมภฺทิ เตยฺ ๗)	✓✓	(สฺย) ภพ.๔ ผ.๓
	เยจปฺพนภฺทิ เตยฺ ๓)	✓×	อภพ.๔	วจฺยูป ๗)	✓✓	(เยณ.) ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓		วจฺยูป ๓)	✓×	(เยณ.) ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓	วจฺยูป ๘)	✓✓	(เยณ.) ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓
	วจฺยูป ๔)	✓×	อภพ.๔		✓✓	(ที่เทสฺยใน จิ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓			✓×	(ที่เทสฺยใน จิ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓		✓✓	(ที่เทสฺยใน จิ)
								อมผยูป ๔)	✓×	มก.๒ ผต.๓			ติ.๑ มต.๓ ผต.๓

๑) คยุป	อรม.๑ ที่ใน ปญจ. คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๒) ทจฺยูป	อรผ.๑ ที่ใน จคฺ. ปญจ. คือ... = อรผ.ใน อรณ.วิธี --> นิ. (-อรผ. ในอรูป)
๓) เยจปฺพนภฺทิ เตยฺ	อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ฐุมิ (- ส.๕) คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๗ ๔ ซี.แรก
๔) วจฺยูป	อภพ.๔ ใน ว. คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ

๑) ยจิราคํภฺทิ สจฺยูป	อนผ.๑ คือ... ไวทาน ใน อรณ.วิธี
๒) เยณมภฺทิ เตยฺ	ภพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ค. ใน ๓๐ ฐุมิ (-อก) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ซี.ท้าย
๓) วจฺยูป	ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว. [๑. ที่จะไม่ได้ ม.ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า] คือ... จิต = ปฏฺธิ --> จุตอนัน.
	ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรณ. ในภพนี้] คือ... จิต = ปฏฺธิ --> นุ ใน อรณ.วิธี
๔) อมผยูป	มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป. คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

- ๑) คยุป

อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.

คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๒) ทจฺยูป

อรม.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.

คือ... = อรม.ใน อรม.วิธี --> นิ. (-อรม. ในอรูป)
- ๓) เยจปฺพนภฺทิ เตยฺ

อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕)

คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กํ ๓ ๔ ๕ ชี.แรก
- ๔) วจฺยูป

อภพ.๔ ใน ว.

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุตี
- ๑) ยจิราคํภฺทิ สจฺย

อนผ.๑

คือ... ไวทาน ใน อรม.วิธี

๒) เยณมภฺทิ เตจ

ภพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ค. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)

คือ... จุต.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๓) วจฺย

ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ปฏี --> จุตีอนัน.

ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ปฏี --> นุ ใน อรม.วิธี

๔) อมผยูป

มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.

คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

และ

๕) ยจิราคํภฺทิ สจฺยูป

และ อนผ.๑

คือ... ไวทาน ใน อรม.วิธี

๖) เยณมภฺทิ เตยฺ

ภพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ

คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กํ ๓ ๔ ๕ ชี.แรก

๗) วจฺยูป

ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า]

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุตี (-ม.ผ. ในอรูป.)

ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

คือ... จิต = ภ.๑ --> นุ ใน อรม.วิธี (-ม.ผ. ในอรูป.)

อ.พระมหาธีรเดช จิตตสุโก

สังขยมกะ ปวัตติวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) บุคคลวาระ

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ				อุปาทวาระ - ปัจจนิกนัย				
อน.ป.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ ?			ปฎิ.ป.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ ?			
ขจิราคฺคิ สจฺจํ ๑)	✓×	อนผ.๑	คภํ ๕)	✓✓	อรผ.๑	คภํ ๕)	✓✓	อรผ.๑
เยเยมณฺเฑ เตจ ๒)	✓×	(สัจ) ภัก.๔ ผ.๓	ทจฺจํ ๖)	✓✓	อรผ.๑	ทจฺจํ ๖)	✓✓	อรผ.๑
วจิภํ ๓)	✓×	(เยเย.) ภัก.๔ มต.๓ ผต.๓	เยจปฺพนฺเฑ เตจ ๗)	✓✓	อภัก.๔	เยจปฺพนฺเฑ เตจ ๗)	✓✓	(สัจ) อภัก.๔
	✓×	(ที่เหลือใน จิ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓	วจิภํ ๘)	✓✓	อภัก.๔	วจิภํ ๘)	✓✓	(วจิภ) อภัก.๔
อมผยุป ๔)	✓×	มก.๒ ผต.๓	อคผยุป ๙)	✓✓	อรผ.๑ อรผ.๑	อคผยุป ๙)	✓✓	อรผ.๑ อรผ.๑

๑) ขจิริคคฺคิ สจฺจํ	อนผ.๑ คือ... ไวทาน ใน อรม.วิธี
๒) เยเยมณฺเฑ เตจ	ภัก.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
๓) วจฺจํ	ภัก.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว. [๑. ที่จะไม่ไ้ ม. ภพนี้ แต่ไ้ ม.ภพหน้า / ๒. ไ้ มต.ภพนี้และไ้ มส.ภพหน้า] คือ... จิต = ปฏฺิ --> จุตินัน. ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะไ้ อรม. ในภพนี้] คือ... จิต = ปฏฺิ --> นุ ใน อรม.วิธี
๔) อมผยุป	มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป. คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

๑) คยุป	อรม.๑ ที่ใน ปญจ. คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๒) ทจฺจํ	อรม.๑ ที่ใน จค. ปญจ. คือ... = อรม.ใน อรม.วิธี --> นิ. (-อรผ. ในอรูป)
๓) เยจปฺพนฺเฑ เตจ	อภัก.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕) คือ... ปฏฺิ.๑๕ เจ.๓๕ กิ ๓๗ ๔ ชี.แรก
๔) วจฺจํ	อภัก.๔ ใน ว. คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ

และ

๕) คภํ	และ อรม.๑ คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๖) ทจฺจํ	อรม.๑ คือ... = อรม --> ปรี.
๗) เยจปฺพนฺเฑ เตจ	อภัก.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๘) วจฺจํ	อภัก.๔ ใน ว. คือ... จิต = ปฏฺิ --> จุตินัน.
๙) อคผยุป	อรม.๑ อรม.๑ ที่ใน อรูป. คือ... อรม. และอรผ. (เจ.๓๖)

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		อุปาทวาระ - อนโธมณัย	
อน.ปุ. วิ.	ยสฺส สมุทยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ ?	ปฏฺิ.ปุ. วิ.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, ตสฺส สมุทยสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ ?
ตอุป [เยปูมณฺเฑ เตตอุป ๑) ✓× อภัพ.๔ เยมณฺเฑ เตตอุป ๒) ✓✓ ภัพ.๔ ผ.๓ (แบ่งตามมรรค)		ยจิราคัมมิ ๑) ✓× (มุขย) อนผ.๑ เยมณฺเฑ เตตอุป ๕) ✓✓ (สํอุ) ภัพ.๔ ผ.๓ ✓× (สทิสฺสุ.) มต.๓ เยเณมณฺเฑ เตตภํ ตวิจิเน ๒) ✓× ภัพ.๔ ผ.๓ นิ ๓) ✓× อนผ.๑ ณ ๔) ✓× สุ.๑	

๑) เยปูมณฺเฑ เตตอุป

อภัพ.๔

คือ... ค้นหา คือ โลกมุลจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)

๑) ยจิราคัมมิ

มุขย. - อนผ.๑

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของโาทาน ใน อรม.วิถี

สทิสฺสุ. - มต.๓

คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓

๒) เยเณมณฺเฑ เตตภํ

ภัพ.๔ ผ.๓

คือ... โลกมุลจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)

ตวิจิเน

และ... เกิดขึ้นแห่ง... ค้นหาวิป. = เวียนว่าย --> นุ ใน อรม.วิถี

๓) นิ

อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๔) ณ

สุ.๑ ที่จะได้มรรค เกิดในอสัญญ.

และ

๒) เยมณฺเฑ เตตอุป

และ ภัพ.๔ ผ.๓

คือ... ค้นหา คือ โลกมุลจิตตูปบาท

สังขยมกะ ปวัตติวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		อุปาทวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ปุ.	ยสส สมุทยสจจํ นุปปชฺชติ, ตสส มคฺคสจจํ นุปปชฺชิสฺสตีติ ?	ปฏ.ปุ.	ยสส วา ปน มคฺคสจจํ นุปปชฺชิสฺสตี, ตสส สมุทยสจจํ นุปปชฺชิตีติ ?
วิ.	ยจิราคํ ๑) ✓× (มุขย) อนผ.๑ คี ๕) ✓✓ อรม.๑	วิ.	เยปฺพนฺนํ เตตฺถ ๑) ✓× อภพ.๔ คี ๒) ✓✓ อรม.๑
	✓× (สทิสฺ) มต.๓ ท ๖) ✓✓ อรม.๑		ท ๓) ✓✓ อรม.๑
เยเณมฺนํ เตตฺถํ ตวิจิเน ๒)	✓× ภพ.๔ ผ.๓	เยปฺพนฺนํ เตตฺถํ ตวิจิเน ๔)	✓✓ อภพ.๔
นิ ๓) ✓× อนผ.๑	เยปฺพนฺนํ เตตฺถํ ตวิจิเน ๗)	(นิ) ๕)	✓✓ อรม.๑
ณ ๔) ✓× ส.๑ ที่จะไม่มรรค	(ณ) ๘) ✓✓ ส.๑ ที่จะไม่มรรค	(ณ) ๖)	✓✓ ส.๑ ที่จะไม่มรรค

๑) ยจิราคํ	มุขย. - อนผ.๑ คือ... ขณะทั้ง ๓ ของไวทาน ใน อรม.วิธิ
	สทิสฺ. - มต.๓ คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓
๒) เยเณมฺนํ เตตฺถํ	ภพ.๔ ผ.๓ คือ... โลกมุขจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)
ตวิจิเน	และ... เกิดขึ้นแห่ง... ด้นหาวิป. = เวียนวาย --> นุ ใน อรม.วิธิ
๓) นิ	อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๔) ณ	ส.๑ ที่จะไม่มรรค เกิดในอสังข.

๑) เยปฺพนฺนํ เตตฺถ ๑)	อภพ.๔ คือ... ด้นหา คือ โลกมุขจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)
-----------------------	--

และ

๕) คี	และ อรม.๑ คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ อรม.๑ เจ.๓๖
๖) ท	อรผ.๑ คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรม --> นิ
๗) เยปฺพนฺนํ เตตฺถํ	อภพ.๔ คือ... โลกมุขจิตตูปบาท
ตวิจิเน	และ... เกิดขึ้นแห่ง... ด้นหาวิป. = ปฏี --> จุติ

๘) (นิ)	อรผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๙) (ณ)	ส.๑ ที่จะไม่มรรค ก.ก. และ ก.ต. ในอสังข.

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทตยสังขมูลียมกะ		นิโรธวาระ - อนุลอมนัย	
อนุ.ป.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ นิรุณฺณํ, ตสฺส สมุทตยสจฺจํ นิรุณฺณํ	ปฏฺิ.ป.	ยสฺส วา ปน สมุทตยสจฺจํ นิรุณฺณํ, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นิรุณฺณํ
วิ. คภ ๑) ✓×	อภ.๑ (สจ-ฉิ.เยม.เย.ป.) ปุ.๔ ผ.๓	วิ. สญ ๑) ✓×	(ฉิ.เยม.เย.ป.) ปุ.๔ ผ.๓
ทภ ๒) ✓×	อภ.๑	สจ ๔) ✓✓	(เยม.เย.ป.) ปุ.๔ ผ.๓
ยจราคภ ๓) ✓×	(มุข.ย) อนภ.๑	วภ ๕) ✓✓	(ฉิ.) ปุ.๔ ผ.๓ ผ.๓
	✓× (สทิสฺ) ต.๑ ผ.๓ ผ.๓		✓✓ (เยม.เย.ป.) ปุ.๔ ผ.๓ ผ.๓
		อมภ ๓) ✓×	มก.๒ ผ.๓

๑) คภ	อภ.๑ ที่ใน ปญจ. คือ... อภ.๑ เจ.๓๖
๒) ทภ	อภ.๑ ที่ใน จตฺ. ปญจ. คือ... จิต = อภ.ใน อภ.วิธึ --> นิ. (-อภ. ในอรุป)
๓) ยจราคภ	มุข.ย. - อนภ.๑ คือ... โวทาน ใน อภ.วิธึ สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ ผ.๓ ผ.๓ คือ... จิต = คณหา.ท้าย --> นุ ใน อภ.วิธึ. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรุป)

๑) สญ	ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ ก.๓ ๔ ๕ ซึ่แรก
๒) วภ	ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีคณหาทัน... คือ... จิต = ภ.๑ --> อภ.โล.๓... > ถ้า ๑. ๒. ๓. ปุ.๔ ผ.๓ ผ.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ
๓) อมภ	มก.๒ ผ.๓ ที่ในอรุป. คือ... มก.๒ ผ.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

และ

๔) อภ / ๔) สจ	และ ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ซึ่ท้าย
๕) วภ	ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีคณหาทัน... คือ... จิต = ปฏ. --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรุป) ปุ.๔ ผ.๓ ผ.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ... จิต = ปฏ. --> จุติอนัน. (-ม.ผ.ในอรุป)

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) บุคคลวาระ

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทตยสังขมูลียมกะ		นิโรธวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ป.	ยสส ทุกขสจจ น นิรุณตติ, ตสส สมุทตยสจจ น นิรุณตติสสตีติ ?	ปฏ.ป.	ยสส วา ปน สมุทตยสจจ น นิรุณตติสสตีติ, ตสส ทุกขสจจ น นิรุณตติสสตีติ ?
วิ. สัจ ๑) ✓× (จิ เยม. เยป.) ปุ.๔ ฌ.๓	คยุป ๔) ✓✓ อรม.๑	วิ. คภ ๑) ✓× อรม.๑	คยุป ๔) ✓✓ อรม.๑
วจิยุป ๒) ✓× (จิ) ต.๑	ทจิยุป ๕) ✓✓ อรม.๑	ทจิภ ๒) ✓× อรม.๑	ทจิยุป ๕) ✓✓ อรม.๑
✓× (เยม. เยป.) ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓	ยจิราคภี สจิยุป ๖) ✓✓ (มุขย.) อนฬ.๑	ยจิราคภี สจิภ ๓) ✓× (มุขย.) อนฬ.๑	ยจิราคภี สจิยุป ๖) ✓✓ (มุขย.) อนฬ.๑
อมฬภ ๓) ✓× มก.๒ ฌต.๓	✓✓ (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ฌต.๓	✓× (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ฌต.๓	✓✓ (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ฌต.๓
	อคฬภ ๗) ✓✓ (มุขย.) อรม.๑ อรม.๑		อคฬภ ๗) ✓✓ (มุขย.) อรม.๑ อรม.๑
	✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ฌต.๓		✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ฌต.๓

- ๑) **สัจ** ปุ.๔ ฌ.๓ ซึ่ง ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ
 คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ ก ๓๗ ๔ ชี.แรก
- ๒) **วจิยุป** ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน...
 คือ... จิต = ภ.๑ --> อุป.โล.๗... > ถ้า ๑. ๒. ๓.
 ปุ.๔ มต.๓ ฌต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ
- ๓) **อมฬภ** มก.๒ ฌต.๓ ที่ในอรูป.
 คือ... มก.๒ ฌต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

- ๑) **คภ** อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๒) **ทจิภ** อรม.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ.
 คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วิธ --> นิ. (-อรพ. ในอรูป)
- ๓) **ยจิราคภี สจิภ** มุขย. - อนฬ.๑
 คือ... ไวยา. ใน อรม.วิธ
 สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ฌต.๓
 คือ... จิต = คณา.ท้าย --> นุ ใน อรม.วิธ. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.พ.ในอรูป)

- และ
- ๔) **คยุป** และ อรม.๑
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๖) **ยจิราคภี สจิยุป** มุขย. - อนฬ.๑
 คือ... ไว ใน อรม.วิธ
 สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ฌต.๓
 คือ... จิต = ตทา./ภ.ที่ต่อจาก โล.๗ --> นุ ใน อรม.วิธ. > ถ้า ๑. ๒. ๓.
- ๗) **อคฬภ** มุขย. - อรม.๑ อรม.๑ ที่ใน อรูป. สทิสฺ. - มก.๒ ฌต.๓ ในอรูป.
 คือ... อรม. และอรพ. (เจ.๓๖) คือ... มก.๒ ฌต.๓

๑) <u>ศกั</u>	อรม.๑ ที่ใน ปัญจ. คือ... อรม.๑ เจ.๓๖	๑) <u>ศอุป</u>	อรม.๑ ใน จตุ. ปัญจ. คือ... อรม.๑ เจ.๓๖	๒) <u>ยจิราศัฏฐิ สจฺจอุป</u>	อนผ.๑ คือ... โว ใน อรม.วิที
๒) <u>ทจิภั</u>	อรผ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ. คือ... จิต = อรผ.ใน อรม.วิที --> นิ. (-อรผ. ในอรูป)	๓) <u>เยภเมภฏฺฐิ เตอุ</u>	ภัพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ฐมิ คือ... = ปฏฺ.๑๕ เจ.๓๕ กั ๓๗ ๔ ซี.แรก		
๓) <u>เยจปฺพนฏฺฐิ เตจ</u>	อภัพ.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ฐมิ (- ส.๕) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ซี.ท้าย	๔) <u>วจิอุป</u>	ภัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว. [๑. ที่จะไม่ไค้ ม. ภพนี้ แต่ไค้ ม.ภพหน้า / ๒. ไค้ มต.ภพนี้และไค้ มส.ภพหน้า] คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะไค้ อรม. ในภพนี้] คือ... จิต = ภ.๑ --> นุ ใน อรม.วิที		
๔) <u>วจิภั</u>	อภัพ.๔ ใน ว. คือ... จิต = ปฏฺ --> จุติอนัน.	๕) <u>อมผภั</u>	มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป. คือ... มก.๒ ผต.๓		

ଲେଖ

๕) ยศบรรดาศักดิ์ สจ.ภ. และ อนุช.๑
คือ... ไวยาพณ ใน อรม.วิถึ

๖) เขเบบมภูติ เตจ
ภ.พ.๔ พ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก)
คือ... จติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ทำย

๗) วิจิ ภัท.๔ มต.๓ ศต.๓ ใน ว.
[๑. ที่จะไม่ได้ ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้ และได้ มส.ภพหน้า]
.....
คือ... จิต = ปฏิ --> จุตินัน. (- ม.พ. ในอรูป)

ติ.๑ มต.๓ ศต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]
.....
คือ... จิต = ปฏิ --> นุ ใน อรม.วิธี (- ม.พ. ในอรูป)

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) บุคคลวาระ

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		นิโรธวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ป.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ น นินฺรุณฺติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณฺติสฺสตีติ ?	ปฏ.ป.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณฺติสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ น นินฺรุณฺตีติ ?
วิ.	คยุป ๑) ✓× อรม.๑	วิ.	คภ ๑) ✓× อรม.๑
	ยจฺราคฺภฺยํ สจฺยป ๒) ✓× อนฬ.๑		ทจฺยป ๕) ✓✓ อรม.๑
	เยเนมฺภฺยํ เตย ๓) ✓× (สฺย) ภพ.๔ ฌ.๓		ยจฺปฺมณฺญิ เตย ๖) ✓✓ (สฺย) อภพ.๔
	วจฺยป ๔) ✓× (เยเน.) ภพ.๔ มต.๓ ฌต.๓		วจฺยป ๗) ✓✓ (วจฺยป) อภพ.๔
			อคณภ ๘) ✓✓ อรม.๑ อรม.๑
	๑) ✓× (จฺ) ต.๑ มต.๓ ฌต.๓		
	อมณภ ๕) ✓× มก.๒ ฌต.๓		

๑) คยุป	อรม.๑ ใน จตฺ. ปญฺจ.	๒) ยจฺราคฺภฺยํ สจฺยป	อนฬ.๑
	คือ... อรม.๑ เจ.๓๖		คือ... โว ใน อรม.วติ
๓) เยเนมฺภฺยํ เตย	ภพ.๔ ฌ.๓ ที่ ก.ก. ใน ๓๑ ภูมิ		
	คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กํ ๓๗ ๔ ชี.แรก		
๔) วจฺยป	ภพ.๔ มต.๓ ฌต.๓ ใน ว.		
	[๑. ที่จะไม่ไ้ ม. ภพนี้ แต่ไ้ ม.ภพหน้า / ๒. ไ้ มต.ภพนี้และไ้ มส.ภพหน้า]		
	คือ... จิต = ภ.๑ --> จุตฺ		
	ติ.๑ มต.๓ ฌต.๓ [๓. จะไ้ อรม. ในภพนี้]		
	คือ... จิต = ภ.๑ --> นุ ใน อรม.วติ		
๕) อมณภ	มก.๒ ฌต.๓ ที่ในอรูป.		
	คือ... มก.๒ ฌต.๓		

และ

๑) คภ	อรม.๑ ที่ใน ปญฺจ.
	คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๒) ทจฺยป	อรฬ.๑ ที่ใน จตฺ. ปญฺจ.
	คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วติ --> นิ. (-อรฬ. ในอรูป)
๓) ยจฺปฺมณฺญิ เตจ	อภพ.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (- ต.๕)
	คือ... จุตฺ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
๔) วจฺยป	อภพ.๔ ใน ว.
	คือ... จิต = ปฏิ --> จุตฺอนัน.

๖) ทจฺยป	อรฬ.๑
	คือ... = อรม --> ปรี.
๗) ยจฺปฺมณฺญิ เตย	อภพ.๔ ซึ่ง ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ต.๕)
	คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ กํ ๓๗ ๔ ชี.แรก

๘) วจฺยป	อภพ.๔ ที่ใน ว.
	คือ... จิต = ภ.๑ --> จุตฺ
๙) อคณภ	อรม.๑ อรม.๑ ที่ใน อรูป.
	คือ... อรม. และอรฬ. (เจ.๓๖)

สังขยมกะ ปวัตติวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		นิโรธวาระ - อนุโลมนัย	
อน.ปุ. วิ.	ยสฺส สมุทยสจฺจํ นิรุชฺเณติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิรุชฺเณติสตีติ ?	ปฏ.ปุ. วิ.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิรุชฺเณติสตี, ตสฺส สมุทยสจฺจํ นิรุชฺเณตีติ ?
	ตภํ [เยปุมนฺนํ เตตภํ ๑) ✓× อภพ.๔ เยมฺนํ เตตภํ ๒) ✓✓ ภพ.๔ ผ.๓		คยุป ๑) ✓× อรม.๑ เยมฺนํ เตตภํ ๒) ✓✓ ภพ.๔ ผ.๓ ยจิริคํ ๒) ✓× อนผ.๑ เยเยมฺนํ เตตยุปํ ตวิจิเน ๓) ✓× ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ นิ ๔) ✓× อนผ.๑ ณ ๕) ✓× สุ.๑

๑) เยปุมนนํ เตตภํ อภพ.๔
 คือ... ตัณหา คือ โภกมุลจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)

๑) คยุป อรม.๑ ใน จตุ. ปัญจ.
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๒) ยจิริคํ อนผ.๑
 คือ... โว ใน อรม.วิธี

๓) เยเยมฺนํ เตตยุปํ ภพ.๔ ผ.๓
 คือ... โล. และ...เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป... = เวียนว่าย --> นุ ใน อรม.วิธี

ตวิจิเน มต.๓
 คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓

๔) นิ อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ

๕) ณ สุ.๑ ที่จะได้มรรค เกิดในอสังข.

และ

๒) เยมฺนํ เตตภํ และ ภพ.๔ ผ.๓
 คือ... ตัณหา คือ โภกมุลจิตตูปบาท

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		นิโรธวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ป.	ยสฺส สมุทยสจฺจํ น นินฺรุณฺติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณฺติสฺสตีติ ?	ปฏ.ป.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณฺติสฺสตี, ตสฺส สมุทยสจฺจํ น นินฺรุณฺตีติ ?
วิ.	คยุป ๑) ✓× อรม.๑	วิ.	ครภ ๒) ✓✓ อรม.๑
	ยจิราคฺภี ๒) ✓× อนผ.๑		ท ๓) ✓✓ อรม.๑
	เยณณฺณิ เตตฺตยุป ตฺวิจเณ ๓) ✓× ภักพ.๔ มต.๓ ผต.๓		เยจปฺมณฺณิ เตตฺตยุป ตฺวิจเณ ๔) ✓✓ อภักพ.๔
			(นิ) ๕) ✓✓ อรม.๑
	นิ ๔) ✓× อนผ.๑		(ณ) ๖) ✓✓ ส.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค
	ณ ๕) ✓× ส.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค		

๑) คยุป	อรม.๑ ใน จต. ปัญจ.	๒) ยจิราคฺภี	อนผ.๑
	คือ... อรม.๑ เจ.๓๖		คือ... โว ใน อรม.วิธิ
๓) เยณณฺณิ เตตฺตยุป	ภักพ.๔ ผ.๑		
	คือ... โฉ. และ...เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป... = เวียนว่าย --> นู ใน อรม.วิธิ		
ตฺวิจเณ	มต.๓		
	คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ มต.๓		
๔) นิ	อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ		
๕) ณ	ส.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค เกิดในอสังข.		

๑) เยจปฺมณฺณิ เตตฺตยุป	อภักพ.๔
	คือ... ตัณหา คือ โภกมุลจิตตูปบาท

และ	๖) ครภ	และ อรม.๑
		คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
	๗) ท	อรม.๑
		คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรม --> นิ
	๘) เยจปฺมณฺณิ เตตฺตยุป	อภักพ.๔
		คือ... โภกมุลจิตตูปบาท
	ตฺวิจเณ	
		และ...ขณะทั้ง ๓ ตัณ.วิป = ปฏี --> จตฺติ

๙) (นิ)	อรผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๑๐) (ณ)	ส.๑ ที่จะไม่ไ้มรรค ก.ก. และ ก.ค.ในอสังข.

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทตยสังขมูลียมกะ		อุปาทนโรธวาระ - อนโลมนัย	
อน.ป.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ อุปปชฺชติ, ตสฺส สมุทตยสจฺจํ นิรุณฺณิสฺสตีติ ?	ปฏ.ป.	ยสฺส วา ปน สมุทตยสจฺจํ นิรุณฺณิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ อุปปชฺชตีติ ?
วิ.	คยุ ๑) ✓× อรม.๑ อีย ๔) ✓✓ (สฺย-จิ เยม. เปป.) ปุ.๔ ผ.๓	วิ.	สํ ๑) ✓× (เยม. เปป.) ปุ.๔ ผ.๓ สฺย ๔) ✓✓ (จิ เยม. เปป.) ปุ.๔ ผ.๓
	ทจียุ ๒) ✓× อรม.๑ วจียุ ๕) ✓✓ (จิ) ต.๑		วจียุ ๒) ✓× (จิ) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ วจียุ ๕) ✓✓ (จิ) ต.๑
	ยจิราคํภี สจียุ ๓) ✓× ต.๑ มต.๓ ผต.๓ ✓✓ (เยม. เปป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓		✓× (เยม. เปป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ✓✓ (เยม. เปป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓
			อมผยุ ๓) ✓× มก.๒ ผต.๓

- ๑) คยุ อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.
 คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
- ๒) ทจียุ อรม.๑ ที่ใน จต. ปัญจ.
 คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วิถิ --> นิ. (-อรผ. ในอรูป)
- ๓) ยจิราคํภี สจียุ มุขย. - อนผ.๑
 คือ... โวทาน ใน อรม.วิถิ
- สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓
 คือ... จิต = คณหา.ท้าย --> นุ ใน อรม.วิถิ. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)

- ๑) สํ ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ค. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.)
 คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. จิ.ท้าย
- ๒) วจียุ ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีคณหาคั่น...
 คือ... จิต = ปฏ. --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓.
- ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ... จิต = ปฏ. --> จุติอนัน.
- ๓) อมผยุ มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรูป.
 คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

และ

- ๔) อีย / ๔) สฺย และ ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ค. ใน ๓๑ ภูมิ
 คือ... ปฏ.๑๕ เจ.๓๕ ก.๓๔ จิ.แรก
- ๕) วจียุ ต.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีคณหาคั่น...
 คือ... จิต = ภ.๑ --> โล.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรูป)
- ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก
 คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.ผ.ในอรูป)

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) บุคคลวาระ

๑. ทุกขสังขมูละ - สมุทตยสังขมูลียมกะ		อุปาทนโรธวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ป.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, ตสฺส สมุทตยสจฺจํ น นิรุณฺณิสฺสตีติ ?	ปฏ.ป.	ยสฺส วา ปน สมุทตยสจฺจํ น นิรุณฺณิสฺสตี, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชติติ ?
วิ. สัง ๑) ✓× (เขม. เขป.) ปุ.๔ ผ.๓	ครํ ๔) ✓✓ อรม.๑	วิ. คยุป ๑) ✓× อรม.๑	ครํ ๔) ✓✓ อรม.๑
วจิรํ ๒) ✓× (ฉิ) ต.๑	ทจิรํ ๕) ✓✓ อรม.๑	ทจิรํ ๒) ✓× อรม.๑	ทจิรํ ๕) ✓✓ อรม.๑
✓× (เขม. เขป.) ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓	ยจิรํ ๖) ✓✓ (มุขย) อนผ.๑	ยจิรํ ๓) ✓× (มุขย) อนผ.๑	ยจิรํ ๖) ✓✓ (มุขย) อนผ.๑
อมผยุป ๓) ✓× มก.๒ ผต.๓	✓✓ (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓	✓× (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓	✓✓ (สทิสฺ) ต.๑ มต.๓ ผต.๓
	อคผยุป ๗) ✓✓ (มุขย) อรม.๑ อรม.๑		อคผยุป ๗) ✓✓ (มุขย) อรม.๑ อรม.๑
	✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ผต.๓		✓✓ (สทิสฺ) มก.๒ ผต.๓

๑) สัง	ปุ.๔ ผ.๓ ซึ่ง ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก.) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
๒) วจิรํ	ติ.๑ ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... โดยไม่มีต้นหาคัน... คือ... จิต = ปฏ. --> โถ.๖... > ถ้า ๑. ๒. ๓. ปุ.๔ มต.๓ ผต.๓ ที่จะต้องเกิดต่อไปอีก คือ... จิต = ปฏ. --> จุตินัน.
๓) อมผยุป	มก.๒ ผต.๓ ที่ในอรุป. คือ... มก.๒ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

๑) คยุป	อรม.๑ ที่ใน ปัญจ. คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๒) ทจิรํ	อรผ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ. คือ... จิต = อรม.ใน อรม.วิธิ --> นิ. (-ม.ผ. ในอรุป)
๓) ยจิรํ	มุขย. - อนผ.๑ คือ... ไวทาน ใน อรม.วิธิ สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓ คือ... จิต = ต้นหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิธิ. > ถ้า ๑. ๒. ๓. (-ม.ผ.ในอรุป)

และ

๔) ครํ	และ อรม.๑ คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๕) ทจิรํ	อรผ.๑ คือ... = อรม --> ปรี.

๖) ยจิรํ	มุขย. - อนผ.๑ คือ... ไวทาน ใน อรม.วิธิ สทิสฺ. - ผู้ที่จะได้ ม.ทั้ง ๔ ตามลำดับ... ต.๑ มต.๓ ผต.๓ คือ... จิต = ต้นหา..ท้าย --> นุ ใน อรม.วิธิ. > ถ้า ๑. ๒. ๓.
-----------------	---

๗) อคผยุป	มุขย. - อรม.๑ อรม.๑ ที่ใน อรุป. คือ... อรม. และอรผ. (เจ.๓๖)
	สทิสฺ. - มก.๒ ผต.๓ ในอรุป. คือ... มก.๒ ผต.๓

๑) ทจริชุป	อรพ.๑ ที่ใน จตุ. ปัญจ. คือ... = อรพ. ใน อรม.วิธิ --> นิ. (-อรพ. ในอรูป)	๑) ยจิราศฏฐิ สจิภ	อนพ.๑ คือ... โวทาน ใน อรม.วิธิ
๒) เยจปุมณฐิ เตช	อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ฐุมิ (- ฐ.๕) คือ... ปฏฺ.๑๕ เจ.๓๕ กัม ๗ ๔ ชี.แรก	๒) เยเยมณฐิ เตจ	ภพ.๔ พ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ฐุมิ (-อก) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
๓) วจิชุป	อภพ.๔ ใน ว. คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ	๓) วจิภ	ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว. [๑. ที่จะไม่ได้ ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้ และได้ มส.ภพหน้า] คือ... จิต = ปฏฺ --> จุติอนัน. ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้] คือ... จิต = ปฏฺ --> นุ ใน อรม.วิธิ
		๔) อมผชุป	มบ.๓ ผต.๓ ที่ในอรูป. คือ... มบ.๓ ผต.๓ เจ.๓๖

๔) คยุป และ อรม.๑ ที่ใน ปัญจ.
คือ... อรม.๑ เจ.๓๖

๕) ยจิราคัมภี สจฺญป อนฬ.๑
คือ... โวทาน ใน อรม.วิธี

๖) เยเยมภี เตยุ ภพ.๔ ผ.๑ ที่ ก.ก. ใน ๑๑ ภูมิ
คือ... ปฏี.๑๕ เจ.๑๕ กัณ ๓๔ ชี.มรก

๗) วิจิตร

ภพ.๔ มต.๓ ผด.๓ ใน ว.

[๑. ที่จะไม่ได้ม. ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้มต.ภพนี้ และได้ มส.ภพหน้า]

.....

คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ (-ม.ผ. ในอรูป.)

.....

ติ.๑ มต.๓ ผด.๓ [๓. จะได้ อรม. ในภพนี้]

.....

คือ... จิต = ภ.๑ --> น ใน อรม.วิธี (-ม.ผ. ในอรูป.)

สังขยมกะ ปวัตติวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๒. ทุกขสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ				อุปาทนโรธวาระ - ปัจจนิกนัย			
อน.ปุ.	ยสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณิสฺสตีติ ?			ปฏฺิ.ปุ.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณิสฺสตีติ, ตสฺส ทุกขสจฺจํ นุปฺปชฺชติติ ?		
ยจฺราคํฎิ สจฺจํ ๑)	✓×	อนผ.๑	คภํ ๕)	✓✓	อรผ.๑	คภํ ๕)	✓✓
เยภเมภฺมิ เตจ ๒)	✓×	(สจ) ภพ.๔ ผ.๓	ทจฺจํ ๖)	✓✓	อรผ.๑	ทจฺจํ ๕)	✓✓
วจฺจํ ๓)	✓×	(วจฺจ) ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓	เยจปฺพนภฺมิ เตจ ๗)	✓✓	(สจ) อภพ.๔	เยจปฺพนภฺมิ เตจ ๖)	✓✓
	✓×	(วจฺจ - จิ) ติ.๑ มต.๓ ผต.๓	วจฺจํ ๘)	✓✓	(วจฺจ) อภพ.๔	วจฺจํ ๗)	✓✓
อมผยุป ๔)	✓×	มบ.๓ ผต.๓	อมผยุป ๙)	✓✓	อรผ.๑	อมผยุป ๘)	✓✓

๑) ยจฺราคํฎิ สจฺจํ	อนผ.๑ คือ... ไวยาหน ใน อรผ.วิธี
๒) เยภเมภฺมิ เตจ	ภพ.๔ ผ.๓ ที่ ก.ต. ใน ๓๐ ภูมิ (-อก) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย
๓) วจฺจํ	ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓ ใน ว. [๑. ที่จะไม่ได้ ม.ภพนี้ แต่ได้ ม.ภพหน้า / ๒. ได้ มต.ภพนี้และได้ มส.ภพหน้า] คือ... จิต = ปฏฺิ --> จุตินัน. ติ.๑ มต.๓ ผต.๓ [๓. จะได้ อรผ. ในภพนี้] คือ... จิต = ปฏฺิ --> นุ ใน อรผ.วิธี
๔) อมผยุป	มบ.๓ ผต.๓ ที่ในอรูป. คือ... มบ.๓ ผต.๓ (-โสม.๑) เจ.๓๖

และ

๕) คภํ	และ อรผ.๑ คือ... อรผ.๑ เจ.๓๖
๖) ทจฺจํ	อรผ.๑ คือ... = อรผ --> ปรี.
๗) เยจปฺพนภฺมิ เตจ	อภพ.๔ ซึ่ง ก.ต. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕) คือ... จุติ.๑๕ เจ.๓๕ กัมม. ชี.ท้าย

๑) ทจฺจํ	อรผ.๑ ที่ใน จุ. ปัญจ. คือ... = อรผ.ใน อรผ.วิธี --> น. (-อรผ. ในอรูป)
๒) เยจปฺพนภฺมิ เตจ	อภพ.๔ ที่ ก.ก. ใน ๒๖ ภูมิ (- ๕.๕) คือ... ปฏฺิ.๑๕ เจ.๓๕ ก ๓๗ ๔ ชี.แรก
๓) วจฺจํ	อภพ.๔ ใน ว. คือ... จิต = ภ.๑ --> จุติ

๘) วจฺจํ	อภพ.๔ ใน ว. คือ... จิต = ปฏฺิ --> จุตินัน.
๙) อมผยุป	อรผ.๑ ที่ใน อรูป. คือ... อรผ. (เจ.๓๖)

๓. สมุทยสังจุมุละ - มรรคสังจุมุฬิยมกะ		อุปปาทนิโรธวาระ - อนุโลมนัย	
อน.ป. วิ.	ยสส สมุทยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิรุณิสฺสตีติ ? คอุป [เยปุมนฺวิ เตตอุป ๑) ✓× อภัพ.๔ เขมฺวิ เตตอุป ๒) ✓✓ ภัพ.๔ ผ.๓ (แบ่งตามมรรค)	ปฏ.ป. วิ.	ยสส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิรุณิสฺสตีติ, ตสฺส สมุทยสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ ? คอุป ๑) ✓× อรม.๑ ขจราคมฺวิ ๒) ✓× อนผ.๑ เยเขมฺวิ เตตภํ ตวิจิเน ๓) ✓× ภัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ นิ ๔) ✓× อนผ.๑ ณ ๕) ✓× สุ.๑ เขมฺวิ เตตอุป ๖) ✓✓ ภัพ.๔ ผ.๓
๑) <u>เยปุมนฺวิ เตตอุป</u> อภัพ.๔ คือ... ตัณหา คือ โลกมุฬจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)		๑) <u>คอุป</u> อรม.๑ คือ... อรม.๑ เจ.๓๖ ๒) <u>ขจราคมฺวิ</u> อนผ.๑ คือ... ขณะทั้ง ๓ ของโวลาน ใน อรม.วิถี ๓) <u>เยเขมฺวิ เตตภํ</u> <u>ตวิจิเน</u> ภัพ.๔ มต.๓ ผต.๓ คือ... โลกมุฬจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒) และ... เกิดขึ้นแห่ง... ตัณหาวิป. = เวียนว่าย --> นุ ใน อรม.วิถี ๔) <u>นิ</u> อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ ๕) <u>ณ</u> สุ.๑ เกิดในอสัญ.	

ଲେଖ

๒) เยมมิ เตตอุบุ และ ภัพ.๔ พ.๑

คือ... ต้นหา คือ โสภณจิตตูปบาท

สังขยมกะ ปวัตตวาระ ปัจจุบันนาคตวาระ (กาล ๕) ปุคตวาระ

๓. สมุทยสังขมูละ - มรรคสังขมูลียมกะ		อุปาทนโรธวาระ - ปัจจนิกนัย	
อน.ปุ.	ยสฺส สมุทยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, ตสฺส มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณิสฺสตีติ ?	ปฏฺิ.ปุ.	ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุณิสฺสตีติ, ตสฺส สมุทยสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ ?
วิ.	คยุป ๑) ✓× อรม.๑	วิ.	คภ ๒) ✓✓ อรม.๑
	ยจิริวคฺคิ ๒) ✓× อนผ.๑		ท ๓) ✓✓ อรม.๑
	เยเยมณฺเฏ เตตภํ ตวิจิเน ๓) ✓× ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓		เยปุมณฺเฏ เตตภํ ตวิจิเน ๔) ✓✓ อภพ.๔
	นิ ๔) ✓× อนผ.๑		(นิ) ๕) ✓✓ อรม.๑
	ณ ๕) ✓× ส.๑ ที่จะได้มรรค		(ณ) ๖) ✓✓ ส.๑ ที่จะได้มรรค
			ที่จะไม่ได้มรรค

๑) คยุป	อรม.๑
	คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
๒) ยจิริวคฺคิ	อนผ.๑
	คือ... ขณะทั้ง ๓ ของโวทาน ใน อรม.วิถิ
๓) เยเยมณฺเฏ เตตภํ	ภพ.๔ มต.๓ ผต.๓
ตวิจิเน	คือ... โลกมุขจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)
	และ... เกิดขึ้นแห่ง... ด้นหาวิป. = เวียนว่าย --> นุ ใน อรม.วิถิ
๔) นิ	อนผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๕) ณ	ส.๑ เกิดในอสังฺ.

๑) เยปุมณฺเฏ เตตภํ	อภพ.๔
	คือ... ด้นหา คือ โลกมุขจิตตูปบาท (โล.๘ เจ.๒๒)
๔) (นิ)	อรผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๕) (ณ)	ส.๑ ที่จะได้มรรค ก.ก. และ ก.ต.ในอสังฺ.

และ	๖) คภ	และ อรม.๑
		คือ... อรม.๑ เจ.๓๖
	๗) ท	อรผ.๑
		คือ... ขณะทั้ง ๓ ของ จิต = อรม --> นิ
	๘) เยปุมณฺเฏ เตตภํ	อภพ.๔
		คือ... ด้นหา คือ โลกมุขจิตตูปบาท
	ตวิจิเน	และ... เกิดขึ้นแห่ง... ด้นหาวิป. = ปฏิ --> จุติ

๔) (นิ)	อรผ.๑ กำลังเข้านิโรธสมาบัติ
๕) (ณ)	ส.๑ ที่จะได้มรรค ก.ก. และ ก.ต.ในอสังฺ.